

TEB

BNP PARIBAS JOINT VENTURE

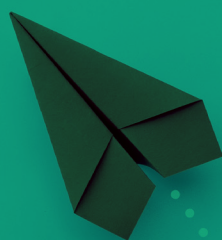
Raporti vjetor 2019

Data e raportit: 01.01.2019 — 31.12.2019
Adresa: "Preoc n.n . Graçanicë 10500, km 7 magjistralja
Prishtinë-Ferizaj, Republika e Kosovës" Telefon: +383 (0)
38 230 123
Faks: +383 (0) 38 224 699
Email: info@teb-kos.com
Web: www.teb-kos.com

ZGJEROJMË BOTËN TUAJ

Vlerat tona

Të sinqertë dhe të besueshëm

Udhëheqës, pararendës dhe inovativ

Të orientuar nga klienti dhe me fokus të fuqishëm tek cilësia e lartë

Plot respekt për shoqërinë, të drejtat njerëzore dhe mjedisin

Transparentë

Table of Contents

1.

- 1. Për TEB Sh. A
- 1.1. Profili i korporatës
- 1.2. Misioni, vizioni dhe strategjia jonë
- 1.3. Vlerat tona themelore
- 1.4. Struktura aksionare

2.

- 2. Pasqyra e viti 2019 dhe perspektiva e viti 2020
- 2.1. Nga Kryetari
- 2.2. Nga Drejtori Ekzekutiv

3.

- 3. TEB Sh. A në vitin 2019
- 3.1. TEB Sh. A. në shifra
- 3.2. Treguesit financiarë kyçë

4.

- 4. Njësitë e biznesit
- 4.1. Shërbimet bankare retail
- 4.2. Biznesi i kartelave
- 4.3. Shërbimet bankare për NVM-të
- 4.4. Shërbimet bankare komerciale dhe për korporata
- 4.5. Financimi tregtar
- 4.6. Sistemet e pagesave
- 4.7. Thesari dhe MPD-ja
- 4.8. Burimet Njerëzore
- 4.9. Teknologjia informative
- 4.10. Siguria e informacionit dhe Mbrojtja e të dhënave

5.

- 5. Menaxhmenti/Qeverisja korporative
- 5.1. TEB Sh. A. Struktura organizative
- 5.2. Bordi i Drejtorëve
- 5.3. Komitetet
- 5.4. Auditimi i brendshëm
- 5.5. Menaxhimi i rrezikut si dhe Rreziku operacional dhe Vazhdimësia e biznesit
- 5.6. Pajtueshmëria

6.

- 6. Raporti i auditorit
- 6.1. Raporti i pavarur i auditimit më 31 dhjetor 2019 dhe Shënimet në pasqyrat financiare

1.1. Profili i korporatës

Vlera, Shërbimi, Ekselenca...

Banka jonë përqendrohet në krijimin e një shërbimi cilësor, ndërkohë që klienti vendoset në qendër. Ne i vlerësojmë klientët tanë, kështu që kemi krijuar produkte dhe shërbime të veçanta për ta, për t'i plotësuar nevojat, për shembull, të sipërmarrësve dhe qytetarëve të moshuar, punonjësve dhe studentëve.

Ne besojmë se rritja sistematike e numrit të klientëve tanë, rrjetit tonë të shërbimit, vëllimit të transaksioneve si dhe personelit tonë nga viti në vit është dëshmi e përpjekjeve tona që:

- Vazhdimisht ta zgjerojmë gamën e produkteve dhe shërbimeve tona bankare jo-në-degë dhe t'i shtojmë funksionalitet rrjetit tonë inovativ të shërbimeve bankare me shumë kanale. Ne ofrojmë të gjitha llojet e produkteve dhe shërbimeve bankare të fokusuara në cilësi, të cilat njerëzve iu duhen në faza të ndryshme gjatë jetës së tyre - e gjitha përmes rrjetit tonë të zgjeruar dhe me shumë kanale të ofrimit.
- Ofrojmë zgjidhje financiare optimale për klientët privatë të bankës bazuar në "shërbim të personalizuar".
- Performojmë më së miri në industri për sa i përket rritjes në numër të kartelave të kredisë, rritje që shtohet vazhdimisht me produkte dhe shërbime të reja, si dhe me fushatat specifike të kartelave të organizuara me grup tjetër të klientëve, respektivisht anëtarët tanë tregtarë. Përmes segmentimit të biznesit me kartela, ne i identifikojmë grupet specifike, u shërbejmë atyre me produkte si She-Card për zonjat, Kartela e kredisë për gratë ndërmarrëse, dhe Business Card për pronarët e NVM-ve.
- Ruajmë pozitën tonë të fortë në shërbimet me pakicë të menaxhimit të parasë së gatshme.
- Ofrojmë mbështetje bankare komerciale që është shtytësi kyç në udhërrëfyesin drejt rritjes ekonomike të ardhme në Kosovë. Çdo vit, ne e përforcojmë fokusin tonë tashmë të fuqishëm në mbështetjen e qindra mijërave klientëve komercialë dhe të NVM-ve të TEB-it, sepse ata luajnë një rol gjithnjë e më të rëndësishëm në procesin e zhvillimit ekonomik.

Reale, e mençur, me vlerë...

Si anëtare e dy grupeve të fuqishme ndërkombëtare financiare – TEB A.Ş., institucion financiar udhëheqës dhe me reputacion të lartë në sektorin bankar turk, dhe BNP Paribas, një nga bankat e nivelit më të lartë të eurozonës me rrjet të gjerë dhe ndërkombëtar – TEB përfiton nga përvoja, fortësia dhe diapazoni i Grupit. Kjo na mundëson gjenerimin e rezultateve më të mira për klientët tanë.

Mbi këto baza të shëndosha, TEB-i vazhdon të përparojë duke rritur cilësinë e shërbimeve dhe duke zhvilluar produkte të përshtatura me pritjet e klientëve. Në hap me avancimet e shpejta në teknologji, ne në mënyrë sistematike e përmirësojmë rrjetin tonë inovativ dhe me shumë kanale të shërbimeve bankare (si shërbimet bankare në Internet dhe ato Mobile, Qendra e thirrjeve, Shërbimet SMS, Bankomatët, POS-ët) duke iu mundësuar kështu klientëve përdorimin e kanalit më të përshtatshëm të shpërndarjes për transaksionet e tyre bankare - me komoditet, shpejtësi dhe besueshmëri.

Më shumë dedikim për komunitetin ...

Që nga viti 2008, kur u themeluar TEB, ne kemi pasur një pozitë pioniere. Ndërsa duke ofruar shërbime të vlefshme, ne përqendrohemi në përmbushjen e kërkesave të klientëve për shërbime financiare. Gjatë këtyre viteve, kemi arritur t'i shfrytëzojmë në mënyrë efektive kompetencat dhe vizionin tonë të korporatës, duke krijuar vlerë të shtuar si për klientët ashtu edhe për aksionarët. Në vitin 2019, ka qenë aspirata jonë ta ruajmë një rritje të ekuilibruar dhe të shëndoshë për ta ngritur

pozitën tonë në atë të institucionit financiar udhëheqës. Kështu, duke dhënë një bazë edhe më të fortë për të ardhmen tonë si një fuqi e rëndësishme në Kosovë.

Përgjegjësia sociale e korporatës luan një rol të rëndësishëm; prandaj politika jonë është të kontribuojmë në zhvillimin shoqëror të Kosovës. Kemi krijuar një kornizë për iniciativa afatgjata bazuar në spektrin e projekteve që do të paraqesin përfitime më të mëdha shoqërore. Në lidhje me mbështetjen e biznesit, jemi duke punuar me Programin e mbështetjes së ndërmarrësisë të grave, Akademinë e biznesit dhe Forumin e biznesit.

Tejkalojmë pritjet tuaja...

Suksesi që TEB e ka arritur është arritur nga njerëzit e tij, të cilët punojnë shumë për ta ruajtur dhe rritur cilësinë e shërbimeve dhe pasurive tona që i përfaqëson emri i brendit tonë. Punonjësit e përkushtuar dhe të zellshëm të TEB-it kanë sjellë në bankë një qasje inovative dhe proaktive e cila u është bartur edhe klientëve tanë. Ne synojmë t'u ndihmojmë individëve dhe bizneseve ta ndërtojnë të ardhmen e tyre, t'i arrijnë ambiciet e tyre dhe t'i menaxhojnë dhe ulin rreziqet e tyre financiare. Qëllimi i TEB-it është të jetë një vend ku klientët ndjehen të mirëpritur dhe komod kur i shqyrtojnë zgjedhjet e tyre financiare.

1.2. Vizioni, misioni dhe strategjia jonë

Vizioni ynë

Vizioni ynë është që të jemi banka që ofron përvojën më të mirë të klientëve në Kosovë.

Misioni ynë

Vazhdimisht të krijojmë dhe të rrisim vlerë të jashtëzakonshme për klientët, aksionarët, punonjësit dhe shoqërinë.

Strategjia jonë

Në përputhje me vizionin dhe misionin tonë, strategjia jonë është që të ofrojmë një përvojë të jashtëzakonshme dhe efikase bankare për të gjithë klientët tanë, dhe të ofrojmë përvojë të shkëlqyeshme për klientët në TEB duke e vendosur klientin në qendër. Këtë do ta arrijmë duke ofruar produkte dhe shërbime inovative dhe praktike për të siguruar rritje të vazhdueshme dhe të qëndrueshme. Oferta e TEB-it i ka gjithmonë rrënjët në zotimin tonë për të qenë bankë e përgjegjshme. Ky zotim është i mishëruar në të gjitha vlerat tona dhe pasqyrohet në biznesin tonë, përmes mënyrës se si i zhvillojmë produktet dhe shërbimet tona dhe si i paraqesim qëllimet dhe premtimet tona.

1.3. Vlerat tona themelore

Klienti në qendër

Suksesi ynë është i bazuar në përkushtimin e plotë për klientët tanë në çdo kohë, duke fituar besimin e tyre dhe besnikërinë e bazës sonë të klientëve. E ruajmë këtë besim, sepse klientët tanë janë në thelb të gjithçkaje që bëjmë. Nevojat dhe pritjet e klientëve janë shtysat tona, me një qasje dhe përgjigje të shpejta dhe proaktive ndaj kërkesave që ndryshojnë me shpejtësi. Kjo na mundëson ta krijojmë dhe ta japim vlerën e vërtetë teksa u shërbejmë klientëve tanë me shërbime dhe produkte të reja, përtej pritjeve të tyre, të përshtatura dhe të trendit të fundit.

Integriteti

Kemi përqaftuar standardet më të larta të integritetit në çdo gjë që themi dhe bëjmë dhe gjithashtu jemi të përkushtuar për të krijuar vlerë të shtuar për klientët, aksionarët dhe punonjësit tanë duke bërë gjithmonë më shumë se thjesht atë që është e duhur. Komunikojnë hapur dhe me sinqeritet, i ftojmë dhe i vlerësojmë pikëpamjet sfiduese që kanë për qëllim krijimin e ideve më të mira dhe marrjen e vendimeve më të përshtatshme dhe më të balancuara.

Krijojmë vlerë për aksionarët tanë përmes suksesit afatgjatë e jo përmes fitimit afatshkurtër. Pra, qëllimi ynë për biznesin tonë kryesor është të realizojë dividendë dhe profitabilitet operativ të shëndetshëm dhe të fuqishëm përmes një fryme të ndërmarrësisë që me përgjegjësi balancon rreziqet dhe fitimet.

Inovacioni

Aspirojmë inovacione me rëndësi. TEB-i e vlerëson entuziazmin dhe kureshtjen intelektuale të personelit tonë, gjersa ata vazhdimisht synojnë të krijojnë produkte që e lehtësojnë suksesin e klientëve tanë dhe ofrojnë zgjidhje të përshtatshme për nevojat e tyre.

Efikasiteti në punë

Krijojmë procese dhe produkte miqësore për përdoruesin, të lehta për qasje dhe të projektuara për të shtuar vlerë. Përpiqemi të sigurohemi se shërbimet e ofruara kanë çmime që i përgjigjen drejtë kostos aktuale të ofrimit të tyre. the actual cost of their provision.

Disiplina

Mendojmë dhe veprojmë si pronarë të Bankës, dhe si pasojë, i mbrojmë burimet e saj dhe përqendrohemi në qëllimet e përbashkëta dhe jo ato individuale. Jemi krenarë për sukseset e TEB-it dhe vlerën që e kemi krijuar dhe vazhdojmë ta krijojmë për aksionarët dhe klientët tanë. Secili nga 590 punonjësit tanë ndihet përgjegjës për ndonjë dështim të mundshëm në përmbushjen e pritjeve të klientëve dhe të gjithë japim llogari për përmbushjen e premtimeve tona - pa përjashtim. Synojmë të arrijmë përsosmëri operationale me kryerjen e suksesshme të punës që në përpjekjen e parë.

Burimet kompetente njerëzore

Sa i përket qëllimit tonë për ta forcuar pozitën tonë si punëdhënës i zgjedhur, ne përpiqemi të krijojmë një kulturë që tërheq individë të talentuar, nxit punën bashkëpunuese e të zhërvjellët ekipe përmes diversitetit dhe përgjegjësisë, ushqen dhe investon në talentët më të mirë, dhe realizon menaxhimin me bazë në merita dhe mundësi të barabarta.

Partneriteti

Synojmë për marrëdhënie të qëndrueshme dhe reciprokisht të dobishme ndërmjet klientëve dhe punonjësve, ku vlera e krijuar ndahet në mënyrë të drejtë. Përveç se jemi partnerë të përgjegjshëm me të gjitha palët me interes dhe rregullatorët, ne gjithashtu i shërbejmë shoqërisë tonë.

Kanalet e fuqishme të shpërndarjes

Përpiqemi të ofrojmë shërbime dhe përkrahje për klientët tanë siç iu përshtatet atyre, duke ofruar kanale të ndryshme të shpërndarjes, duke përfshirë zyrat tona të degëve, qendrën e thirrjeve, shitjet e drejtpërdrejta dhe kanalet e ndryshme alternative të shpërndarjes.

1.4. Struktura aksionare

Kapitali aksionar i TEB Bankës është 24,000,000 € bazuar në 2,400,000 aksione të emtuara, secila me vlerë nominale prej 10 €.

Numri i aksioneve lidhet me aksionet e zakonshme pa të drejta, preferenca ose kufizime të lidhura me to.

Aksionari më 31 dhjetor 2014	Pronësia e aksioneve kapitali i paguar (C)	Pjesa
TEB HOLDING A.S.*	24,000,000	100%

*50%-50% BNP Paribas Fortis Yatırımlar Holding A.Ş.dhe Çolakoğlu Group Joint Ventura.

2.1. Fjala e Kryesuesit

Ne mund ta kujtojmë vitin 2019 si një vit i arritjeve dhe vërtetimit të performancës së mirë financiare dhe operative, pavarësisht kushteve sfiduese të tregut.

Gjatë këtij viti, rritja ekonomike globale u ngadalësua si rezultat i tensioneve tregtare, rritjes së pasigurisë politike dhe një ngadalësimi të aktiviteteve prodhuese. Rritja ekonomike botërore u vlerësua të jetë 2.9% në vitin 2019, një rënie nga 3.5% një vit më parë. Nga ana tjetër, mjedisi lokal makroekonomik mbeti i qëndrueshëm dhe sektori financiar pati sukses shumë të mirë.

Sektori bankar mbetet mjaft likuid dhe kapitalizimi është i fortë. Rritja vit pas viti e depozitave ishte 16.2%, dhe pritjet të vazhdojnë të rritet, ndërsa nga ana tjetër, kreditë po ngadalësohen, me rritjen vit pas viti rreth 10%.

Përkundër kushteve sfiduese të tregut, në retrospektivë viti 2019 ishte një vit i arritjeve dhe i vlerësimit të një viti tjetër të mirë për TEB Sh.A. Në fund të vitit, rritja e pasurive totale me 8.6%, krahasuar me vitin 2018, paraqet një vëllim më të lartë sesa ishte parashikuar, me rritjen e depozitave në 10.2%. Pasuritë dhe cilësia e portfolios kreditore mbeten të forta në të gjithë segmentet e klientëve me humbje kreditore në nivelet më të ulëta historike. Ekipet tona kanë synuar një rritje të shëndetshme dhe të qëndrueshme të kredive, në të gjitha segmentet me një pozicion udhëheqës në kartelat e kreditit dhe aktivitetet e POS (pikave të shitjes). Banka ka arritur fitim neto pas tatimeve prej 15,5 milion euro.

Kjo ecuri e mirë financiare do t'i mundësojë Bankës sonë t'i ndjekë investimet tona në digjitale, ta rrisë efikasitetin e proceseve për ta arritur kënaqshmërinë e klientëve tanë dhe të jetë e gatshme të përballet me sfida të reja duke minimizuar rreziqet tona, pa harruar përgjegjësitë tona kolektive globale ndaj Shoqërisë.

Për bankën tonë, këto sfida paraqesin mundësi dhe angazhim për të ardhmen.

TEB Sh.A., si anëtar i grupit BNP Paribas, vazhdimisht vendos si qëllim ta thellojë besimin e klientëve dhe palëve të interesuara duke respektuar standardet më të larta për sa i përket pajtueshmërisë me ligjet dhe rregulloret, siguri financiare dhe etikës profesionale. Kjo gjithashtu përkthehet në produkte dhe shërbime cilësore dhe transparente të cilat ofrohen për klientët.

2020 do të jetë një vit i jashtëzakonshëm dhe sfidues për të gjithë ne me shpërthimin e Covid 19 dhe do të ndikojë në aktivitetet tona.

Prioritetet tona janë dhe do të jenë mirëqenia e punonjësve dhe klientëve tanë dhe do të vazhdojmë të bëjmë çmos për ta ruajtur sigurinë e tyre dhe për t'i përkrahur gjatë kësaj periudhe të vështirë. Së bashku me të gjithë anëtarët e Bordit, dëshiroj t'i falënderoj të gjithë punonjësit tanë për përkushtimin e tyre të fortë, klientët tanë për besnikërinë e tyre dhe aksionarët tanë për mbështetjen e tyre të vazhdueshme gjatë këtij viti.

Jacques Roger Jean Marie Rinino

Kryetar i Bordit të Drejtorëve

2.2. Letër nga Drejtori ekzekutiv

Aksionarë të nderuar, klientë, punonjës dhe partnerë të biznesit,

2019 ishte një vit shumë i rëndësishëm për ne, pasi forcua më tej pozitën tonë si një nga udhëheqësit kryesorë të sektorit dhe realizuam plane strategjike me përfshirje të gjerë. Në planin global, për shkak të pasigurive të ndikuara nga polaritetet gjeopolitike në rritje dhe nga tensionet tregtare, prodhimi industrial dhe tregtia ndërkombëtare u ngadalësuan dukshëm. Në tregjet e industrializuara, kërkesa vendore ishte shtylla e rritjes ekonomike ndërsa konsumi i brendshëm ishte i fortë.

Përkundër sfondit të një mjedisi ekonomik më të dobët global, sektori bankar në Kosovë ka shënuar një zhvillim pozitiv dhe një rritje të qëndrueshme. Duke vlerësuar sektorin bankar të kapitalizuar mirë dhe të fortë, sektori bankar ka vazhduar të jetë një gur themeli për aktivitetet ekonomike.

TEB SH.A. ka vazhduar të tregojë qëndrueshmëri dhe të japë rezultate të fuqishme financiare dhe operacionale. Më e rëndësishmja është se ne mbetëm konsistentë me vizionin dhe misionin tonë për t'i lidhur palët e interesuara dhe për të dhënë një ndikim pozitiv - për klientët tanë, aksionarët, punonjësit, ekonominë në tërësi dhe për shoqërinë ku veprojmë. Kemi një bilanc të shëndetshëm, kapital dhe pozitë të fortë të likuiditetit, dhe provizionet tona për humbjet e kredive mbeten në një nivel shumë të ulët, duke theksuar cilësinë e lartë të portfolios sonë kreditore.

Në përgjithësi, të gjitha njësitë e biznesit të bankës kanë kontribuar në këtë rezultat dhe kjo e tregon dinamizmin tonë që e nënvizon suksesin, angazhimin dhe qëndrueshmërinë tonë. Në fund të vitit në shqyrtim, për sa i përket treguesve të profitabilitetit, operacionet tona patën si rezultat fitim neto prej 15.5 milion EUR dhe kthimin në ekuitet prej 23.1% dhe kthimin në pasuri prej 2.6%. Strategjia jonë për përkrahjen e sektorit real dhe ekonomive familjare çoi në një rritje prej 15.5% të klientëve retail që i marrin pagat e tyre te ne, një rritje të kredive me 15% - 7% për kredi individuale dhe 3.9% për klientët e NVM-ve - dhe rritjen e depozitave të klientëve me 12.5%. Edhe pse portfolio jonë kreditore po rritet, për shkak të menaxhimit të kujdesshëm të rrezikut kreditor dhe vlerësim-it të përmirësuar të aftësisë kreditore, raporti i kredive joperformuese mbeti shumë nën mesataren e sektorit. Për më tepër, të gjitha departamentet e tjera dhanë rezultate të kënaqshme.

As stewards to this bank, we cannot control our environment but we can make sure to respond in an informed, well-timed and effective manner. We must adapt our business continually to stay at the forefront and position our bank for continued long-term success in this challenging environment. To use these challenges and transform them in opportunities for the future. At the same time, we are ensuring the operational resilience by reducing complexity of operations and implementing a more efficient cost and business model that allows us to combine enhanced economic performance with the ability to better mobilize bank's financial resources for a greater contribution to the common good of our clients and the environment where we operate.

Duke zvogëluar kompleksitetin e biznesit tonë dhe proceseve tona, ne krijojmë aftësi shtesë për të investuar në aftësi rreziku dhe të pajtueshmërisë, për ta përsheptuar udhëtimin tonë të transformimit digjital dhe për të vazhduar të luajmë një rol kryesor në kapjen e zgjidhjeve inovative dhe sjelljen e tyre në jetë për klientët tanë. Ne jemi duke bërë investime të reja për ta rritur aftësinë tonë për t'i trajtuar rreziqet kibernetike, të cilat për fat të keq janë bërë pjesë e jetës sonë të përditshme, dhe për ta siguruar mbrojtjen e të dhënave. Përvoja e klientit qëndron si një nga prioritetet tona kryesore për vitin e ardhshëm pasi duam të ofrojmë një përvojë përtej pritjes së klientëve tanë përmes produkteve dhe shërbimeve të thjeshta, transparente, të përgjegjshme, me kosto efektive dhe të përshtatshme.

Ne jemi të vetëdijshëm për evoluimin e mjediseve rregullative dhe do të mbetemi me përgjegjësi të fortë ndaj çdo ndryshimi.

Kur shikojmë përpara, qëllimi ynë është të jemi një organizatë e udhëhequr nga qëllimi që ka një fuqi punëtore të angazhuar dhe gjithëpërfshirëse dhe inkurajon nivel të lartë të performancës. Ne gjithashtu kemi paraqitur një program trajnimi të avancuar për gjeneratën e ardhshme të punonjësve.

Kur shikojmë në vitin 2020, jemi të sigurt se do të vazhdojmë të ndërtojmë mbi progresin e arritur këtë vit të vetëdijshëm për efektin e pashmangshëm të pandemisë COVID 19. Virusi ka demonstruar qartë ndjeshmërinë e ekonomive tona globale të ndërlidhura dhe se masat e kontrollit dhe bllokimit të ndërmarra nga qeveritë në të gjithë botën do të sjellin pasoja të dhimbshme për njerëzit dhe ekonominë. Prioritetet tona janë të qarta, fuqia jonë financiare dhe matura do të na orientojnë gjatë gjithë krizës ndërsa ne vazhdojmë t'u ndihmojmë të gjitha palëve për t'u përballur me këtë sfidë. Ne jemi të përkushtuar t'i përkrahim klientët tanë, të kujdesemi për njerëzit tanë, ta ruajmë interesin e aksionarëve tanë dhe të marrim pjesë aktive në kufizimin e ndikimit të virusit në komunitetin tonë.

Në këtë kohë sfiduese, transformuese, ne kemi fatin të jemi në gjendje të mbështetemi te përkushtimi dhe puna e palodhur e punonjësve tanë, të cilëve dëshiroj t'i falënderoj për angazhimin e tyre, dhe do të doja t'ju falënderoja edhe juve, aksionarët tanë, për mbështetjen tuaj të vazhdueshme.

Orçun Özdemir
Drejtor Menaxhues

3.1. Letër nga Drejtori ekzekutiv

Treguesit e bilancit të gjendjes	2019	2018	rritje/ (ulje)	Përqindja
Gjithsej pasuritë	603,797	555,888	47,909	8.6%
Gjithsej kreditë (Bruto)	404,875	395,190	9,685	2.5%
Depozitat	512,263	455,479	56,784	12.5%
Ekuiteti i aksionarëve	72,191	86,415	(14,224)	-16.5%
KJP / Gjithsej kreditë	1.5%	1.9%	-0.4%	-22.2%
Kreditë/ Gjithsej pasuritë	67.1%	71.1%	-4.0%	-5.7%
NPL Raporti i mbulimit	57.0%	65.0%	-8.0%	-12.3%

Treguesit e pasqyrës së të ardhurave	2019	2018	rritje/ (ulje)	Përqindja
Neto të ardhurat nga interesi	29,003	28,955	48	0.2%
Neto të ardhurat nga jo interesi	5,659	6,552	(893)	-13.6%
Raporti kosto / të ardhura	57.3%	52.6%	4.6%	8.8%
Neto të ardhurat nga shërbimet bankare	34,662	35,508	(845)	-2.4%
Neto profiti i vitit	15,473	15,186	287	1.9%

Raportet e rentabilitetit

	2019	2018	rritje/ (ulje)	Përqindja
Kthimi në ekuitet	23.1%	20.3%	2.8%	13.8%
Kthimi në pasuri	2.6%	2.7%	-0.2%	-6.2%
Neto interesi / Interesi mesatar				
Pasuritë që gjenerojnë intere	6.1%	6.7%	-0.6%	-9.5%

Raportet e likuiditetit

	2019	2018	rritje/ (ulje)	Përqindja
Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit	14.8%	19.3%	-4.5%	-23.4%
Pasuritë likuide / Gjithsej pasuritë	28.1%	26.4%	1.7%	6.3%
Pasuritë e ponderuara sipas rrezikut	486,582	460,574	26,008	5.6%

Treguesit e tjerë

	2019	2018	rritje/ (ulje)	Përqindja
Degët	29	29	0	0.0%
Punonjësit	595	590	5	0.8%

3.2. Treguesit financiarë kyç

Rezultati i përgjithshëm i menaxhimit të kujdesshëm të portfolios sonë, rreziku i balancuar mirë, strategjia e rritjes dhe përqendrimi i klientëve rezultuan në rritje të vazhdueshme të portfolios së kredisë, një rritje të konsiderueshme të depozitave dhe të pasurive totale dhe shifra të qëndrueshme të profitit.

Në fund të vitit 2019, totali i pasurive të Bankës arriti në 603.8 milion €, duke u rritur për 47.9 milion € ose 8.6% në krahasim me vitin 2018, që përfaqëson vëllim më të lartë sesa është parashikuar, për më shumë se 52 milion €. Portfolio bruto e kredive u rrit në 404.9 milion €, një rritje për 2.5% ose rritje e vëllimit prej 9.7 milion €, në krahasim me vitin 2018. Kreditë bruto tani përbëjnë 67.1% të totalit të pasurive të Bankës.

Raporti i kredive jo performuese (KJP) (Faza 3) në fund të vitit 2019 ishte 1.47%, krahasuar me 1.89% në vitin 2018, që përfaqëson një rënie prej 42 pikëve bazë. Depozitat totale të klientëve në fund të vitit 2019 arritën në 512.3 milion €, një rritje prej 56.8 milion € ose +12.5% në krahasim me fundin e vitit 2018. Megjithë zvogëlimin e marzhave, treguesit e pasqyrës së të ardhurave tregojnë gjithashtu një rritje të vogël krahasuar me një vit më parë. Të ardhurat neto nga interesi kanë arritur

29 milion €, një rritje prej 48 mijë € ose 0.2%, në krahasim me vitin 2018. Të ardhurat neto jo nga interesi arritën shumën prej 5.7 milion €, një rënie për 893 mijë € ose 13.6%. Ulja e të ardhurave jo nga interesi kryesisht vjen nga ngjarje të jashtëzakonshme, që ndodhin vetëm një herë.

Të hyrat neto nga shërbimet bankare në fund të vitit ishin 34.7 milion €, në krahasim me 35.5 milion € të realizuara në vitin 2018 duke shënuar një rënie të lehtë prej 0.84 milion €.

Banka e mbylli vitin me 15,5 milion € fitim pas taksimeve. Rritja e fitimit neto rezultoi nga kostot më të ulëta të rrezikut që vijnë nga cilësia më e mirë e portfolios kreditore.

Për sa i përket treguesve të profitabilitetit, në fund të vitit 2019 Banka krijoi Kthim në Ekuitet (KNE) prej 23.1%, dukshëm më e lartë në krahasim me 20.3% në vitin 2018, ndërsa Kthimi në pasuri (KNP) ishte 2.6%, krahasuar me 2.7 % në vitin 2018. Raporti i interesit neto mbi pasuritë mesatare që krijojnë interes ishte 6.1%, krahasuar me 6.7% një vit më parë, kryesisht si rezultat i normave më të ulëta të interesit, por edhe i një numri më të lartë të plasimeve në strukturën e pasurive që fitojnë interes. Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit të Bankës (RMK) në fund të vitit ishte 14.8%, duke tejkaluar kërkesën minimale të Bankës Qendrore të Kosovës (BQK) prej 12%, dhe ka rënë nga 19.3% në fund të vitit 2018 për shkak të pagesës së dividendës.

Raporti i pasurive të likuiduara ndaj pasurive totale është rritur në 28.1% në fund të vitit 2019, krahasuar me 26.4% në

2018. Arsyeja kryesore për likuiditetin më të lartë vjen për shkak të rritjes së depozitave. Pasuritë e ponderuara sipas rrezikut (PPR) arritën në 486.6 milion €, nga 460.5 milion € një vit më parë, pas rritjes së portfolios kreditore dhe pasurive të përgjithshme gjatë vitit 2019. Në vitin 2019, Banka kishte 29 degë, duke siguruar mbulim të qëndrueshëm, ndërsa numri i punonjësve është rritur lehtë, duke arritur në 595 në vitin 2019, krahasuar me 590 në vitin 2018.

4.1. Shërbimet bankare retail

TEB Sh.A. Shërbimet bankare retail ofrojnë shërbime bankare për më shumë se 339.500 klientë individualë. Banka ofron një gamë të produkteve të cilat janë dizajnuar mirë për të përmbushur nevojat financiare të klientëve tanë, bazuar në procedura dhe procese efikase. Ambicia jonë është t'i kemi zgjidhjet më të mira të industrisë, duke u ofruar klientëve shërbime bankare të drejtpërdrejta ditore dhe një mundësi për të përmbushur nevojat e sektorit bankar dhe të sigurimeve. Përveç ndjekjes së normave dhe kërkesave të industrisë për praktikën e mira bankare, ne jemi të përkushtuar të rrisim njohuritë e klientëve tanë për shërbimet bankare dhe gjithashtu të përmirësojmë vazhdimisht cilësinë dhe relevancën e shërbimeve bankare të vëna në dispozicion të klientëve tanë. Shërbimet bankare me pakicë kanë ofruar zgjidhje bankare shpërblyese dhe ndërvepruese për klientët me pakicë dhe kanë dhënë mundësi atyre të arrijnë aspiratat e tyre. Segmenti i shërbimeve bankare me pakicë vazhdon të jetë një nga nxitësit kryesorë të strategjisë së përgjithshme të rritjes së Bankës duke kombinuar një rritje dhe potencial të qëndrueshëm dhe duke ofruar produkte të përparuara.

Konsumatorët dhe pozita në treg

Shërbimet tona bankare me pakicë kanë pozitë të fortë në mesin e klientëve tanë, dhe paraqesin një trend të mirë në kënaqësinë e klientëve. Në vitin 2019 TEB Sh.A. vazhdon të forcojë pozicionin e saj si aktori kryesor në tregun e Bankave të shërbimeve me pakicë, dhe fushat e gamës së produkteve. Më shumë se 23.160 klientë janë shtuar gjatë vitit 2019, duke e rritur bazën tonë të klientëve në një total prej 339.500, me një pjesë të tregut prej 48.5% të popullsisë individuale që shfrytëzojnë shërbime bankare. Bashkëpunimi jetik me partnerët vendas si Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim, markat globale të industrisë së automjeteve të pranishëm në Kosovë, dhe partnerët e sigurimeve mundësuan që shërbimet bankare me pakicë të shtojnë vlerën në shërbimet tona dhe të forcojnë përparësinë tonë konkurruese në një treg i cili pasqyron një vazhdimësi dhe rritje të numrit të klientëve të rinj që zgjedhin TEB si bankën e tyre kryesore

Zhvillimi operacional

Për sa i përket portfolios së kredive individuale, kemi arritur një normë rritjeje prej 7% në krahasim me vitin 2018. Si rezultat i prodhimit të vazhdueshëm dhe fushatave të ndryshme të huave (kredi konsumuese, hipotekare, automobilistike dhe arsimore) pozicioni ynë në treg përfaqësohet me një pjesëmarrje prej 19.4% që na bën një nga bankat kryesore në tregun bankar individual. Portfolio jonë e kredisë vazhdon të jetë shumë e shëndoshë, duke pasur parasysh rritjen e vazhdueshme të kredive tona individuale.

Viti 2019 ka qenë vit i suksesshëm për portfolion tonë të depozitave individuale, ku depozitat tona nga klientët individualë u rritën me 13.22%.

Numri i klientëve që marrin pagën e tyre përmes TEB u rrit ndjeshëm në vitin 2019, me një normë rritjeje prej 15.5% dhe pjesën e tregut prej 14%. Për më tepër, për shkak të qasjes sonë ndaj klientëve, ne kemi regjistruar një trend të mirë në ndër-shitje, pajisjen e klientëve me produkte të nevojshme bankare dhe edukimin e tyre për të qenë të pavarur në përdorimin e shërbimeve bankare përmes kanaleve tona digjitale.

Strategjia dhe qëllimet

Duke përcjellur strategjitë kryesore të shërbimeve bankare retail, banka do të zhvillojë modele të reja biznesi me përqendrim në mundësitë digjitale, optimizimin e proceseve të brendshme, zgjerimin e ofertave të reja të shërbimeve bankare dhe rritjen e aftësive të analizës së të dhënave, përvojën e klientëve dhe segmentimin e bazës së klientëve nga perspektiva të ndryshme. Përvoja e klientëve dhe shërbimet bankare digjitale do të vazhdojnë të mbeten në qendër të fokusit tonë, që nënkupton përvetësimin e të gjitha strategjive kryesore që synojnë ta përmirësojnë përvojën bankare për klientët individualë me shërbime bankare inovative digjitale dhe përmes shumë kanaleve të mbështetura nga investimet në teknologji dhe modele të reja biznesi. Për t'i thjeshtuar praktikën e reja bankare, nga shërbimet bankare klasike të kryera fizikisht në degë, deri tek kanalet digjitale, investime dhe ekspertizë e konsiderueshme do t'i kushtohet optimizimit të proceseve të brendshme, në mënyrë që t'i përshpejtojmë standardet tona të reja dhe ekonomike bankare.

Përqendrimi ynë do të jetë marrja e klientëve të rij, për të na dhënë përparësi edhe më të mëdha në drejtim të zhvillimit të mbulimit të produkteve, marrëdhënieve afatgjata me klientë, marzhave pozitive, sigurimit të një baze më të mirë për ofrimin e shërbimeve dhe iniciativave relevante dhe arritjes së kënaqshmërisë më të lartë të klientëve. TEB synon të mbajë një prani të fortë lokale dhe të vazhdojë zbatimin e strategjive të orientuara drejt rritjes në lidhje me shërbimet bankare retail. Në nivel të përgjithshëm, ne jemi të përkushtuar të ofrojmë shërbime bankare të gjera dhe të avancuara, përmes bankierëve personalë kompetentë dhe me përkrahjen e teknologjive më të reja.

Strategjitë tona kryesore janë rritja e depërimit të produkteve të menaxhimit të parave në kompanitë afariste dhe institucionet që synojnë t'i rrisin pagesat e pagave të punonjësve. TEB Sh.A konsiderohet se ofron produkte unike të kursimeve që janë të rëndësishme për ta bërë kursimin më të thjeshtë për klientin dhe për ta stimuluar qarkullimin të parave përmes bankës.

Do të ndërmerret një qasje e marketingut masiv dhe individual për ta rritur numrin e depozituesve duke ofruar programe unike të kursimeve.

Shërbimet bankare retail kanë për qëllim ta ndërtojnë një bazë të gjerë të klientëve individualë (shërbimet bankare masive dhe private), që të jetë banka e tyre kryesore në një marrëdhënie afatgjatë dhe t'i mbulojnë nevojat e tyre kryesore financiare me një diapazon të përshtatur të produkteve dhe shërbimeve. Modeli i shërbimit është i diferencuar në tërë Kosovën për tregun e shërbimeve bankare individuale, dhe është i ndarë në segmente relevante për ta optimizuar edhe kënaqësinë e klientit edhe përfitimin tonë. Ne shfrytëzojmë kanale të ndryshme të tërheqjes së klientëve (shqyrtimi bankar, biznesi i pagave, etj.) për ta rritur profitabilitetin e bazës së klientëve tanë.

Qëllimi ynë kryesor është ta rrisim depërimitin në treg duke ofruar shërbime dhe produkte bankare me vlerë të shtuar dhe unike, të cilat i plotësojnë nevojat e klientëve individualë. Potenciali i tregut na shtyn ta forcojmë pozitën tonë në Sektorin Bankar të Kosovës me konceptin e shërbimeve bankare retail dhe ta rrisim më tej pjesën tonë të tregut në kredi individuale, si dhe ta ruajmë cilësinë shumë të shëndetshme kreditore. Përveç strategjive tona të shitjes, vlera e shtuar në strategjitë tona të rritjes së kredive do të përfshijë mundësi digjitale për ta rritur kreditimin, duke përdorur fuqinë e të dhënave dhe CRM për të krijuar mënyra të reja të shitjes, dhe partneritetet me BERZH-in në një mundësi të financimit ekologjik, kompanitë ndërtimore për financimin e hipotekave, tregtarët e autorizuar të industrisë së automjeteve dhe institucionet arsimore për ta zgjeruar diapazonin e ofertave kreditore për klientët individualë.

Viti 2019 ishte një tjetër vit i suksesshëm, duke konfirmuar se strategjia jonë është e përshtatshme për tregun e shërbimeve bankare retail dhe klientët me të cilët ne punojmë. Strategjia jonë është t'i vazhdojmë investimet tona në zgjidhje digjitale, por ta ruajmë bashkëveprimin njerëzor me bankierët personalë.

Prioritetet dhe strategjitë e shërbimeve bankare retail për vitin 2020

Forcimi i pozicionimit konkurrues dhe ndërtimi i pjesës së tregut

Në vitin 2020, synojmë të kemi klientë të rinj duke rritur bazën tonë individuale të klientëve me 8.8%. Qëllimi ynë është gjithashtu të rrisim kreditë konsumuese me 8% rritje të kredive individuale, duke synuar klientët e bankave private dhe punonjësit e institucioneve publike. Gjithashtu synojmë të ruajmë dhe rrisim vëllimin e depozitave individuale me 10% në vitin 2020. Ne synojmë ta zgjerojmë pjesën e tregut me anë të inovacionit të produkteve dhe shërbimeve tona, forcimit të marrëdhënieve me klientët, praktikave e mira të marrjes së punonjësve, thjeshtimit të biznesit dhe rritjes së përvo-

Përvoja e klientëve

Ne do të vazhdojmë t'i dëgjojmë klientët tanë në disa mënyra të ndryshme, si përmes anketave, mediave sociale dhe procesit të ankesave. Do t'i përdorim këto njohuri për t'i përmirësuar shërbimet tona. Gjithashtu, do t'i dëgjojmë ankesat për t'i trajtuar shqetësimet e klientëve dhe për ta kuptuar se ku mund t'i përmirësojmë proceset, procedurat dhe sistemet. Një nga qëllimet e vitit 2020, do të jetë përqendrimi në trajnimin e punonjësve dhe theksimi i rëndësisë së regjistrimit të ankesave, vendosja e klientëve tanë në qendër. Kjo do ta përmirësojë ekspertizën tonë për trajtimin e ankesave dhe do të ndihmojë të sigurojmë që klientëve tanë u jepen rezultate të drejta, të cilat e përmirësojnë përvojën e klientit në institucionet tona deri në nivelin më të lartë. Në vitin 2020 ne synojmë ta mbajmë modelin e biznesit tonë me klientin në qendër, i cili është shumë i rëndësishëm për ne, duke operacionalizuar empatinë e klientëve, duke lehtësuar ndërveprimin e drejtpërdrejtë me klientët, me demokratizimin e mendimeve të klientëve dhe lidhjen e kulturës së punonjësve me rezultatet e klientëve. Klienti në qendër e përkufizon zinxhirin e vlerës si të tillë që fillon me klientin. Pritjet, nevojat dhe dëshirat e klientëve formojnë pikën fillestare të fushatave të marketingut.

Vetëdijesimi digjital

Ne do të vazhdojmë ta mbajmë ndërveprimin njerëzor me bankierët personalë, por pjesë e strategjisë sonë është edhe të vazhdojmë investimin në zgjidhjet digjitale dhe migrimin e 15% të klientëve konvencionalë aktivë në kanalet tona digjitale. Do të vazhdojmë të përqendrohemi në bartjen e pagesave të degëve në kanale digjitale dhe deri në fund të vitit 2020, synojmë të arrijmë 90% të pagesave përmes kanaleve digjitale. Një pjesë e strategjisë sonë për vitin 2020 është edhe të sigurojmë që 15% e produkteve kreditore të vijnë përmes kanaleve digjitale dhe 15% e totalit të aplikacioneve për produkte kreditore të vlerësohen automatikisht nga lakorja e fuqisë.

Optimizimi i proceseve

Për t'i përkrahur objektivat tona në lidhje me thjeshtësimin e biznesit, ne do t'i përshtatim platformat digjitale për punonjësit me qasje nga largësia, dhe gjithashtu do ta krijojmë një eko-sistem në platformat tona digjitale me partnerët dhe pagesat dhe shërbimet institucionale. Strategjitë kryesore të shërbimeve bankare retail përfshijnë modele të reja biznesi me përqendrim në mundësitë digjitale, optimizimin e proceseve të brendshme, zgjerimin e ofertave të reja të shërbimeve bankare dhe rritjen e aftësive të analizës së të dhënave, përmirësimin e përvojës së klientëve dhe segmentimin e bazës së klientëve nga perspektiva të ndryshme. Përveç qëllimit tonë për t'i personalizuar platformat digjitale dhe për krijimin e një eko-sistemi për platformat e reja digjitale, vlera e degëve tona do të bazohet në produkte dhe shërbime bankare të plota, të kombinuara me përvojën e jashtëzakonshme të klientëve, të gjitha këto do t'i thjeshtojnë shërbimet bankare për klientët tanë.

Fuqia e të dhënave (Modeli CRM)

TEB do të vazhdojë të investojë në mjete inteligjente të analizës së të dhënave në mënyrë që të krijojë lidhje të ndryshme të drejtpërdrejta me klientët tanë përmes kanaleve të ndryshme dhe gjithashtu për punonjësit tanë, në mënyrë që kur të takohen me klientët të jenë të pajisur më mirë për t'i përmbushur nevojat e tyre financiare. Ne do të vazhdojmë të investojmë në mjetet CRM për t'i arritur dhe rritur ofertat tona të personalizuar për klientët tanë bazuar në nevojat e tyre duke e analizuar sjelljen e tyre financiare.

Udhëzuesi digjital

Për shërbimet bankare retail do ta udhëheqë transformimin digjital dhe do ta shtyjë kulturën e korporatës drejt efikasitetit dhe inovacionit. Ne do t'i përmirësojmë dhe optimizojmë proceset e brendshme me përqendrim në promovimin digjital duke krijuar një model digjital të biznesit dhe një udhëzues digjital. Për të përkrahur dhe simuluar ide të reja rreth shërbimeve bankare digjitale, ne do ta krijojmë një laborator digjital dhe do ta përmirësojmë përvojën e klientëve duke përdorur mundësi për ta rritur depërtimin e produktit përmes kanaleve digjitale.

4.2. Biznesi i kartelave

TEB ka lulëzuar edhe një herë në biznesin e kartelave dhe POS në tregun e Kosovës.

Portfolio jonë e kartelave të debitit ka arritur në më shumë sesa

200,000 kartela, duke e bërë atë kartelën më të njohur të debitit, dhe ende duke u rritur me shpejtësi. Kartela jonë e kreditit "Starcard" mbetet zgjedhja e parë e klientëve, me më shumë se 116,000 kartela, dhe ajo mbetet kartela kryesore e kreditit në vend. Ne nuk do të mund ta mbështetnim këtë rritje të kartelave, nëse nuk do të ofronim rrjetin dhe shërbimin më të mirë me POS-të. Ne u shërbejmë 1.500 tregtarëve me 3.600 POS. Aktualisht kemi 87 bankomatë të cilët janë të vendosur në lokacionet më të mira dhe zonat më të ngarkuara, në të gjitha qytetet dhe më gjerë.

Produktet tona

Debit kartela - Ky portfolio po rritet me shpejtësi, me më shumë se 200,000 debit kartela që është mbi 22,000 më shumë krahasuar me vitin e kaluar.

Në qarkullimin e POS, debit kartelat janë rritur për 31%, dhe përfshinin 23% të totalit të qarkullimit të POS.

Me karakteristika si pa kontakt dhe 0.25% bonus për secilën pagesë në POS të TEB-it, debit kartela jonë është një nga kartelat më të dëshirueshme në treg.

Kredit kartela - Starcard mbetet kredit kartela më inovative dhe e dëshirueshme në treg.

Kemi gjithsej 116,000 kredit kartela, 7 lloje të kartelave, 5 prej tyre operojnë në rrjetin Visa dhe MasterCard dhe 2 të cilat janë kredit kartela me qark të mbyllur.

Të gjitha kartelat tona individuale përfshijnë këto karakteristika: pagesa deri në 24 këste në rrjetin POS të TEB, deri në 3 këste në pagesa online ose të huaja, fitimin e pikëve të bonusit në çdo transaksion në rrjetin POS të TEB-it, pagesa pa kontakt, Starcash (paradhënie e parave) deri në 12 këste, etj.

Për ta sjellë përvojën më të mirë për klientët tanë, ne po ofrojmë 3 lloje të ndryshme të kredit kartelave individuale: Classic Starcard, Premium Starcard dhe SheCard.

Premium Starcard u ofrohet klientëve që kanë limit të kredit kartelës prej 1.500 EUR ose më lart. Me Premium Starcard, klientët tanë mund të fitojnë deri në 20% pikë Bonus në tregtarët tanë premium. Tregtarët premium zgjidhen me kujdes nga secili sektor dhe vetëm më të mirët nga më të mirët mund të futen në këtë listë. Ka më shumë se 40 tregtarë premium në të gjithë vendin që ofrojnë nga 5% deri në 20% pikë Bonus.

Fushatat e përshtatura organizohen nga biznesi i kartelave për klientët Premium Starcard, për t'i përmbushur nevojat dhe kënaqësinë e tyre. Më shumë se 75% e klientëve Premium Starcard janë aktivë, dhe kryejnë një ose më shumë transaksione brenda 90 ditësh.

SheCard është krijuar për t'i tërhequr gratë, duke i pajisur ato me kredit kartelë që jep deri në 20% pikë Bonus në 27 tregtarët e SheCard. Tregtarët janë zgjedhur pasi janë analizuar sjelljet e grave në blerje, që të mund t'i stimulojmë pikët e bonusit për tregtarët që vizitohen më shumë nga ky grup i synuar.

POS - Rrjeti na mundëson t'u shërbejmë klientëve tanë me kartela në mënyrën më të mirë të mundshme.

Duke pasur rrjetin më të madh të POS-ve në vend, klientët tanë mund të mbështeten në POS-ët tonë për të pasur përvojën më të mirë të pagesës. Viti 2019 ishte me rëndësi në blerjen e POS-ve, vëllimin dhe transaksionet. Vëllimi i POS-ve u rrit për 29%, në krahasim me vitin 2018, duke arritur më shumë se 160 milion Euro vëllim. Duke investuar në fushata dhe marketing për vetëdijesim të kartelave pa kontakt, ne u rritëm më shumë se katër herë në krahasim me vitin e kaluar, me mbi 217,000 transaksione pa kontakt.

E-commerce - Gateway është një metodë pagese në internet, të cilën ua ofrojmë klientëve tanë.

Deri më sot, është porta e vetme në treg që ofron blerje deri në 24 këste. Klientët Starcard mund të blejnë mallra tek tregtarët tanë në internet me pikët e tyre të fituara të bonusit, si në një POS terminal të zakonshëm. Ne kemi nënshkruar më shumë se 10 marrëveshje për porta elektronike të e-tregtisë me disa nga tregtarët më të mirë në treg.

Bankomatët - Ashtu si produktet tona të tjera janë më inovativet në treg, ashtu edhe bankomatët tanë ishin të parët që prezantuan shpërndarjen e monedhave, pagesën e pasqyrave të kredit kartelës ose tërheqjet e rregullta. Përafërsisht 45% e flotës sonë të bankomatëve pranojnë depozita në para të gatshme, dhe ka të paktën një bankomat i depozitave në secilën degë, që në vitin 2019 mundësoi një rritje prej 26% të depozitave të parave të gatshme.

Strategjia dhe objektivat

Ne aktualisht zotërojmë 63% të pjesës së tregut me kartelat e kreditit dhe 46% me vëllim në POS. Ne jemi të bindur që mund të mbajmë rritjen tonë dinamike përmes cilësisë së shërbimeve tona dhe se do të arrijmë qëllimin tonë për të mbetur banka e parë e zgjedhjes për një numër gjithnjë e më të madh të klientëve me kartela. Karakteristikat e reja në kartelat dhe POS-të po prezantohen çdo vit dhe ne po mundohemi t'i sjellim të gjitha këto përvoja të reja në portfolion tonë, në mënyrë që klientët të mund t'i shijojnë këto përfitime.

Në përgjithësi, ne kemi shpërndarë mbi 500,000 Euro në pikë Bonus në kredit kartela, duke organizuar fushata të ndryshme, dhe duke u dhënë klientëve tanë përvojën më të mirë gjatë përdorimit të kartelave tona. Me marketing digjital, SMS dhe TV, ne po mundohemi ta tërheqim vëmendjen e klientëve tanë me reklama kreative dhe fushata.

Këstet shtesë te tregtarët e zgjedhur, pikë shtesë Bonus për secilën blerje, shtyrja e pasqyrave për 3 pasqyra, fushatat në internet, janë vetëm disa nga fushatat që i përgjigjen nevojave të klientëve tanë.

Çka më tutje?

Ne do të sjellim vazhdimisht risi dhe kënaqësi për klientët tanë, duke prezantuar për herë të parë në tregun tonë, Terminalet POS Telium Tetra dhe POS-in e parë të pambikëqyrrur, me kompanitë më të mëdha të shitjes me pakicë në treg. Riciklimi i bankomatëve gjithashtu do të jetë një projekt i ri. Kjo do të na ndihmojë ta zvogëlojmë koston e mirëmbajtjes së bankomatëve.

4.3. Shërbimet bankare për NVM-të

Segmenti bankar i NVM-ve në TEB vazhdoi ta forcojë praninë e vet në treg gjatë vitit 2019. Banka synon të mbështesë rritjen bankare të NVM-ve duke ofruar një qasje të personalizuar për klientët tanë, bazuar në madhësinë e tyre, sektorin ku ata operojnë, llojin e transaksioneve të biznesit dhe nevojën financiare.

Portfolio e huadhënies për NVM-të ka pasur rritje të qëndrueshme gjatë vitit 2019 me një vëllim të përgjithshëm prej 5.03 milion € ose rritje prej 3.9%. Trendi pozitiv i depozitave vazhdoi edhe në vitin 2019. Ai arriti një rritje organike prej 9.2 milion € ose 11.06%. Me gjithë sfidat e vazhdueshme në treg që rrjedhin nga ulja e mjedisit të normës së interesit dhe rritjen e konkurrencës, shërbimet bankare të NVM-ve ruajtën pjesën e tyre të tregut, ndërsa adresuan vëmendje të veçantë për cilësinë e portfolios.

Rezultatet pozitive u arritën në KK-të, ku rënia e YoY ishte nga 2.45% në 1.82%.

Segmenti i shërbimeve bankare për NVM-të ndjek një strategji biznesi dhe një model biznesi i cili përqendrohet në komunikimin e klientëve, ndërsa mban partneritet me palët e treta për të ofruar produkte dhe shërbime për të përmbushur nevojat financiare dhe jo-financiare të klientëve. Për më tepër, në nivelin e bankës, përmirësimi i efikasitetit të brendshëm është qëllim dhe aktivitet i përhershëm.

Besimi dhe qëndrueshmëria e marrëdhënieve ndërmjet bankës dhe klientëve të saj ishin faktorë kryesorë në trajtimin e sfidave të tregut. Kjo qasje ka qenë e suksesshme dhe ka arritur ndikim pozitiv. Riorganizimi i brendshëm ishte

efektiv dhe prania jonë në treg lehtësoi komunikimin me klientët dhe njohuri më të mëdha të shitjeve. Njëkohësisht kjo lehtësoi procesin e marrjes së klientëve, shitjeve dhe marrëdhënies sonë me klientët.

Proceset operacionale e kanë përkrahur aktivitetin e kreditimit të kryer nga segmenti i NVM-ve. Përmirësimet drejt një procesi të thjeshtë dhe efikas ku kërkohet ndërveprimi i klientit janë duke u zbatuar me shpejtësi. Kjo do të çojë në cilësi më të mirë të shërbimit, efikasitet më të lartë në bankë dhe kapitalizim të mundësive tregtare në anën e klientit.

Aktivitetet e departamentit Agro në vitin 2019 e konfirmojnë orientimin e bankës në zhvillimin e këtij segmenti. Përmes përvojës së vet në këtë segment dhe aktiviteteve të shitjes, TEB ka arritur të krijojë rritje në pjesën e tregut. Në këtë drejtim, një rol të rëndësishëm luajtën subvencionet e qeverisë në formën e granteve

Banka ishte gjithashtu aktive në dizajnimin e fushatave të përshtatura si fushata sezonale dhe fushata me klientë që ishin atraktive për tregun dhe përkrahën aktivitete të ndryshme investuese të klientëve. Gjatë vitit 2019, departamenti agro arriti të realizojë rritje prej 1.5 milion €.

Partneriteti me Fondin Kosovar për Garanci Kreditore në mjetin e ndarjes së rrezikut rezultoi në një rritje të kufizuar në vitin 2019 dhe dëshmoi se është mjet i vlefshëm i cili i përkrah bizneset dhe bankën në të njëjtën kohë. Për më tepër, banka ka hyrë në negociata me Fondet e ngjashme me Banka ishte gjithashtu aktive në dizajnimin e fushatave të përshtatura si fushata sezonale dhe

arriti të realizojë rritje prej 1.5 milion €.

Partneriteti me Fondin Kosovar për Garanci Kreditore në mjetin e ndarjes së rrezikut rezultoi në një rritje të kufizuar në vitin 2019 dhe dëshmoi se është mjet i vlefshëm i cili i përkrah bizneset dhe bankën në të njëjtën kohë. Për më tepër, banka ka hyrë në negociata me Fondet e ngjashme me qëllim të marrjes së një qasjeje të qëndrueshme, afatgjatë dhe fleksibile ndaj nevojave të klientit. Kjo është në përputhje me strategjinë e departamenteve për rritjen e qasjes në kapital për NVM-të në zhvillim të shpejtë dhe gjithashtu kontribuon në rritjen e punësimit dhe më shumë konkurrencë në treg. Ka pasur një përqendrim të fortë në shërbimet bankare elektronike që është një arritje e jashtëzakonshme për shërbimet bankare për NVM dhe klientët, si dhe për kënaqësinë e biznesit të tyre.

Në vitin 2019, Banka nisi aplikacionin Business TEB Mobile si një veçori shtesë për shërbimet bankare elektronike. Qëllimi ishte të zhvillohen kanale alternative të ofrimit të shërbimeve dhe oferta për klientët duke ofruar një përvojë shumë të përshtatshme për përdoruesit me një gamë të gjerë të funksionalitetit që kursen kohë dhe kosto bankare për klientin. Nëpërmjet këtij shërbimi, banka mundi të përmirësonte më tej shërbimet e saj dhe të kontribuonte në cilësinë më të mirë të shërbimit ndaj klientëve të saj.

Banka ka ambicie më të larta për vitin 2020, duke pasur parasysh stabilitetin dhe pozitën e saj në treg, si dhe përvojën e punonjësve, gatishmërinë dhe përkushtimin për sukses. Banka do të vazhdojë të ofrojë zgjidhje dhe qasje në financa për NVM-të qëllim të kapital-

izimit të dinamikës së tyre dhe ideve të reja për tregun. Shërbimet bankare elektronike vazhdojnë të japin përparësi konkurruese me ndikim pozitiv në përvojën e klientit, rritjen e transaksioneve dhe marrjen e klientëve.

Projektet vijuese dhe të reja të efikasitetit po zhvillohen për të ofruar shërbime më të mira dhe cilësore për klientët tanë dhe udhëheqësinë në këto fusha. Bashkëpunimi me fondet e ndarjes së rrezikut është një pjesë përbërëse e objektivave dhe aktiviteteve zhvillimore të bankës.

Në një mjedis dinamik, cilësitë e tilla si kompetenca, vetëdijesimi i tregut dhe punonjësit janë ato që na dallojnë.

4.4. Shërbimet bankare komerciale dhe për korporata

Për t'i shërbyer segmentit tregtar dhe të korporatave, TEB Sh.A. ka zbatuar një qasje të orientuar drejt zgjidhjes e cila ka mundësuar marrëdhënie të afërta me klientët e saj tregtarë dhe të korporatave. Kjo qasje ka forcuar rolin e TEB Sh.A. si lojtar shumë i rëndësishëm në segmentin tregtar dhe të korporatave.

Ky segment i veçantë i klientëve është më i ndërlikuar për sa i përket nevojave dhe kemi zhvilluar një strategji të zgjidhjeve të përshtatura dhe të avancuara të shërbimeve të menaxhimit të parasë së gatshme për t'iu ofruar klientëve tanë një sistem të vlerës së shtuar që është me përfitim edhe për bankën.

Strategjia jonë në vitin 2019 u përqendrua në rritjen e pjesës sonë të tregut dhe fitimit. Kjo strategji, në një farë mase, është sfiduar nga kushtet e tregut të cilat kanë diktuar rënie të konsiderueshme të normave të interesit, dhe numri i kufizuar i klientëve në këtë segment kërkoi qasje proaktive nga Banka. Departamenti arriti një rritje prej 210 milion € në transferimet dalëse, ose një rritje prej 23% në krahasim me një vit më parë. Po ashtu kemi arritur 5.6 milion Euro në depozita, ose një rritje prej 9.8% në krahasim me vitin e kaluar. Rezultatet pozitive u arritën në KK-të, ku rënia të arrijë YoY ishte nga 1.37% në 1.21%.

Kemi vazhduar të ofrojmë zgjidhje të përparura të administrimit të parave të gatshme, të tilla si rrjeti i zgjeruar POS, kartelat e debitimit dhe kartelat e kreditit të diferencuara në lidhje me biznesin, dhe e-banking të përparuar me veçori të shumta dhe opsione për bizneset. Zgjerimi i kanaleve alternative të ofrimit të shërbimeve dhe rritja e zgjidhjeve të menaxhimit të parave është një qasje e rëndësishme strategjike për vitet e ardhshme, sepse tregu i biznesit po kërkon partneritete më efikase dhe më të gjera.

Një nga produktet të cilat kemi lansuar gjatë kësaj

periudhe është shërbimi me drop box/për mbledhjen e parave që u ofrua fillimisht për të zgjedhur klientët e korporatave dhe u zgjerua edhe për klientët e tjerë të bizneseve të vogla gjithashtu.

Një nga prioritetet e të Bankës në vitin 2019 ishte rritja e efikasitetit në operacione. Kjo iniciativë ka rezultuar mjaft e suksesshme, sepse shumë klientë kanë filluar ta përdorin e-banking për nevojat e tyre të përditshme bankare. Kemi investuar shumë kohë dhe përpjekje të konsiderueshme në promovimin e gamës së gjerë të opsioneve dhe përfitimeve të shumta që ofron e-banking për biznese. Si rezultat, 75% e totalit të transaksioneve (IOMT) janë kryer duke përdorur e-banking. Ky ndryshim në sjelljen e klientëve përbën një arritje të rëndësishme për departamentin, sepse zvogëlon ngarkesën e punës në degë dhe i mundëson ekupeve të degës të kalojnë më shumë kohë për këshillim dhe përkrahje për klientët. Në forcimin e marrëdhënieve me klientët, Banka ka vazhduar ofrimin e shërbimeve jo-financiare në formë të këshillave biznesore për klientët korporata. Kjo tregon se fusha e bashkëpunimit me klientët korporata është e kufizuar vetëm nga kreativiteti dhe imagjinata, pasi mundësitë janë të pafundme. Të qenit pjesë e BNP Paribas e ka bërë më të lehtë procesin e marrjes së një numri të konsiderueshëm të kompanive të huaja ndërkombëtare gjatë vitit 2019.

Produktet e menaxhimit të parave të gatshme do të vazhdojnë të jenë me rëndësi të madhe, prandaj ne do të fusim në përdorim produkte të reja në vitin 2020, për ta lehtësuar punën e klientëve tanë korporata si dhe për të arritur përmirësimin e efikasitetit përmes operacioneve tona. Si bankë, do të vazhdojmë të mbështetemi në inovacion dhe zgjidhje të përshtatura për ta arritur një pjesë më të madhe të biznesit të klientëve korporata dhe për ta rritur pjesën tonë të tregut dhe profitabilitetin.

Ne jemi të përkushtuar për rritjen e bashkëpunimit tonë me segmentin e korporatave dhe kemi një ide të qartë se si të arrihet ky objektiv. Në të njëjtën kohë, në mënyrë aktive do të synojmë projektet në sektorin e prodhimit dhe eksportit, sepse ato shihen si pika strategjike për rritjen e mëtejshme të korporatave dhe gjithashtu për rritjen e përgjithshme të ekonomisë. Ne do të vazhdojmë të jemi në dijeni për përgjegjësitë tona në një ekonomi në rritje.

Financim Tregtar

Kemi vazhduar t'i përkrahim klientët tanë, duke krijuar dhe përshtatur zgjidhjet e financave tregtare për nevojat e tyre të biznesit. Për më tepër, kemi punuar vazhdimisht në zgjerimin e rrjeteve tona, forcimin e marrëdhënieve me bankat e tjera, dhe ngritjen e mëtejme të standardeve tona të larta të profesionalizmit dhe kompetencës. Përkrahur nga prania globale dhe ekspertiza në tregtinë ndërkombëtare e BNP Paribas dhe TEB A.Ş., ne vazhdimisht zgjerojmë mbulimin tonë gjeografik dhe gamën e produkteve tona.

E kuptojmë se biznesi ndërkombëtar në një botë të globalizuar është sfidë - suksesi kërkon njohuri të gjera profesionale dhe rrjet efektiv, dhe TEB i ka të dyja këto. Produktet e financave tregtare për operacionet e biznesit dokumentar përfshijnë letër kreditë e importit dhe eksportit, skontimin në letër kredi, garancitë vendore dhe ndërkombëtare, letër kreditë në pritje (stand-by) dhe arkëtimet. Marrëveshja e nënshkruar në vitin 2011 me programin e tregtisë së Korporatës Ndërkombëtare Financiare (IFC-së) na ka dhënë një mundësi të mirë dhe më shumë fleksibilitet për t'iu përgjigjur kërkesës në lidhje me letërkreditë e konfirmuara dhe kundër garancitë. Gjatë vitit raportues, gjithashtu kemi zgjeruar më tej marrëdhëniet tona me banka të reja korrespondente. TEB Sh.A. ka mbajtur përkrahjen e vazhdueshme për klientët dhe synon të jetë gjithmonë partneri më i besueshëm dhe i preferuar i biznesit në Kosovë, duke vazhduar ta ndajë profesionalizmin dhe ekspertizën në produktet e financave tregtare me klientët tanë duke ofruar edhe zgjidhje inovative.

Në vitin 2020 do të vazhdojmë t'i mbështesim klientët tanë, duke ofruar një urë të sigurt për mundësi të reja. Profesionalizmi dhe ekspertiza do të jenë udhëzuesit tanë, sepse i shohim këto si elemente që të bëjnë të dallueshëm në një botë që lëviz me shpejtësi.

4.6. Sistemet e pagesave

TEB-i ka qenë e para që ka futur në funksion Sistemin e debitimit direkt (SDD), produkt unik në tregun e Kosovës që është e dizajnuar për të përkrahur bashkëpunimin komercial B2B (biznes me biznes). Funksioni i saj kryesor është përmirësimi i likuiditetit financiar të klientëve tanë të biznesit duke ofruar menaxhimin e plotë të llogarive të arkëtueshme dhe të pagueshme. Ai konsiderohet si sistemi më efektiv i menaxhimit të rrjedhës së parasë pasi përkrahet nga teknologjia dhe ndërfaqet më të fundit që lehtësojnë procesimin e plotë dhe automatik të pagesës së faturave. Kjo i mundëson klientëve që të na autorizojnë për të debituar (tërhequr) automatikisht mjete direkt nga llogaria e tyre bankare për të bërë pagesa të ndryshme mujore për kompani të ndryshme publike dhe private. Kërkohe vetëm një formular i autorizimit (i nënshkruar nga klienti) dhe transaksioni përkatës do të kryhet në mënyrë automatike. Klientët me SDD marrin linjë kreditore të dedikuara që mundëson pagesat për furnizuesit dhe garanton se kushtet e pagesës së faturës respektohen plotësisht. Hapi tjetër logjik ishte futja e skontimit të SDD-së që garanton të arkëtueshmet. Duke zbatuar skontimin e SDD-së, klienti konsolidon financat dhe përfiton nga arkëtimi i hershëm i të arkëtueshmeve. Shërbimi ynë ultra-modern online shfrytëzon sistemet më të avancuara të sigurisë dhe jep qasje 24/7 në shërbime bankare të sigurta, të përshtatshme dhe të shpejta. Klientët tanë mund t'i transferojnë fondet në mënyrë elektronike te përfituesit në mbarë botën dhe të procesojnë pagesa vendore, duke përfshirë pagesën e shërbimeve komunale dhe debi të tjera të rregullta, (si rryma, uji dhe telefoni). Për më tepër, klientët mund t'i kryejnë pagesat për Administratën Tatimore të Kosovës (ATK) në mënyrë automatike duke përdorur e-banking. Projekti i PBKR - Sistemit të Pagesës Bruto në Kohë Reale ka përfunduar me sukses në korrik të vitit 2016 dhe të gjitha pagesat vendore duke përfshirë pagesat në vlera të larta tani procesohen në kohë reale.

Në ditët e sotme, transferet e shpejta dhe të sigurta ndërkombëtare të parave janë me rëndësi të madhe për klientët me ambicie përtej shtetërore. Kjo është arsyeja pse ofrojmë një shërbim që është mënyra më e lehtë, më e shpejtë dhe më e besueshme për të bërë pagesa ndërkombëtare. Nëpërmjet rrjetit tonë të gjerë me mbi 40 marrëdhënie të huaja korrespondente dhe 10 banka për plasim, pagesat ndërkombëtare dalëse mund të kryhen për përfituesit e huaj në të gjithë botën. Si anëtar i SWIFT-it, rrjetit më të madh në botë të pagesave, klientët tanë gëzojnë një përparësi të qartë, sidomos në pagesat ndërkombëtare dalëse. Pagesat ndërkombëtare hyrëse mund të menaxhohen duke përdorur të njëjtin sistem. Kjo do të thotë që jemi në gjendje të ofrojmë shërbime të pagesave që janë udhëheqëse në treg, gjithashtu nëpërmjet aktiviteteve të brendshme shumë efektive dhe përmes zgjerimit të vazhdueshëm të rrjetit tonë global.

4.7. Thesari dhe MPD (Menaxhimi i pasurive dhe detyrimeve)

MPD Thesari ka 3 fusha kryesore të fokusit; menaxhimi i likuiditetit, rreziqeve operative dhe strukturore të valutës së huaj dhe rrezikut të normës së interesit në bilanc të gjendjes Departamenti menaxhon pasuritë dhe detyrimet duke i analizuar vazhdimisht rreziqet e mundshme dhe mundësitë e tregut brenda kornizës së rregullave të përcaktuara nga Banka Qendrore e Kosovës, Bordi i Drejtorëve dhe Komiteti i Pasurive dhe Detyrimeve (KPD). Është shumë e rëndësishme që Banka të ketë nivelin e kërkuar të likuiditetit në të gjitha valutat aktive për të qenë në shërbim të klientëve të saj dhe që t'i përmbushë të gjitha detyrimet e saj me koston të vogël të mundshme gjatë gjithë kohës nën kushte normale apo të stresit. Kjo është duke u arritur me rrjedhën ditore efektive të parasë dhe menaxhimin afatmesëm dhe afatgjatë të likuiditetit duke përdorur qasjen ekskluzive të departamentit në kapitalin dhe tregjet e parasë edhe vendore e edhe ndërkombëtare. Rreziqet e hendeqeve të normës së interesit dhe të valutës së huaj për bilancin e gjendjes që janë të natyrshme për shkak të natyrës së biznesit gjithashtu janë duke u menaxhuar nga departamenti duke përdorur instrumente të ndryshme në dhe jashtë bilancit të gjendjes për mbrojtje nga humbjet e mundshme.

Zyra e MPD-së i udhëzon njësitë e biznesit për t'i arritur objektivat e tyre duke mbrojtur profitabilitetin duke e centralizuar rrezikun e normës së interesit përmes një politike efektive të transferimit të çmimeve të fondeve.

Zyra e Thesarit përmes njësiteve të biznesit/dëgëve u shërben klientëve në të gjitha segmentet, me një gamë të gjerë të produkteve që përfshijnë transaksione të këmbimit valutor, transaksione të ardhme të këmbimit valutor, transaksione të kundër-këmbimit të valutës së huaj, obligacionet dhe bonot e qeverisë.

Aktivitetet e Departamentit të MPD-së të Thesarit kanë luajtur rol të madh në sigurimin e këtij besimi dhe lejimin e TEB Sh.A. të qëndrojë e fortë dhe e sigurt gjatë kësaj periudhe sfiduese.

Përvoja, njohuritë teorike dhe teknike, gama e gjerë e produkteve, dhe zgjidhjet e klient-përshatura inovative janë pikat e tyre të forta që e çojnë Departamentin e MPD-Thesarit të TEB Sh.A. drejt suksesit.

2019 was a successful year in terms of overall bank performance. Assets reached over EUR 600 million as of EOY and the overall balance sheet approximately increased by 8.5% at the end of 2018. The gross loans portfolio had an increase of 2.5% whereas deposits saw a 12.5% increase compared to 2018. Retail clients remained as the main stable source of funding in 2019, representing 67% of total bank deposits in line with the market.

The department enjoys the strong support of its French and Turkish parent companies in controlling its risks and performing its duties.

Çka më tutje?

Rreziqet politike mbeten të larta në tërë botën dhe ekonomitë kryesore po tregojnë shenja të ngadalësimit. Zgjerimi global është dobësuar, me Brexit-in, alarmet globale të shëndetësisë, luftërat tregtare etj.

Ekonomia globale parashikohet të rritet për 3.3% në vitin 2020 dhe 3.4% në vitin 2021, dhe likuiditeti global pritet të mbetet i lartë.

Edhe pse këto po tregojnë një 2020 të butë, ekonomia e Kosovës mbetet e fortë në rajon, rritja e BPV-së në vitin 2020 pritet të jetë rreth 4% e përkrahur nga konsumi i mbështetur me rritjen e pagave, qasje më të mirë në kredi dhe transferet e diasporës. Investimi privat mbetet dinamik dhe investimi publik është zbatuar, por është akoma i pamjaftueshëm për ta mbyllur hendekun e infrastrukturës.

Bankat janë të kapitalizuara mirë dhe raportet e KJP-ve janë më të ulëtat në rajon, dërgesat po bëhen më të forta dhe të gjithë treguesit ekonomikë po performojnë në përputhje me kërkesat e FMN-së. Pas përmirësimeve të fundit politike, liberalizimi i vizave me BE-në pritet të finalizohet në vitin 2020. FMN, Banka Botërore dhe BERZH-i përkrahin fuqishëm këtë zhvillim dhe po vërejmë interesim të ri nga emrat ndërkombëtarë për të ardhur në vend.

Përkundër kushteve më të vështira të tregut, Kosova do të mbetet një ekonomi në rritje dhe do të vazhdojë të gëzojë hyrjen e likuiditetit, ndërkohë që ne do ta përkrahim ekonominë duke siguruar forcën e likuiditetit tonë dhe aftësisë pagueuse me parimet tona të menaxhimit të rreptë të rrezikut dhe të pajtueshmërisë së bashku me respektin maksimal të ligjeve vendore dhe ndërkombëtare.

4.8. Burimet Njerëzore

Politika e burimeve njerëzore

Punonjësit janë pasuritë më të rëndësishme të TEB Sh.A., meqë përpjekjet e tyre i ndihmojnë bankës për t'i arritur objektivat e saj strategjike. Departamenti i Burimeve Njerëzore përqendrohet në:

o Krijojë ambient miqësor të punës, rregull të dyerve të hapura, duke siguruar një sinergji ndërmjet ekipeve me qëllim të krijimit të mjedisit më të mirë të punës për punonjësit tanë.

- Punësojë dhe mbajë punonjës dinamikë që janë të gatshëm të përshtaten me kulturën tonë dinamike të punës, të cilët janë anëtarë të mirë të ekipit dhe kanë potencial për rritje.

- Trajnojë dhe zhvillojë punonjësit me programet tona të brendshme dhe të jashtme, si dhe programet e vazhdueshme të trajnimit të BNP Paribas, kështu që punonjësit të jenë të informuar për politikën, procedurat, proceset, produktet dhe shërbimet e reja të bankës dhe të informohen rregullisht për kërkesat e grupit.

- Kontribuojë në zhvillimin e punonjësve tanë më të mirë gjatë organizimit të programeve të zhvillimit, me qëllim të krijimit të bazës menaxhuese për nevojat e ardhshme të bankës, dhe t'i bëjë punonjësit të vetëdijshëm për rëndësinë e tyre për bankën.

- Ofrojë mundësi të barabarta për çdo person për të siguruar që zbatohen në bazë të meritës gjatë rekrutimit, transferimit, avancimit ose planeve të zhvillimit, në bazë të meritës. Banka ka pasur rritje të suksesshme në vitin 2019 në rajon falë kontributit të punonjësve të saj të rinj, të devotshëm dhe energjikë.

Përqendrimi kryesor i Burimeve Njerëzore prandaj ka qenë lëvizja e brendshme, zhvillimi i vazhdueshëm i aftësive dhe njohurive të punonjësve si dhe promovimi i vazhdueshëm i të gjitha formave të diversitetit.

The main focus of the Human Resources policy is therefore internal mobility, continuous development of employees' skills and knowledge, as well as continued promotion of all forms of diversity.

Progresioni dhe zhvillimi i karrierës

Në fund të vitit 2019, ekipi i plotë i TEB-it kishte 609 punonjës. Gjatë këtij viti u rekrutuan gjithsej 105 profesionistë të shërbimeve bankare dhe financiare. Në aspektin e lëvizjes gjeografike dhe funksionale, 97 punonjës të TEB-it janë avansuar ose iu janë dhënë sfida të reja gjatë vitit 2019. Gjatë hapjes së pozicioneve të reja, ne gjithmonë u kemi dhënë punonjësve tanë mundësinë e ndryshimit.

TEB Sh.A. ofron mundësi për punësim dhe gjatë punësimit ofron mundësi të barabarta për punonjësit dhe planin e ardhshëm të karrierës.

Konkursi për pozitat e zbrazëta publikohet i brendshëm dhe i jashtëm, me qëllim që punonjësit tanë të informohen së pari për mundësitë për të aplikuar për pozita të reja ose për të lëvizur në një lokacion të ri ku ka vend të lirë, dhe kjo u jep atyre një mundësi për të mësuar rreth mundësive të karrierës dhe për ta shprehur interesimin.

Gjatë vitit 2019 filloi një program i praktikës për departamentet dhe divizionet, dhe u përpoqëm t'i gjejmë studentët më të mirë në treg dhe t'u japim atyre një mundësi për të bërë praktikë në bankën tonë. Janë organizuar programe trajnimi për praktikë me qëllim të ofrimit të njohurive të studentëve në lidhje me shërbimet bankare në praktikë dhe trajnimit në vendin e punës, pasurimit të njohurive të tyre në lidhje me produktet, shërbimet dhe proceset e bankës. Pas periudhës së trajnimit, praktikantëve u janë dhënë detyra dhe janë angazhuar në detyrat e përditshme, duke i informuar se nëse ata arrijnë performancë të mirë ata do të kenë mundësi për t'u marrë në konsiderim për pozitat e lira të ardhshme. Ky program ishte shumë i dobishëm edhe për bankën, pasi vazhdimisht kemi rrjedhë të kandidatëve potencialë në grupin tonë të rekrutimit dhe informata për angazhimin e tyre në praktikë që ka qenë informacion i vlefshëm.

Gjatë vitit 2019, janë organizuar programe të vazhdueshme të trajnimit, të brendshme dhe të jashtme; të mbajtura nga menaxhmenti dhe nga kompani të mirënjohura të trajnimit. Kanë qenë 119 trajnime me 4,794 ditë pjesëmarrjeje në trajnim në vitin 2019. Përafërsisht 52% e këtyre seancave të trajnimit janë zhvilluar brenda me trajnerë të brendshëm, ndërsa 47% janë zhvilluar nga trajnerë të jashtëm. Në total 19 punonjës janë trajnuar jashtë vendit në programe trajnimi të jashtme, dhe 46 trajnime janë mbajtur në total nga kompani/trajnerë të jashtëm. Për më tepër, personeli ynë e ka vizituar rregullisht TEB AS në Turqi për shkëmbimin e përvojave.

Fokus i veçantë i është dhënë trajnimit të detyrueshëm të pajtueshmërisë dhe të gjithë punonjësit aktivë janë trajnuar të paktën një herë mbi këtë temë në klasë. Sipas kërkesave të grupit, të gjitha trajnimet e e-mësimit (e-learning) të kërkuara në platformën My Development (zhvillimi im) të BNP PARIBAS janë caktuar dhe përcjellë nga BN për të siguruar se janë kryer në afatin e caktuar. Programet e praktikës kanë filluar gjatë tërë vitit për praktikantë të ndryshëm në TI dhe shërbime bankare.

Përfitimet e punonjësve

Përveç pagave konkurruese për tregun, punonjësve tanë u ofrohen mundësi të ndryshme për përfitime shtesë bazuar në arritjet e tyre. Skemat e Shitjeve Premium janë në përdorim, si një skemë stimuluese për t'i shpërblyer punonjësit më të mirë. Nga viti 2018 Shitjet Premium filluan të përdoren edhe për punonjësit e operacioneve të degëve. Gjithashtu gjatë gjithë vitit janë nisur fushata të veçanta dhe punonjësit kanë pasur mundësi të marrin shpërblim monetar ose material për arritjen e objektivave të fushatës. Duke i zbatuar këto skema, ne e rrisim frymën konkurruese dhe i dallojmë përfitimet e punonjësve në bazë të meritës.

Aktivitetet sociale

Ne kujdesemi për lumturinë e punonjësve tanë dhe motivimin e tyre. Përveç sinergjisë së punës, ne kujdesemi që ata të kenë aktivitete sociale për t'i përmirësuar marrëdhëniet e tyre dhe për të menduar se si ta organizojnë mjedisin e punës për të qenë më miqësor. Gjatë vitit 2019, BN nuk organizoi asnjë ngjarje sociale për shkak të një aksidenti tragjik me të cilin u përballën punonjësit tanë në fund të vitit 2018.

Për festimin e fundvitit, u organizua një darkë për degët dhe departamentet/ divizionet veçmas, dhe ata u inkurajuan t'i ftojnë ekzekutivët dhe drejtorët menaxhues.

Të premtet shoqërore, me qëllimin për ta lehtësuar shoqërimin ndërmjet punonjësve, duke biseduar/diskutuar në orën shoqërore, u mbajtën në restorantin e bankës me muzikë.

U organizuan turnetë sportive në basketboll dhe futboll dhe morën pjesë punonjësit e interesuar.

Çka më tutje?

Në vitin 2020, ekipi i Burimeve Njerëzore do të vazhdojë t'i bëjë të mëposhtmet:

- Të japë përkrahjen e plotë punonjësve dhe menaxhmentit për rekrutimin dhe mbajtjen e punonjësve më të mirë. Ne do të përqendrohemi në zhvillimin e aftësive dhe njohurive të punonjësve, si dhe t'u ofrojmë atyre rrugë të reja të karrierës dhe mundësi për lëvizje të brendshme.
- Organizimin dhe përcjelljen e trajnimeve të brendshme, të jashtme dhe elektronike, për t'u siguruar se zhvillimi i punonjësve tanë është në përputhje me kërkesat dhe standardet e grupit.
- Organizimin e programeve të ndryshme të praktikës për të krijuar një grup të mundshëm kandidatësh për rekrutim përmes bashkëpunimit të afërt me Universitetet, dhe për të synuar dhe angazhuar studentët më të mirë që janë në procesin e përfundimit të studimeve të tyre dhe të cilët mund të jenë kandidatë të mundshëm për program.
- Organizimin e aktiviteteve/ngjarjeve për punonjësit për të kontribuar në motivimin e tyre.
- Dhënien e mundësisë punonjësve më të mirë për t'u marrë në konsideratë për pozitat menaxheriale, dhe në këtë drejtim, do të planifikohet një program i Qendrës së Vlerësimit për vitin 2020.
- Gjatë vitit 2020 do të organizohen ngjarje të ndryshme sociale dhe aktivitete të ndërimit të ekipit për punonjësit tanë.

4.9. Teknologjia informative

Transformimi i vizionit tonë në teknologji gjithmonë ka qenë sfidë, sidomos për t'u përshtatur me sjelljen unike njerëzore për ta formësuar cilësinë e rrugës së klientit dhe efektivitetin e zgjidhjeve teknologjike. Si departament i TI-së, qasja jonë është të iniciohet ndryshimi përmes thjeshtësisë, që është gjithmonë mënyrë e mirë për t'i udhëzuar klientët.

TI është sektor në rritje të shpejtë dhe i ndryshueshëm në sektorin bankar; punon shumë për t'i përkrahur klientët, dhe për të parë përmes syve të tyre; ana jonë e fortë është dhënia e përparësisë perspektivës së klientit, duke ndryshuar gjërat për t'u përshtatur ashtu siç e kuptojnë ata. Ofrimi i shërbimeve dhe produkteve për sigurinë e klientëve tanë është një nga detyrat tona më të rëndësishme. Vëllimi dhe llojet e sulmeve kibernetike po rriten në sektor dita - ditës, TEB Sh.A. punon shumë për të zbatuar teknologji të fundit të sigurisë për t'i mbajtur sistemet e saj të informacionit të sigurta dhe nën kontroll. Ne rregullisht i kemi adaptuar sistemet dhe infrastrukturën tonë të TI për kërcënimet më të fundit të sigurisë në vitin 2019 duke zbatuar teknologji dhe funksione të reja për t'i ulur rreziqet e sigurisë.

Arritjet

Viti 2019 ishte një periudhë e rëndësishme në të cilën filluam shumë projekte madhore në TI. Disa prej tyre do të fillojnë zbatimin "live" gjatë vitit 2020.

Në vitin 2019, ne vazhduam digjitalizimin e shumë shërbimeve, si në shërbimet e brendshme ashtu edhe ato për klientët. Si një nga përmirësimet në digjitalizim, kemi prezantuar një aplikacion krejt të ri të shërbimeve bankare mobile për klientët tanë të biznesit. Klientët tanë të biznesit mund të kryejnë shumë transaksione pa i vizituar zyrat e degës dhe mund t'i vëzhgojnë produktet dhe transaksionet e tyre me një klikim.

Përveç kësaj, ne i kemi përmirësuar shpejt shërbimet tona sipas kërkesave të tregut. Ne kemi zbatuar në të gjitha kanalet pagesat në internet të gjobave të trafikut. Për herë të parë në vitin 2019, kemi ofruar konvertimin dinamik valutor në bankomatet tona.

Një nga pikat tona strategjike në fokus ishte efikasiteti në proceset tona operative në krahasim me vitin e kaluar. Janë arritur shumë përmirësime për ta rritur produktivitetin e punonjësve të bankës. Këto përmirësime nuk lidhen vetëm me aktivitetet e punonjësve, por gjithashtu shtojnë vlerë në kënaqësinë e klientëve me menaxhimin tonë të shërbimeve. Përmirësime të tilla do të vazhdojnë edhe në vitet e ardhshme, në përputhje me kërkesat e mjedisit.

Shërbimet bankare të sigurta dhe infrastruktura e fortë

Ne vazhdimisht dhe nga afër monitorojmë të gjitha dobësitë e sigurisë si brenda ashtu edhe jashtë vendit, duke marrë masa për ta mbrojtur bankën dhe klientët tanë në përputhje me rrethanat. Kemi përfunduar një numër të përmirësimeve në sistemet tona të prodhimit për të siguruar një infrastrukturë më stabile dhe më reaguese. Në vitin 2018, ne e kemi zhvendosur me sukses Qendrën tonë të të Dhënave në lokacionin tonë të ri, dhe koha e mospunës në shërbimet tona është mbajtur në minimum. Me këtë veprim, ne gjithashtu i kemi rinovuar pajisjet kryesore në qendrën tonë të të dhënave me teknologji më reja. Në të njëjtën kohë, kemi siguruar që qendra jonë e të dhënave rrvë të ketë kapacitete dhe aftësi të mjaftueshme për t'i kryer shërbimet kritike të Bankës.

Çka më tutje?

TEB Sh.A. gjithmonë i mban nevojat e klientit në qendër, ndërsa i vlerëson investimet në teknologji. Qëllimi ynë është të ofrojmë shërbimet më të mira dhe kanalet alternative më të mira për klientët tanë. Prandaj ne do të përqendrohemi në prezantimin e shërbimeve të reja inovative të cilat do ta rrisin vlerën për klientët tanë.

Si departament i TI-së në bankë, ne i vëzhgojmë tendencat e reja në botë dhe zgjedhim zgjidhjet më të mira të mundshme që t'ua prezantojmë klientëve dhe tregut tonë. Me digjitalizim, ne mund t'i transformojmë shërbimet tona dhe prezantojmë kanalet të reja, si dhe t'i përmirësojmë proceset e brendshme në Bankë. Prandaj, në vitin 2020 do të vazhdojmë ta rrisim efikasitetin dhe cilësinë e shërbimeve tona bankare për klientët tanë dhe në proceset tona të brendshme. Duke pasur parasysh rëndësinë e lartë, ne do të vazhdojmë t'i zgjerojmë shërbimet në aplikacionet tona të shërbimeve bankare me celular dhe në internet. Në biznesin e kartelave, do të prezantojmë kartelat pa kontakt në brendin Visa. Në vitin 2020, do ta rrisim automatizimin në aktivitetet e CRM duke vendosur shumë më tepër veçori dhe aftësi në mjetet tona.

4.10. Siguria e informatave dhe Mbrojtja e të Dhënave

Siguria e informatave

Banka ka marrë pjesë në Programin e Sigurisë Kibernetike të Grupit që bazohet në NIST (Instituti Kombëtar i Standardeve dhe Teknologjisë) në fund të vitit 2018, me ambicien për të avancuar aftësitë e BNPP për të luftuar rreziqet kibernetike deri në vitin 2020. Me këtë program master, Banka synon të arrijë një minimum sigurie para vitit 2020 në 28 tema të sigurisë. Një model është krijuar bazuar në referencën NIST që mbulon të gjitha temat e Sigurisë Kibernetike dhe është përshtatur me Strategjinë e TEB dhe të Grupit për siguri kibernetike. Për ta ngritur vetëdijen për sigurinë e informacionit dhe kulturën kibernetike, të gjithë punonjësit kanë kryer programe të mësimit elektronik dhe trajnimit në vend të punës. Këto programe trajnimi janë përkrahur me teste, njoftime mujore me email, si dhe fushata phishing.

Mbrojtja e të dhënave

Mbrojtja e të dhënave është një e drejtë themelore, e mbrojtur me ligjin për mbrojtjen e të dhënave dhe rregulloren e përgjithshme për mbrojtjen e të dhënave (RrPMDh). Për të mbrojtur dhe garantuar të drejtat e mbrojtjes së të dhënave dhe privatësisë, përpunimi i të dhënave personale i nënshtrohet kontrollit nga një autoritet i pavarur, në këtë rast Agjencia për Informim dhe Privatësi e cila është autoritet i pavarur për mbrojtjen e të dhënave, e ngarkuar me detyrën që të sigurojë që institucionet dhe organet respektojnë ligjin për mbrojtjen e të dhënave.

Ne i kryejmë funksionet tona në bashkëpunim të ngushtë me autoritetin për mbrojtjen e të dhënave dhe synojmë që të jemi sa më transparentë në punën tonë, duke u shërbyer interesave të klientëve tanë.

Qasja jonë ndaj detyrave tona dhe mënyra se si ne punojmë me palët e interesuara, udhëhiqet nga vlerat dhe parimet e mëposhtme:

Vlerat thelbësore

- Paanshmëria - punohet brenda kornizës legjislative dhe të politikave që na është dhënë, jemi të pavarur dhe objektivë, gjejmë ekuilibrin e duhur ndërmjet interesave në fjalë.
- Integriteti - respektimi i standardeve më të larta të sjelljes dhe bëjmë atë që është e drejtë, edhe nëse ajo nuk është e popullarizuar.

- Transparenca - shpjegimi i asaj që e bëjmë dhe arsyeve pse, me gjuhë të qartë që është e kuptueshme për të gjithë.
- Pragmatizmi - të kuptuarit e nevojave të palëve të interesit dhe kërkojmë zgjidhje që funksionojnë në praktikë. Parimet udhëzuese
- Ne u shërbejmë interesave të klientëve tanë dhe institucionit duke siguruar që institucioni i respekton parimet e mbrojtjes së të dhënave në praktikë. Ne kontribuojmë në politikën më të gjerë për aq sa ajo ndikon në mbrojtjen e të dhënave.
- Duke përdorur ekspertizën, autoritetin dhe kompetencat tona formale, ne synojmë ta zhvillojmë vetëdijen për mbrojtjen e të dhënave si një e drejtë themelore dhe si pjesë jetike e institucionit,
- Ne e përqendrojmë vëmendjen dhe përpjekjet tona në fushat e politikave ose administratës që paraqesin rrezikun më të lartë të mos-pajtueshmërisë ose ndikimin më të madh në privatësi. Ne veprojmë në mënyrë selektive dhe proporcionale.

Në fillim të vitit 2019, përfaqësuesi i mbrojtjes së të dhënave me përkrahjen e menaxhmentit, iu qas procesimit të të dhënave në një fazë të re duke i përmirësuar masat teknike dhe organizative kundër përpunimit të paautorizuar ose të paligjshëm të të dhënave personale dhe kundër humbjes aksidentale, shkatërrimit ose dëmtimit të të dhënave personale, duke zbatuar një mjet të PHDH (Privimit të humbjes së të dhënave).

Gjithashtu, banka ka treguar kujdes të duhur për transferimin e të dhënave personale në vendet brenda dhe jashtë Zonës Ekonomike Evropiane, duke vlerësuar të gjitha marrëveshjet kontraktuale për transferimin e të dhënave personale.

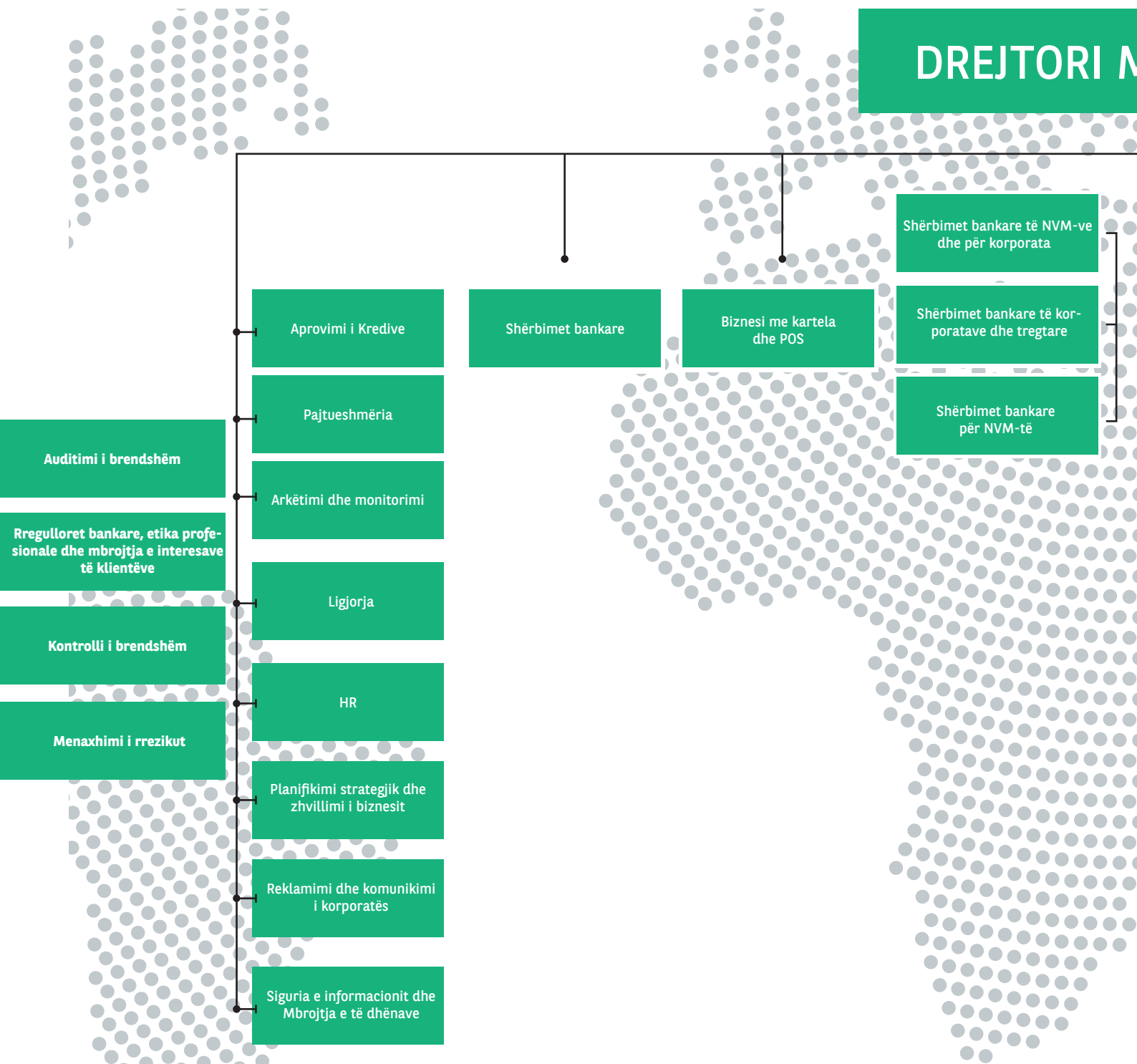
Në vitin aktual, përfaqësuesi i mbrojtjes së të dhënave ka siguruar trajnim të vetëdijesimit për 127 punonjës në sektorë të ndryshëm si: Retail, NVM, Operacionet e Degës, Kartela & Pos, infrastruktura e TI etj.

Duke marrë parasysh të drejtat e subjekteve të të dhënave bazuar në Ligjin për mbrojtjen e të dhënave dhe RrPMDh, institucioni ka ndërmarrë masat e nevojshme duke publikuar procedurën e duhur, me informacionin e nevojshëm dhe një qasje ndaj procesit.

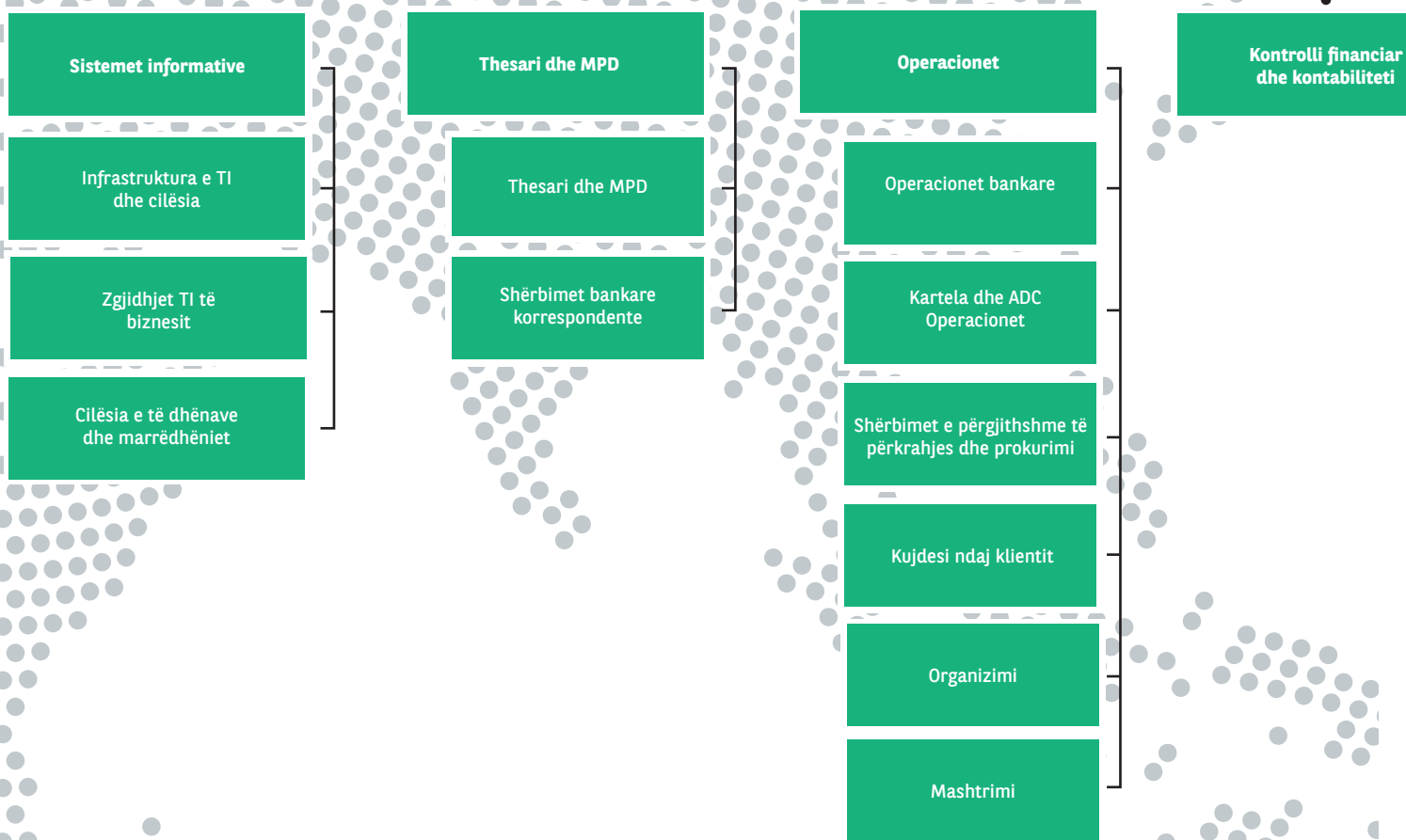
Njësia për mbrojtjen e të dhënave, së bashku me menaxhmentin, synon të hartojë, zbatojë, udhëzojë, monitorojë dhe menaxhojë sigurinë e të dhënave personale.

5.1. TEB Sh. A. Struktura organizative

Struktura

MENAXHUES

Raportet për Komitetin e Auditimit të Bordit të Drejtorëve
I raporton Komitetit për Menaxhim të Rrezikut dhe Bordit të Drejtorëve

5.2. Bordi i Drejtorëve

TEB SH. A. Bordi i Drejtorëve

Kryetar: Jacques Roger Jean Marie Rinino

Zëvendës Kryetar: Dr. İsmail Yanık

Zëvendës Kryetar: Alp Yılmaz

Anëtar: Ayşe Aşardağ

Anëtar: Birol Deper

Anëtar: Esra Peri Aydoğan

Anëtar: Osman Durmuş

Anëtar: Sabri Davaz

Anëtar: Dr. Nilsen Altıntaş

Drejtor Menaxhues dhe Anëtar: Orçun Özdemir

Trupi drejtues

TEB Sh.A ka një bord të drejtorëve që aktualisht përbëhet nga dhjetë anëtarë me përvojë të gjerë në punën bankare. Bordi kryen detyrat dhe përgjegjësitë e veta në pajtim me kërkesat e përcaktuara në statutin e Bankës dhe në përputhje me gjithë legjislacionin përkatës dhe kërkesat e përcaktuara nga Banka Qendrore e Kosovës (BQK) dhe rregullatorët. Bordi mbledhet të paktën çdo tre muaj.

Roli i Bordit të Drejtorëve

Edhe pse detajet janë përcaktuar në nenet 26, 27 dhe 28 të Ligjit Nr. 04/L-093 për Bankat, Institucionet Mikrofinanciare dhe Institucionet Financiare Jobankare, detyra kryesore e Bordit është t'i mbikëqyrë aktivitetet financiare dhe afariste të Bankës. Ai është përgjegjës për përcaktimin e strukturës organizative dhe administrative të Bankës, politikës afariste të saj duke përfshirë njësitë operative dhe administrative, nën-njësitë dhe funksionet e tyre, pozitën mbikëqyrëse dhe marrëdhëniet raportuese. Për më tepër, Bordi është i ngarkuar me mbikëqyrjen e aktiviteteve të menaxhmentit të lartë.

Bordi i Drejtorëve përcakton dhe krijon strukturën bankare dhe nivelet e ekspozimit të bankës, rishikon dhe miraton rregullimet dhe masat e nevojshme. Për më tepër, Bordi është përgjegjës për miratimin e raportit të menaxhmentit të lartë për aktivitetet e biznesit në bazë të bilancit gjashtëmuor të gjendjes, pasqyrës së fitimit dhe humbjes, bilancit vjetor të gjendjes dhe raporteve të auditimit të brendshëm dhe të jashtëm. Vendimet e marra nga Bordi kërkojnë shumicën e votave nga anëtarët të cilët ose janë të pranishëm ose votojnë me ndërmjetës.

5.3. Komitetet

Komitetet e TEB SH. A. Bordi

Në përputhje me Statutin e TEB Sh.A., rregulloret dhe kërkesat e Bankës, Bordi ynë ka emëruar një Komitet të Auditimit, një Komitet të Menaxhimit të Rrezikut, një Komitet të Pasurive dhe Detyrimeve, një Komitet të Lartë të Kredive, të gjithë të përbërë nga anëtarët e Bordit me përvojë përkatëse dhe ekspertë të jashtëm. Bordi gjithashtu mund të krijojë komisione ad hoc dhe të përcaktojë përbërjen dhe detyrat e tyre, aty ku duhet dhe është e përshtatshme. Sipas nenit 22 të Statutit të TEB Sh.A. të datës 24 qershor 2013, Komitetet mund të zgjidhen nga radhët e aksionarëve, drejtorëve dhe punonjësve të Bankës, si dhe nga radhët e personave të tjerë jashtë bankës, duke iu nënshtruar kufizimeve në Statut. Komitetet nuk duhet të marrin vendime në vend të BD-së ose aksionarëve, por do të veprojnë si këshilltarë të tyre.

Komiteti i Auditimit

Anëtarët:

Sabri DAVAZ – Kryesues i Komitetit të Auditimit

Ayşe Aşardağ – Anëtare

Biröl Deper - Anëtar

Esra Peri Aydoğan - Anëtare

Bashkim Uka – Anëtar (ekspert i jashtëm)

Detyrat dhe përgjegjësitë:

Komiteti i Auditimit shërben si komitet i pavarur dhe objektiv për ta monitoruar integritetin e procesit të raportimit financiar të bankës dhe sistemet e saj të lidhura, të kontrollit të brendshëm dhe të menaxhimit të rrezikut. Komiteti i Auditimit e ndihmon Bordin e Drejtorëve në përmbushjen e përgjegjësisë të mbikëqyrjes përmes shqyrtimit raporteve financiare dhe informacioneve të tjera financiare të bankës, të sistemeve të kontrolleve të brendshme në lidhje me financat, kontabilitetin dhe proceset e raportimit financiar. Më tej, i mbikëqyrë dhe monitoron funksionet e auditimit të brendshëm, kontrollin e brendshëm dhe pajtueshmërinë rregullative të bankës duke siguruar pajtueshmërinë me ligjet dhe rregulloret në fuqi, politikat dhe procedurat e bankës. Komiteti i auditimit takohet së paku çdo tre muaj.

Komiteti i lartë për kredi (CRECOM)

Kryetar: Osman Durmuş
Zv. Kryetar: Haluk Kırçalı
Anëtar: Alp Yılmaz
Anëtar: Alp Özateşler

Detyrat dhe përgjegjësitë:

Ky komitet është i autorizuar të marrë vendime për kredi për shumat në mes të 750,000 € dhe 3.5 milion €.

Komiteti i Menaxhimit të pasurive dhe detyrimeve (ALM)

Kryetar: Dr İsmail Yanık
Zëvendës Kryetar: Orçun Özdemir
Anëtar: Alp Yılmaz Anëtar: Serhan Özarslan
Anëtar: Tolga Gürdem

Detyrat dhe përgjegjësitë:

- Monitorimi i tregjeve financiare, duke kontrolluar situatën, lëvizjet dhe ndryshimet në bilancin e gjendjes së bankës dhe marrjen e vendimeve, të gjitha këto në përputhje me Politikën dhe Procedurat e Bankës;
- Udhëzimi dhe monitorimi i veprimeve të Departamentit të MPD-Th-së në mënyrë të vazhdueshme dhe duke vepruar si organ vendim-marrës, siç përcaktohet në aktet nënligjore të Komisionit për MPD;
- Mbikëqyrja e menaxhimit të pasurive dhe detyrimeve nga ana e Departamentit të MPD-Th-së për sa i përket kritereve të mëposhtme;
- Sigurimi i respektimit të raporteve të jashtme (rregullative) të përcaktuara nga Banka Qendrore e Kosovës (BQK) dhe rregullave të brendshme të përcaktuara nga Bordi ose KAD-i;
- Monitorimi i rezervave të domosdoshme minimale të përcaktuara nga BQK-ja.

Komiteti për pasuri dhe detyrime takohet së paku çdo tre muaj.

Komiteti i menaxhimit të rrezikut (KMRr)

Kryetar: Osman Durmuş
Zëvendës Kryetar: Alp Yılmaz
Anëtar: Jacques Roger Jean Marie Rinino

Detyrat dhe përgjegjësitë:

Qëllimi i Komitetit të Menaxhimit të Rrezikut (KMRr) është të mbikëqyrë profilin e rrezikut,

të aprovojë dhe të monitorojë kornizën e administrimit të rrezikut të Bankës në kontekstin e strategjisë së shpërblimit të rrezikut të përcaktuar nga Bordi i Drejtorëve.

Si i tillë, KMRr është përgjegjës për monitorimin e të gjithë komponentëve të lidhur me rrezikun dhe funksionet që rrjedhin nga kreditë, tregu, likuiditeti, çështjet operacionale, të reputacionit, dhe rreziqet tjera rregullative.

Komiteti për menaxhimin e rrezikut takohet së paku në baza mujore.

Komiteti i provizionimit (KP)

Kryetar: Osman Durmuş
Zëvendës Kryetar: Esra Peri Aydoğan
Anëtar: Orçun Özdemir

Detyrat dhe përgjegjësitë:

Përgjegjësia kryesore e Komitetit të provizionimit është vlerësimi i procesit të përgjithshëm të zhvlerësimit të kredisë, në përputhje me politikën dhe procedurat e brendshme të bankës, me kërkesat e BQK-së si dhe me standardet e Grupit dhe të SNRF-së. Për më tepër, komiteti është përgjegjës të verifikojë dispozitat përkatëse për çështjet ligjore ndaj bankës dhe dispozitat në lidhje me incidentet e rrezikut operacional. Komiteti ka autoritetin për të kryer ose autorizuar shqyrtime të çdo çështjeje brenda fushës së tij të përgjegjësisë.

Komiteti i provizionimit takohet së paku çdo tre muaj.

Komiteti i kompensimit (KK)

Kryetar: Alp Yılmaz
Anëtar: Jacques Roger Jean Marie Rinino
Anëtar: Dr. Nilsen Altıntaş
Anëtar: Orçun Özdemir

Detyrat dhe përgjegjësitë:

Komiteti i Kompensimit themelohet nga Bordi i Drejtorëve të TEB SH.A. dhe është përgjegjës për përcaktimin, monitorimin dhe mbikëqyrjen e zbatimit të kompensimit në emër të Bordit të Drejtorëve të TEB SH.A. Bordi i Drejtorëve.

Komiteti i kompensimit takohet së paku dy herë në vit.

5.4. Auditimi i brendshëm

Auditimi i brendshëm

Bordi i Drejtorëve i TEB Sh.A. ka themeluar Departamentin e auditimit të brendshëm si një nga komponentët kryesorë në strukturën drejtuese të Bankës. Departamenti i auditimit të brendshëm të Bankës është i pavarur dhe si i tillë i raporton direkt Bordit të Drejtorëve përmes Komitetit të auditimit dhe me iniciativën e vet, nëse e sheh të nevojshme ose të përshtatshme.

Departamenti i auditimit të brendshëm ka funksion të sigurisë, duke i ndihmuar Bankës për t'i përmbushur objektivat e saj, duke sjellë një qasje sistematike dhe të disiplinuar ndaj vlerësimit dhe përmirësimit të efektivitetit të mjedisit të kontrollit, duke përfshirë proceset e menaxhimit të rrezikut, kontrollit dhe qeverisjes. Është përgjegjësi e Auditimit të brendshëm që të vlerësojë nëse mjedisi i kontrollit siguron se rreziqet që mund të rrjedhin nga aktivitetet e Bankës menaxhohen në mënyrën e cila mundëson një nivel të pranueshëm të uljes së rrezikut. Aktivitetet e auditimit kryhen nga departamenti i auditimit të brendshëm sipas planit të auditimit, i cili përgatitet të paktën një herë në vit duke përdorur një qasje të bazuar në rrezik në përputhje me qëllimet dhe objektivat e Bankës. Secili plan i auditimit miratohet nga Komiteti i auditimit i Bankës. Plani përditësohet rregullisht për të pasqyruar ndryshimet në sistemin e kontrollit të brendshëm dhe për të integruar linja të reja të biznesit.

Puna e Departamentit të auditimit të brendshëm kryhet në përputhje me ligjet dhe rregulloret në fuqi dhe me Standardet Ndërkombëtare për Praktikën Profesionale të Auditimit të Brendshëm të hartuara nga Instituti i Auditorëve të Brendshëm, i cili është organi drejtues për profesionin e auditimit të brendshëm në të gjithë botën, si dhe me praktikatat e auditimit të grupit.

5.5. Menaxhimi i rrezikut

TEB Sh.A. mat dhe monitoron rrezikun në mënyrë të kujdesshme dhe konservatore. TEB Sh.A. u ekspozohet rreziqeve të kredisë, tregut, likuiditetit dhe rrezikut operacional dhe rreziqeve të tjera të ndërlidhura, të cilat identifikohen dhe monitorohen në përputhje me standardet e grupit dhe ato ndërkombëtare. Roli i Menaxhimit të rrezikut është kontrolli i nivelit të dytë dhe ai organizohet brenda kornizës së rregullimit përkatës. Procesi i menaxhimit të rrezikut është i përbërë nga identifikimi i rrezikut, analizimi dhe matja dhe monitorimi i rrezikut përmes krijimit të politikave dhe procedurave të shëndosha të cilat janë praktike dhe kuptohen në të gjitha nivelet e bankës. Kufizimi ulja ose pranimi i rrezikut vendoset sipas politikave të aprovuara nga Bordi.

TEB Sh.A. Menaxhimi i rrezikut punon në bashkëpunim me Menaxhmentin Ekzekutiv për të siguruar që niveli i rreziqeve të marra nga Banka janë në përputhje me politikat e grupit dhe janë në përputhje me apetitin e bankës për rrezik.

Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut ruan pavarësinë e vet në funksionet e tij të përditshme pasi ai i raporton drejtpërdrejt Bordit të Drejtorëve nëpërmjet Komitetit të Menaxhimit të Rrezikut (KMR) dhe Komitetit të Auditimit.

Rreziku kreditor

Rreziku kreditor është rreziku më i zakonshëm që i ekspozohet banka duke për marrë në konsiderim strukturën vendore të tregut dhe kushtet e përgjithshme. Sipas përkufizim i përgjithshëm, rreziku kreditor është humbja që mund të ndodhë nëse pala tjetër në marrëdhënie të kredisë dësh-ton, pjesërisht ose tërësisht, për t'i përmbushur

detyrimet e veta siç është përcaktuar në marrëveshjen e kredisë. TEB Sh.A. është e ekspozuar ndaj rrezikut kreditor nëpërmjet kreditimit të saj, financave tregtare dhe aktiviteteve të thesarit, mirëpo rreziku kreditor mund të lindë edhe në rrethana të tjera.

Menaxhimi i rrezikut kreditor kryhet përmes analizës së rregullt të aftësisë kreditore të debitorëve ndërsa të gjitha ekspozimet kreditore rishikohen të paktën në bazë vjetore, ndërsa ekspozimet e mëdha monitorohen rregullisht nga departamenti i monitorimit. Procesi i monitorimit shqyrton, por nuk është i kufizuar në; rrjedhën e parasë së gatshme dhe performancën e shitjes, marrëveshjet e kredisë, sjelljen e pagesave, profitabilitetin, likuiditetin, aftësinë paguese dhe raportin e borxhit.

Bordi i Drejtorëve përmes autoritetit të vet të delegimit të fuqive për kredi ka autoritetin përfundimtar në ndarjen e kredive dhe aprovimin e politikave kreditore. Kjo fuqi i delegohet Komitetit të lartë të kredive dhe Drejtorit Ekzekutiv në kushte dhe me kufizime të caktuara. Ushtrimi i këtyre fuqive të deleguara monitorohet dhe raportohet rregullisht nga kontrolli i brendshëm, menaxhimi i rrezikut dhe auditimi i brendshëm, si pjesë e vijës së dytë dhe të tretë të mbrojtjes. Nga ana tjetër, Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut raporton në baza mujore tek Komiteti i Menaxhimit të Rrezikut për zhvillimin e kredive në nivelin e portfolios, duke përfshirë përmbledhjen e IKR-ve, limitet rregullative dhe të BD, delikvencën e kredive, ekspozimin sipas segmenteve dhe industrisë, trendin e KJP-ve, aktivitetet e arkëtimit etj.

Ekspozimi primar i TEB SH.A. ndaj rrezikut të kredive

lind nëpërmjet kredive të saj dhe paradhënieve për klientët. Nga ana tjetër, përqendrimet e rrezikut kreditor mund të shfaqen kur palët kanë karakteristika të ngjashme rreziku dhe ekonomike që mund të shkaktojnë që aftësia e tyre për t'i përmbushur detyrimet kontraktuale të ndikohet nga ndryshimet ekonomike ose të tjera. Si rezultat i politikës së kujdesshme të kredive të miratuar nga Banka, limiti maksimal i kredisë që një klient ose një grup i klientëve të ndërlidhur mund ta marrë mbahet nën kufijtë ligjor, duke zvogëluar kështu rrezikun e përqendrimit të kredisë dhe limitet e tilla të cilat janë të aprovuara paraprakisht nga Bordi i Drejtorëve monitorohen dhe raportohen çdo muaj tek Komiteti i Menaxhimit të Rrezikut.

Divizioni për Aprovimin dhe Monitorimin e Kredive synon ta menaxhojë cilësinë e portfolios kreditorë nga ekipet e ekspertëve në përputhje me rregulloret e jashtme dhe politikat kreditorë të përcaktuara nga Banka, duke rritur cilësinë e vlerësimit të kredive në çdo fazë të procesit të kredisë përmes modeleve, sistemeve dhe rrjedhave efikase të zhvilluara të punës. Ekipet me përvojë janë përgjegjëse për kryerjen e operacioneve të ciklit të punës në të gjitha fazat, nga aplikimi për kredi, vlerësimi i kredisë deri te monitorimi i afërt dhe procedurat ligjore. Aktivitetet e aprovimit dhe monitorimit të kredive kryhen nga Zyra Qendrore në bashkëpunim të afërt me linjat e biznesit dhe menaxhmentin. Në delegimin e autoriteteve të kredisë, zbatohet parimi i katër syve dhe në komitetet e kredive, vendimet duhet të merren në mënyrë unanime. Një vendim kreditor duhet të bazohet në të dhënat financiare të azhurnuara të klientëve dhe informacionin e azhurnuar në lidhje me aktivitetin e biznesit. Anëtarët e ekipit të Aprovimit të Kredive janë të specializuar në fushat e tyre përkatëse për t'i vlerësuar propozimet e kredive bazuar në nivelet e delegimit të autoritetit. Deri në 400 mijë euro delegohet në nivelin lokal, dhe për limitet mbi 400 mijë euro, vendimet e kredive finalizohen nga Komiteti i Lartë i Kredive ose Bordi. Në TEB Sh.A. vendimet e kredive janë shumë të centralizuara dhe nuk ka autorizim të nivelit të degëve.

Kreditë e bizneseve kryhen në përputhje me segmentin (Korporatat, Tregtare, NVM). Për t'i përkrahur proceset e vlerësimit të kredive, është zhvilluar një model i vlerësimit të brend-

shëm për klientët e biznesit. Rastet e biznesit mbi 20 mijë Euro duhet të dërgohen në aprovimin e kredive me një vlerësim. Të gjithë klientët e biznesit me rrezik mbi 50 mijë Euro monitorohen nga afër përmes burimeve qendrore të informacionit, siç është sistemi i paralajmërimit të hershëm i Regjistrimit të Kredive të Kosovës, i vendosur në Bankën Qendrore. Të gjitha sinjalet e paralajmërimit të hershëm vlerësohen menjëherë dhe veprimet e nevojshme ndërmerren në përputhje me rrethanat.

Politikat dhe strategjitë e kredive retail përcaktohen sipas metodave të shtyra në mënyrë analitike dhe racionale. Vlerësimi i kredive dhe proceset e informimit janë krijuar duke përdorur teknologji të lartë në një mënyrë shumë të automatizuar për të siguruar një menaxhim më të mirë të rrezikut për ta rritur efikasitetin dhe kënaqshmërinë e klientit. Për ta arritur cilësinë e synuar në portfolio, menaxhimi efikas i portfolios kryhet duke përdorur tabela pikësh të aplikacionit dhe të sjelljes, që kanë aftësi të lartë filtrimi.

Strategjia kryesore për arkëtim është të arkëtohet sa më shumë të jetë e mundur nga delikuentët dhe të merren masa parandaluese për t'i mbajtur nën kontroll KJP-të dhe borxhet. Proceset e arkëtimit menaxhohen në mënyrë efikase me taktika dhe burime të ndryshme (qendra e brendshme e thirrjeve - kompani të jashtme të kontraktuara të arkëtimit, dërgimi i letrave paralajmëruese, SMS, etj.) përdoren për segmente të ndryshme të klientëve. Departamenti i arkëtimit e koordinon edhe arkëtimin e kredive të bartura në ndjekje penale. Rastet me shuma relativisht të vogla barten te kompanitë me përvojë në mënyrë që të jemi më efikas. Nga ana tjetër, ekipet qendrore të arkëtimit përfshirë avokatët janë thellësisht të përfshirë në procesin e arkëtimit. Kryerja e arkëtimit monitorohet dhe raportohet rregullisht te bordi dhe komitetet e lidhura me bordin.

Stres testet tremujore të kredive janë një komponent tjetër i rëndësishëm për të kuptuar ngjarjet ose ndryshimet e mundshme në treg që mund të ndikojnë në bilancin e gjendjes së Bankës duke simuluar variante të ndryshme të moskthimit të kredive në portfolion ekzistuese të bankës.

Sa i përket procesit të kontrollit të kredive, banka zbaton rregullisht PMTh (Pikat e Mbikëqyrjes Themelore) që është kërkesë e BNPP-së për kontrollin e kredive dhe në bazë të shqyrtimit të mostrave mujore dhe/ose tremujore krijohet rezultati global i vlerësimit dhe përcaktohen planet e veprimit.

Banka ka filluar t'i zbatojë parimet e SNRF 9 për vlerësimin dhe llogaritjen e humbjes së pritur nga kreditë dhe llogaritjen e zhvlerësimit për pasuritë e saj financiare.

Rreziku i tregut

Rreziku i tregut përfshin humbjet e mundshme që një bankë mund t'i pësojë si pasojë e ekspozimit të llogarive të saj në bilanc të gjendjes dhe jashtë-bilancit të gjendjes ndaj rrezikut të normës së interesit ose rrezikut të kursit të këmbimit që rezultojnë nga luhatjet në tregjet financiare.

Menaxhimi i rrezikut të tregut në TEB Sh.A është dizajnuar që ta menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimin ndaj rrezikut të tregut, në mënyrë që të optimizohen kthimet duke e ruajtur profilin konservativ të Bankës për sa i përket rrezikut.

Rreziku i normës së interesit

Si pjesë e rrezikut të tregut, rreziku i normës së interesit rrjedh nga rreziku që një pasuri do të humbë në vlerë për shkak të ndryshimit të normës së interesit.

Rreziku i normës së interesit përcaktohet duke matur shkallën e ndjeshmërisë së pasurive, detyrimeve dhe zërave jashtë bilancit, duke dhënë 100 pikë bazë +/- simulime të goditjeve në të Ardhurat Bankare Neto në baza mujore. RNI-ja monitorohet nga afër përmes analizave të hendekut dhe të kohëzgjatjes. Efektet e mundshme negative të luhatjes së normës së interesit në pozicionin financiar dhe rrjedhën e parave minimizohen me anë të vendimeve të shpejta.

Në përcaktimin e strategjive afatshkurtra, afatmesme dhe afatgjata të çmimeve, Komiteti i pasurive dhe detyrimeve i TEB Sh.A e ka menaxhuar maturimin e pozicioneve në bilancin e gjendjes dhe përdor parimin e punës me margjina pozitive të bilancit të gjendjes si politika e vet e çmimeve.

Rreziku i këmbimit valutor

Rreziku i këmbimit valutor përcaktohet si një humbje e mundshme që një bankë mund të pësojë me të gjitha mjetet dhe detyrimet e saj në valuta të tjera në rast të ndryshimeve në kurset e këmbimit.

Kufijtë e pozitive të përcaktuar nga Bordi i Drejtorëve monitorohen në baza ditore si edhe ndryshimet e mundshme në pozitat monetare të Bankës që mund të ndodhin si rezultat i transaksioneve rutinore në valuta të huaja.

Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit ndodh kur nuk ka para të mjaftueshme ose rrjedhë të mjaftueshme të parasë për t'i përmbushur kërkesat neto të financimit në kohën e duhur. Rreziku i likuiditetit mund të ndodhë edhe kur pozicionet e hapura nuk mund të mbylleen shpejt me çmime të përshtatshme.

Politika e Bankës është ta ketë një strukturë të pasurive që është mjaft likuide për t'i përmbushur të gjitha llojet e detyrimeve kur ato duhen paguar. Bordi i Drejtorëve rregullisht monitoron dhe përcakton normat e likuiditetit dhe standardet përkatëse për ruajtjen e likuiditetit të lartë gjatë gjithë kohës. TEB Sh.A. ka një sistem efikas për sa i përket raportimit me kohë të pozicionit të likuiditetit të Bordi i Drejtorëve, të Menaxhmenti i lartë dhe të gjitha departamentet përkatëse. Për më tepër, stres testet e likuiditetit janë një vegël tjetër e rëndësishëm për ta matur likuiditetin e bankës për supozime të ndryshme biznesore. Për më tepër, si pjesë e direktivës së Basel III, banka e llogarit koeficientin e mbulueshmërisë së likuiditetit në bazë mujore, duke siguruar që banka ka likuiditet të mjaftueshëm afatshkurtër dhe është duke e mbajtur koeficientin LCR > 100%.

Mjaftueshmëria e kapitalit

Qëllimi i bankës është që të sigurohet se zotëron kapital të mjaftueshëm për t'i mbuluar rreziqet e përfshira në aktivitet e saj afariste të kredidhënies. Departamenti për menaxhimin e rrezikut i monitoron dhe raporton normat e mjaftueshmërisë së kapitalit te Menaxhmenti Ekzekutiv dhe Bordi i Drejtorëve përmes Komitetit të menaxhimit të rrezikut. Sipas Ligjit për veprimtarinë bankare dhe rregulloret e Bankës Qendrore të Kosovës, ekzistojnë tri raporte të mjaftueshmërisë së kapitalit që duhet të përmbushen gjatë gjithë kohës: Kapitali i klasit të parë në raport me APRr 8%, Kapitali total në raport me APRr 12% dhe Ekuiteti total në raport me Pasuritë totale 7%.

Rreziku operacional dhe vazhdimësia e biznesit

Rreziku operacional përkufizohet si rrezik i humbjes që mund të rezultojë nga proceset e brendshme, jo adekuate ose të dështuara, njerëzit ose sistemet, ose nga ngjarje të jashtme të caktuara.

Departamenti i menaxhimit të rrezikut në TEB dhe njësia e tij e dedikuar për rrezikun operacional janë përgjegjës për monitorimin e ngjarjeve të rrezikut operacional sipas përkufizimit të Komitetit të Baselit. Banka ka një sistem të përshtatshëm për natyrën, shkallën dhe kompleksitetin e biznesit të Bankës për sa i përket identifikimit efektiv të treguesve kyç të rrezikut dhe vlerësimit, monitorimit dhe kontrollit të ndodhive të rrezikut operacional. Njësia e rrezikut operacional zbaton metodat për t'i ndihmuar departamentet tjera në identifikimin, monitorimin, kontrollimin dhe zbutjen e incidenteve potenciale operacionale. Rreziku operacional ofron trajnime të rrezikut operacional për gjithë punonjësit, sidomos ata që janë përgjegjës për raportimin e incidenteve ndaj rrezikut operacional tek Njësia e vazhdimësisë së biznesit, dhe vlerësimin e të gjitha proceseve për sa i përket rrezikut operacional dhe identifikimin e proceseve me rrezik të lartë.

Vazhdimësia e biznesit, pavarësisht nga lloji dhe arsyeja, përbëhet tërësisht nga planet që sigurojnë vazhdimësinë e funksioneve kritike biznesore të bankës në rast të ndërprerjes së çdo biznesi që rrjedh nga faktorët e brendshëm dhe të jashtëm. Njësia e rrezikut operacional dhe Vazhdimësisë së biznesit angazhohet vazhdimisht në përkufizimin, matjen dhe raportimin e rrezikut te Zyrtari kryesor i rrezikut. Rezultatet e aktiviteteve të Rrezikut operacional dhe Vazhdimësisë së biznesit shqyrtohen dhe vlerësohen në baza mujore në nivel të Bordit përmes Komitetit për menaxhimin e rrezikut dhe në bazë tremujore te BiD.

5.6. Pajtueshmëria

Banka jonë i zbaton standardet më të larta dhe metodat e praktikave më të mira ndërkombëtare në luftimin shpëlarjes së parave, të financimit të terrorizmit dhe të akteve të tjera të dënueshme me ligj. Të gjithë punonjësit e bankës përkushtohen për t'i arritur këto standarde për të shmangur keqpërdorimin e produkteve dhe shërbimeve të bankës për qëllime të pastrimit të parave, financimit të terrorizmit dhe akteve të tjera të dënueshme me ligj. Politikat dhe procedurat e pajtueshmërisë së Bankës janë të dizajnuara për të siguruar që banka jonë të veprojë në përputhje me kërkesat e përcaktuara në legjislacionin e Kosovës dhe praktikat më të mira të industrisë për sektorin e shërbimeve financiare nga Banka Qendrore e Republikës së Kosovës dhe standardet e Grupit BNPP.

Banka jonë është zotuar për të vepruar me integritet dhe përgjegjësi në shërbimet bankare. Ne besojmë se në krijimin e vlerës për klientët tanë, aksionarët, punonjësit dhe shoqërinë, mënyra jonë se si e ushtrojmë biznesin është po aq e rëndësishme sa qëndrueshmëria e modelit tonë të biznesit dhe rritjes. Nënkuptohej se respektimi i ligjeve dhe rregulloreve dhe standardeve dhe udhëzimeve më të larta ndërkombëtare është pjesë e identitetit tonë dhe formon themelin e mënyrës se si ne e kryejmë biznesin. Ne vendosim standarde të larta të integritetit të biznesit dhe sjelljes etike me qëllim të rritjes së efektivitetit të kornizës së pajtueshmërisë.

Viti 2019 ishte thelbësor për përmirësimin e kornizës së kontrollit për PPP/LFT. Janë marrë disa veprime për ta përmbushur këtë qëllim; përmirësimi i cilësisë së analizës së alarmeve të PPP-së dhe përmirësimi i mëtutjeshëm i kornizës kundër ryshfetit dhe korrupsionit.

Fryma jonë ekipore, përkushtimi dhe përmirësimi i qëndrueshëm i efikasitetit tonë të gjitha kanë për qëllim ruajtjen e integritetit të institucionit tonë. Kodi i sjelljes i bankës përfshin dispozita etike të biznesit që synojnë menaxhimin e parandalimit të pastrimit të parave, financimit të terrorizmit dhe sanksioneve të tjera financiare ndërkombëtare si dhe ryshfetit dhe korrupsionit. Jemi të përkushtuar për të respektuar ligjet, rregulloret dhe udhëzimet e rrepta për ta luftuar pastrimin e parave, financimin e terrorizmit dhe për ta parandaluar shkeljen e sanksioneve financiare ndërkombëtare.

Banka jonë zbaton mekanizma të përpiktë të përkrahur nga sisteme të automatizuara të monitorimit, dhe procesi i rishikimit të klientit "Njih Klientin Tënd" (NJKT), parimet e kujdesit të duhur ndaj klientit si dhe parimet e qasjes - bazuar në rrezik janë në krye të prioriteteve tona. Prosesi i rishikimit të NJKT-së shërben për t'i përditësuar informatat e klientëve me qëllim të uljes së rasteve të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit.

Me qëllim të promovimit të programit tonë të pajtueshmërisë për PPP dhe për ta siguruar vetëdijesimin dhe respektimin nga punonjësit tanë, në vitin 2019 kemi ofruar trajnime (duke përfshirë mësimin elektronik “e-learning” dhe modulet e veçanta për temat kyçe të pajtueshmërisë) për të gjithë punonjësit e Bankës. Duke marrë parasysh rëndësinë e luftës kundër pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, si dhe pajtueshmërinë me sanksionet ndërkombëtare, të gjithë punonjësit kanë marrë pjesë në trajnime të rregullta. Modulet e mësimit elektronik janë në dispozicion për të gjithë punonjësit dhe mund të përshtaten me nevojat e linjave tona të biznesit në përputhje me kërkesat specifike të punës. Shumica e disiplinave të mbuluara nga modulet profesionale janë të bazuara në konceptet e përbashkëta të transparencës.

Në vitin 2020, objektivi kryesor është të përqendrohemi në forcimin e parimeve të metodës në bazë të rrezikut, duke përfshirë, por pa u kufizuar në: Projekte të rëndësishme janë ndërmarrë kundër ryshfetit dhe korrupsionit, pastrimit të parave dhe kundër financimit të terrorizmit, duke zbatuar projekte thelbësore për të forcuar infrastrukturën tonë të TI-së; dhe gjithashtu, qasjet ndër-funksionale për të parandaluar pastrimin e parave, financimin e terrorizmit, parandalimin e sanksioneve financiare ndërkombëtare dhe përmirësimin e sistemit të TI-së për përafrimin me procesin e ri të NJKT-së.

Divizioni ynë i Pajtueshmërisë udhëhiqet nga Menaxheri i softuerin Lartë dhe është i pavarur nga të gjitha funksionet e tjera të bankës. Shefi i Divizionit të Pajtueshmërisë raporton drejtpërdrejt te Drejtori Menaxhues dhe në mënyrë periodike te Bordi i Drejtoreve.

5.7. Kontrolli i brendshëm

Departamenti i kontrollit të brendshëm synon t'i forcojë, mbështesë dhe ruajë kontrollet e brendshme dhe ta përmirësojë kulturën e kontrollit në çdo nivel të TEB Sh.A. Ai merret me koordinimin e domosdoshëm dhe siguron që aktivitetet përkatëse kryhen rregullisht, në mënyrë efektive dhe në përputhje me strategjitë dhe politikat e menaxhmentit të Bankës, si dhe me rregullat dhe rregulloret në fuqi. Në TEB, funksionet e Kontrollit të brendshëm dhe Rrezikut operacional janë të strukturuar ndaras. Departamenti i kontrollit të brendshëm pozicionohet si pjesë përbërëse e nivelit të dytë të mbrojtjes dhe ekzekuton detyrat e tij në përputhje me rrethanat. Kontrollet e aktiviteteve në degë dhe departamentet e zyrës qendrore kryhen nga Njësia e kontrollit të degës, Njësia e kontrollit qendror dhe Njësia e kontrollit të kredive. Shqyrtimet e procesit gjithashtu janë përfshirë në kontrollet e rregullta të Departamentit. Për më tepër, Departamenti i Kontrollit të Brendshëm kryen edhe shumicën e kontrolleve të grupit BNP Paribas në Bankë, që mbulojnë fusha të ndryshme.

Kontrollet janë dizajnuar për:

- Verifikimin e respektimit të duhur të rregullave dhe procedurave të brendshme dhe përputhjen e rregullave të brendshme me rregulloret ligjore si dhe pajtueshmërinë me to;
- Kontribuimin në ruajtjen e pasurive;
- Vlerësimin e mjaftueshmërisë, efektivitetit dhe efikasitetit të aktiviteteve të përditshme; dhe
- Kontribuimin në identifikimin dhe vlerësimin e rreziqeve të lidhura me aktivitetet afariste aktuale dhe të propozuara të ardhme të organizatës, duke përfshirë produktet e reja.

Departamenti i kontrollit të brendshëm i raporton çdo tre muaj drejtpërdrejt Bordit të Drejtorëve nëpërmjet Komitetit të auditimit.

TEB SH.A.

**Pasqyrat financiare të përgatitura në përputhje me Standardet
Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF)**

më dhe për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019

PËRMBAJTJA

Raporti i auditorit të pavarur	i
--------------------------------------	---

Pasqyrat financiare

Pasqyra e pozicionit financiar	1
Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.....	2
Pasqyra e ndryshimeve në kapital	3
Pasqyra e flukseve monetare	4

Shënimet në pasqyrat financiare:

1. Hyrje	5
2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël	5
3. Vlerësimet dhe gjykimet kritike të kontabilitetit në zbatimin e politikave kontabël	16
4. Zbatimi i standardeve dhe interpretimeve të reja ose rishikuara	19
5. Shpalljet e rregullave të reja kontabël.....	22
6. Mjetet monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	23
7. Kreditë dhe paradhëniet për bankat	24
8. Investimet në letrat me vlerë të matura me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.....	25
9. Kredi dhe paradhënie për klientët	27
10. Pasuri e investuar	38
11. Aktivitetet e tjera financiare.....	39
12. Aktivitetet e tjera.....	39
13. Ndërtesat dhe pajisjet.....	40
14. Aktivitetet me të drejtë përdorimi dhe detyrimet e qirasë.....	40
15. Aktivitetet e patrupëzuara	41
16. Detyrime ndaj klientëve.....	41
17. Huamarrjet	42
18. Detyrimet e tjera financiare	42
19. Provizionet për detyrimet dhe ngarkesat e tjera.....	42
20. Detyrimet e tjera	43
21. Kapitali aksionar	43
22. Të ardhurat nga interesi	43
23. Shpenzimet e interesit.....	43
24. Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet	44
25. Shpenzimet e tarifave dhe komisioneve	44
26. Provizionet dhe rëniet tjera në vlerë	44
27. Shpenzimet e personelit	44
28. Shpenzimet administrative dhe të tjera operative	45
29. Tatimi në të ardhura.....	45
30. Shpalosjet e palëve të lidhura	48
31. Angazhimet dhe aktivitetet dhe pasivitetet e kushtëzuara	49
32. Menaxhimi i kapitalit.....	52
33. Menaxhimi i rrezikut financiar	53
34. Shpalosjet e vlerës së drejtë.....	64
35. Paraqitja e instrumenteve financiare sipas kategorisë së matjes.....	66
36. Ngjarjet pas përfundimit të periudhës së raportimit.....	66

Raporti i Auditorit të pavarur

Drejtuar aksionarit të TEB SH.A.

Raport për auditimin e pasqyrave financiare

Opinionin ynë

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të TEB SH.A. ("Banka") më 31 dhjetor 2019, si dhe performancën e saj financiare dhe flukset monetare për vitin e mbyllur në këtë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar.

Ne kemi audituar

Pasqyrat financiare të Bankës përfshijnë:

- pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2019;
- pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur në atë datë;
- pasqyrën e ndryshimeve në kapital për vitin e mbyllur në atë datë;
- pasqyrën e flukseve monetare për vitin e mbyllur në atë datë; dhe
- shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare, të cilat përfshijnë politikat e rëndësishme kontabël dhe informacione të tjera shpjeguese.

Baza për opinionin

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA).

Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve përshkruhen më tej në seksionin *Përgjegjësitë e auditorit për auditimin e pasqyrave financiare* të raportit tonë.

Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi marrë është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë.

Pavarësia

Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me Kodin e Etikës për Profesionin e Kontabilistit të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kontabilistët (kodi i BSNEK) dhe kërkesat etike të Këshillit të Kosovës për Raportim Financiar (KKRF) të cilat janë të rëndësishme për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Republikën e Kosovës. Ne kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me kodin e BSNEK-së dhe kërkesat etike të KKRF-së.

Shërbimet joaudituese

Ne deklarojmë se, në dijeninë tonë më të mirë, shërbimet joaudituese të cilat ia kemi ofruar Bankës janë në përputhje me ligjet dhe rregulloret në fuqi në Republikën e Kosovës dhe nuk kemi ofruar shërbime joaudituese të cilat janë të ndaluara nga neni 5 "Ndalimi i ofrimit të shërbimeve joaudituese" i Udhëzimit Administrativ Nr. 02/2019 "Për Pavarësinë e Auditorëve Ligjor dhe Firmave të Auditimit".

Ky version i raportit tonë është përkthim i versionit origjinal të përgatitur në gjuhën Angleze. Ndërkohë, janë marrë të gjitha masat që përkthimi të jetë një paraqitje sa më e mirë e versionit origjinal. Megjithatë, në lidhje me çështjet e interpretimit të informacionit, këndvështrimet apo opinionet, versioni i raportit tonë në gjuhën origjinale ka përparësi ndaj këtij përkthimi.

Shërbimet joaudituese të cilat ia kemi ofruar Bankës, në periudhën nga 1 janar 2019 deri në datën e këtij raporti, përfshijnë këshillim tatimor dhe shërbime në lidhje me transferimin e çmimit.

Përqasja jonë e auditimit

Përmbledhje

Materialiteti	<ul style="list-style-type: none">Materialiteti i përgjithshëm për pasqyrat financiare të Bankës: 750 mijë Euro, që përfaqëson 5% të fitimit para tatimit.
Çështjet e rëndësishme të auditimit	<ul style="list-style-type: none">Çmuarjet kontabël në lidhje me lejimet për humbjet kreditore nga kreditë dhe paradhëniet e klientëve.

Si pjesë të hartimit të auditimit tonë, ne kemi përcaktuar materialitetin dhe kemi vlerësuar rreziqet e anomalive materiale në pasqyrat financiare. Në veçanti, ne kemi marrë në konsideratë gjykimet subjektive të kryera nga menaxhmenti; për shembull, në lidhje me çmuarjet e rëndësishme kontabël të cilat kanë përfshirë supozime dhe marrje në konsideratë të ngjarjeve të ardhshme të cilat vetëvetiu përmbajnë pasiguri. Si në të gjitha auditimet tona, ne kemi adresuar gjithashtu rrezikun e anashkalimit të kontrolleve nga menaxhmenti, duke përfshirë ndër të tjera marrjen në konsideratë nëse ka pasur evidencë të anshmërisë e cila përbën rrezik të anomalisë materiale si rrjedhojë e mashtrimit.

Ne kemi përshtatur qëllimin e auditimit tonë në mënyrë që të kryejmë procedura të mjaftueshme për të na dhënë mundësinë të japim një opinion për pasqyrat financiare në tërësi, duke marrë në konsideratë strukturën e Bankës, proceset dhe kontrollet e kontabilitetit, dhe industrinë në të cilën Banka operon.

Materialiteti

Qëllimi i auditimit tonë ndikohet nga zbatimi ynë i materialitetit. Nje auditim është i hartuar në mënyrë të tillë që ne të arrijmë siguri të arsyeshme që pasqyrat financiare nuk përmbajnë anomali materiale. Anomalitë mund të vijnë si rezultat i mashtrimit apo pasaktësive dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht apo të marra së bashku, ekziston një pritshmëri e arsyeshme që të ndikojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Bazuar në gjykimin tonë profesional, ne kemi përcaktuar pragje të caktuara sasiore për materailitetin, duke përfshirë materialitetin e përgjithshëm të Bankës për pasqyrat financiare në tërësi, siç tregohet në tabelën e mëposhtme. Këto, bashkë me faktorët cilesorë, na kanë ndihmuar të përcaktojmë qëllimin e auditimit si dhe natyrën, kohën dhe shtrirjen e procedurave tona të auditimit dhe vlerësimin e efekteve të anomalive individualisht apo të marra së bashku, nëse ka, në pasqyrat financiare në tërësi.

Materialiteti i përgjithshëm	750 mijë Euro.
-------------------------------------	----------------

Si e kemi përcaktuar	5% e fitimit para tatimit
-----------------------------	---------------------------

Arsyetimi për përdorimin e nivelit referues të zbatuar të materialitetit

Banka është e orientuar drejt fitimit. Rrjedhimisht, fitimi para tatimit përfaqëson madhësinë relative të veprimtarisë dhe treguesin kyç të performancës për menaxhmentin e Bankës, personave të ngarkuar me qeverisjen, aksionerët dhe investitorët e mundshëm. Për këto arsye, sipas nesh, fitimi para tatimit është niveli referues i përshtatshëm për të përcaktuar materialitetin për pasqyrat financiare. Ne kemi zgjedhur nivelin 5% duke qenë se ne besojmë se ky nivel është brenda vargut të pranueshëm të pragjeve sasiore të materialitetit për nivelin e përcaktuar të referimit.

5% e fitimit para tatimit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 është vlerësuar në fazën e planifikimit të auditimit. Rivlerësimi i nivelit të materialitetit i kryer në fazën finale të auditimit nuk ka identifikuar ndonjë domosdoshmëri për të përditësuar nivelin e materialitetit në mungesë të ndikimit të rëndësishëm në planifikimin e auditimit.

Çështjet e rëndësishme të auditimit

Çështjet e rëndësishme të auditimit, janë ato çështje të cilat, në gjykimin tonë profesional, ishin shumë të rëndësishme në auditimin tonë të pasqyrave financiare të periudhës aktuale. Këto çështje janë adresuar në kontekst të auditimit tonë të pasqyrave financiare në tërësi, dhe në formimin e opinionit tonë, dhe ne nuk japim opinion të veçantë për këto çështje.

Çështja e rëndësishme e auditimit

Si e ka adresuar auditimi jonë çështjen e rëndësishme të auditimit

Vlerësimi i lejimeve për humbjet kreditore nga kreditë dhe paradhëniet e klientëve.

Me 31 dhjetor 2019, Banka ka njohur lejime për humbjet kreditore nga kreditë dhe paradhëniet e klientëve të matura me kosto të amortizuara në shumën prej 7,564 mijë Euro.

SNRF i kërkon menaxhmentit të bëjë gjykime për ngjarjet e ndryshme dhe të ardhshme në zërat e pasqyrave financiare të cilat janë subjekt i pasigurive të vlerësimeve. Vlerësimet e bëra për lejimet e humbjeve kreditore nga kreditë dhe paradhëniet për klientët janë vlerësimet më të rëndësishme për Bankën.

Identifikimi i kredive të dështuara, vlerësimi i rritjes së rëndësishme në rrezikun kreditor, parashikimi i flukseve të ardhshme monetare, përfshirja e informacionit të mbështetur mbi të ardhmen dhe përcaktimi i lejimeve për humbjet e

Përfaqësja jonë e auditimit ishte si vijon:

- Ne përditësua kuptueshmërinë tonë për metodologjinë e përlllogaritjes së humbjeve të pritshme kreditore të përdorur nga Banka dhe vlerësua përputhjen e saj me kërkesat e SNRF 9.
- Ne kemi angazhuar specialistë të rrezikut kreditor në rishikimin e metodologjisë, testimin e zbatimit të komponentëve të metodologjisë së SNRF 9, duke kuptuar të dhënat e përdorura për modelim dhe vlerësimin e cilësisë dhe përshtatshmërisë së këtyre të dhënave.
- Ne kemi vlerësuar aktivitetet e kontroleve në menaxhimin e rrezikut kreditor dhe të proceseve të biznesit të huadhënies dhe kemi testuar kontrole, të cilat për qëllimin e punës sonë, u konsideruan thelbësore, veçanërisht në lidhje me

Çështja e rëndësishme e auditimit

pritshme kreditore nga kreditë dhe paradhëniet për klientët përmbajnë të gjitha pasiguri të vetvetishme.

Për kreditë ne fazën 1, lejimet për humbjet kreditore përgjithësisht maten në menyrë kolektive në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme kreditore 12 mujore. Nëse ka një rritje të rëndësishme të rrezikut kreditor, lejimet për humbjet kreditore maten si humbje të pritshme kreditore përgjatë jetëgjatesisë së instrumentit. Për kreditë e dështuara që nuk konsiderohen të jenë individualisht të rëndësishme, lejimet për humbjet e pritshme kreditore vlerësohen gjithashtu në menyrë kolektive.

Për kreditë e dështuara që konsiderohen të jenë individualisht të rëndësishme në nivel klienti, lejimet e humbjeve kreditore përcaktohen në baza individuale. Këto lejime humbjeje përlllogariten duke marrë parasysh gjasat e skenarëve, flukset e pritshme monetare si dhe të ardhurat e pritura nga shitja e kolateralit (kur është e aplikueshme).

Ne jemi përqëndruar në këtë fushë gjatë auditimit për shkak të rëndësisë së shumave të përfshira për pasqyrat financiare dhe për shkak të natyrës së gjykimeve dhe supozimeve që menaxhmenti kërkohet të bëjë.

Si e ka adresuar auditimi jonë çështjen e rëndësishme të auditimit

aprovimin e kredive dhe monitorimin e vazhdueshëm.

- Ne kemi vlerësuar aktivitetet e kontrollit dhe testuam kontrollet kryesore në fushën e vlerësimit të kolateralit.
- Ne kemi vlerësuar nëse komponentët kryesorë të llogaritjes së humbjeve të pritshme kreditore janë përfshirë në mënyrë të saktë në modele, duke rishikuar logjikën e llogaritjeve në masën që konsiderohet e nevojshme.
- Ne kemi testuar saktësinë e shpërndarjes në faza sipas politikave dhe kriterëve përkatëse.
- Ne kemi testuar, me përzgjedhje, përshtatshmërinë e lejimeve individuale të humbjeve kreditore, duke vlerësuar flukset e parashikuara monetare nga veprimtaria dhe ekzekutimi i kolateralit, sipas rastit.

Raportimi për informacionet e tjera përfshirë Raportin e Menaxhimit

Menaxhmenti është përgjegjës për informacionet e tjera. Informacionet e tjera përmbajnë Raportin Vjetor i cili pritët të na vihet në dispozicion pas datës së raportit tonë (por nuk përfshijnë pasqyrat financiare dhe raportin tonë të auditimit).

Opinioni ynë për pasqyrat financiare nuk përfshin informacionet e tjera dhe ne nuk do të shprehim asnjë formë sigurie në lidhje me to.

Në lidhje me auditimin tonë të pasqyrave financiare, përgjegjësia jonë është të lexojmë informacionet e tjera dhe, gjatë këtij procesi, të vlerësojmë nëse informacionet e tjera nuk pajtohen në mënyrë të rëndësishme me pasqyrat financiare apo me kuptueshmërinë që ne kemi mbledhur gjatë auditimit, ose nëse informacionet e tjera përmbajnë anomali të rëndësishme.

Kur ne të lexojmë Raportin Vjetor, nëse ne arrijmë në përfundimin se në të gjenden anomali të rëndësishme, ne jemi të detyruar t'ia komunikojmë këto çështje personave të ngarkuar me qeverisje.

Përgjegjësitë e menaxhmentit dhe të personave të ngarkuar me qeverisjen në lidhje me pasqyrat financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar, dhe për kontrollet e brendshme, të cilat menaxhmenti i gjykon të nevojshme për përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo pasaktësive.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, menaxhmenti i Bankës është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës për të kryer veprimtarinë në vijimësi, duke vënë në dispozicion informacione për çështjet që kanë të bëjnë me vijueshmërinë e aktivitetit, nëse është e zbatueshme, përveç rasteve kur menaxhmenti synon ta likuidojë Bankën apo të ndërpresë aktivitetin, ose nëse nuk ka alternativë tjetër reale përveç sa më sipër.

Personat e ngarkuar me qeverisjen e Bankës janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësitë e auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë të arrijmë siguri të arsyeshme që pasqyrat financiare në tërësi, nuk përmbajnë anomali materiale, qofshin ato për shkak të mashtrimit apo të pasaktësive, dhe të lëshojmë një raport auditimi, duke përfshirë opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk jep garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë, në rast se ekziston, një anomali materiale. Anomali mund të vijë si rezultat i mashtrimit apo pasaktësive dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht apo të marra së bashku, ekziston një pritshmëri e arsyeshme që të ndikojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticizëm profesional gjatë gjithë procesit të auditimit. Për më tepër, ne:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rrezikun e anomalisë materiale në pasqyrat financiare, si rezultat i mashtrimit apo pasaktësisë, hartojmë dhe kryejmë procedura auditimi që i përgjigjen këtyre rreziqeve, si dhe sigurojmë të dhëna të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit, në mënyrë që të shërbejnë si bazë për opinionin tonë. Rreziku për të mos identifikuar një anomali materiale si rezultat i mashtrimit është më i lartë sesa një anomali si rezultat i pasaktësisë, për shkak se mashtrimi mund të përfshijë një marrëveshje të fshehtë, falsifikim, mosveprim të qëllimshëm, shtrembërim, ose anashkalim të kontrollit të brendshëm.
- Sigurojmë kuptueshmëri të kontrolleve të brendshme që mund të jenë të nevojshme për hartimin e procedurave të auditimit që u përshtaten rrethanave, por jo për qëllime të shprehjes së një opinionimi mbi efikasitetin e kontrolleve të brendshme të Bankës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e çmuarjeve kontabël, si edhe shënimeve shpjeguese të përgatitura nga menaxhmenti.
- Arrijmë në një përfundim në lidhje me përshtatshmërinë e parimit kontabël të vijimësisë së veprimtarisë të përdorur nga menaxhmenti dhe, bazuar në evidencën e siguruar të auditimit, nëse ka një pasiguri materiale në lidhje me ngjarje apo kushte që mund të ngjallin dyshime të rëndësishme në lidhje me aftësinë e Bankës për të vijuar veprimtarinë. Në rast se arrijmë në përfundimin që ekziston

një pasiguri materiale, jemi të detyruar që të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditorit në lidhje me shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare ose, në rast se shënimet shpjeguese nuk janë të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencën e auditimit të siguar deri në datën e raportit tonë të auditorit. Pavarësisht kësaj, ngjarje apo kushte në të ardhmen, mund të shkaktojnë ndërprerjen e vijimësisë së veprimtarisë së Bankës.

- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, duke përfshirë shënimet shpjeguese dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin veprimet dhe ngjarjet në mënyrë të atillë që sigurohet paraqitja e drejtë.

Ne komunikojmë me personat e ngarkuar me qeverisjen e Bankës, ndërmjet tjerash, në lidhje me qëllimin dhe afatet e planifikuara të auditimit si dhe gjetjet e rëndësishme të konstatuara nga auditori, përfshirë mangësitë e rëndësishme në sistemin e kontroleve të brendshme që identifikojmë gjatë auditimit tonë.

Ne gjithashtu deklarojmë përpara personave të ngarkuar me qeverisjen se ne kemi zbatuar kërkesat përkatëse të etikës në lidhje me pavarësinë, dhe komunikojmë me ta të gjitha marrëdhëniet dhe çështjet e tjera që në mënyrë të arsyeshme mund të mendohet se ndikojnë pavarësinë tonë, dhe aty ku është e zbatueshme, masat mbrojtëse përkatëse.

Nga çështjet e komunikuar me personat e ngarkuar me qeverisjen, ne përcaktojmë ato çështje që ishin më të rëndësishme në auditimin e pasqyrave financiare të periudhës aktuale dhe rrjedhimisht janë çështjet kryesore të auditimit. Ne i përshkruajmë këto çështje në raportin tonë të auditorit, përveç rasteve kur ligjet ose rregulloret e ndalojnë shpalosjen publike në lidhje me çështjen, ose kur, në rrethana jashtëzakonisht të rralla, ne përcaktojmë që një çështje nuk duhet të komunikohet në raportin tonë sepse pasojat e pafavorshme nga ky komunikim pritet që në mënyrë të arsyeshme të tejkalojnë përfitimet e interesit publik nga ai komunikim.

Raportim në lidhje me kërkesa të tjera ligjore dhe rregullatore

Emërimi

Ne u emëruam për herë të parë si auditor të Bankës më 4 gusht 2017. Emërimi ynë është rinovuar çdo vit me rezolutë të aksionerëve që përfaqëson një periudhë totale të emërimit të pandërprerë të angazhimit prej 3 vitesh.

Auditor ligjor në angazhimin e auditimit që bëri të mundur këtë raport të auditorit të pavarur është Jonid Lamllari.

PricewaterhouseCoopers Kosovo SH.P.K.

27 mars 2020

Prishtinë, Kosovë

Auditor Ligjor

Jonid Lamllari

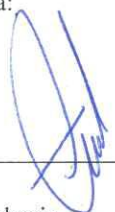

TEB SH.A.
Pasqyra e pozicionit financiar

(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë EUR, nëse nuk është shënuar ndryshe)

	Shënime	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
AKTIVET			
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	6	111,585	88,478
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	7	65,258	54,239
Investimet në letrat me vlerë	8	14,167	16,254
Kredi dhe paradhënie për klientë	9	397,311	383,307
Aktive të investuara	10	1,590	-
Aktive të tjera financiare	11	3,242	3,663
Aktive të tjera	12	818	1,799
Ndërtesat dhe pajisjet	13	3,505	5,415
Aktive me të drejtë të përdorimit	14	3,951	-
Aktivet e patrupëzuara	15	2,158	2,091
Aktive për tatime të shtyra	29	212	468
Parapagimet e tatimit në të ardhura të korporatës		-	174
AKTIVET GJITHSEJ		603,797	555,888
DETYRIMET			
Detyrime ndaj klientëve	16	512,263	455,479
Detyrimet e tjera	20	443	328
Detyrimet e qirasë	14	4,065	-
Huamarrjet	17	8,981	9,242
Detyrime të tjera financiare	18	4,268	3,514
Provizionet për detyrimet dhe ngarkesat tjera	19	1,004	910
Detyrimet e tatimit në të ardhura të korporatës		582	-
DETYRIMET GJITHSEJ		531,606	469,473
KAPITALI AKSIONAR			
Aksione të zakonshme	21	24,000	24,000
Fitimet e mbajtura		47,779	62,409
Rezervat e tjera		412	6
KAPITALI AKSIONAR GJITHSEJ		72,191	86,415
DETYRIMET DHE KAPITALI AKSIONAR GJITHSEJ		603,797	555,888

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga Menaxhmenti Ekzekutiv i Bankës më 27 mars 2020 dhe janë nënshkruar në emër të tyre nga:

 Z. Orçun Ozdemir
 Drejtor Menaxhues

 Z. Rezak Fetaj
 Zyrtar Kryesor Financiar

TEB SH.A.**Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë EUR, nëse nuk është shënuar ndryshe)*

	Shënime	2019	2018
Të ardhurat nga interesi	22	30,650	30,692
Shpenzimet e interesit	23	(1,647)	(1,737)
Të ardhurat neto nga në interesi		29,003	28,955
Rimarrje nga rënia në vlerë e kredive	9	3,744	768
Të ardhurat neto nga interesi pas rimarrjes nga rënia në vlerë e kredive		32,747	29,723
Të ardhurat nga tarifatat dhe komisionet	24	11,138	9,717
Shpenzimet për tarifatat dhe komisionet	25	(3,780)	(2,814)
Fitimet minus humbjet nga derivativët financiarë		(27)	198
Fitimet minus humbjet nga rivlerësimi i valutave të huaja		178	125
Të ardhurat e tjera operative		422	489
Provizionet dhe rëniet tjera në vlerë	26	(2,272)	(1,162)
Shpenzimet e personelit	27	(8,511)	(7,777)
Zhvlerësimi dhe amortizimi	13,14,15	(4,468)	(3,359)
Shpenzimet administrative dhe të tjera operative	28	(7,666)	(8,077)
FITIMI PARA TATIMIT		17,761	17,063
Shpenzimet e tatimit në të ardhurat e korporatave	29	(2,288)	(1,877)
FITIMI I VITIT		15,473	15,186
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse			
<i>Zërat që mund të riklasifikohen më vonë në fitim ose humbje:</i>			
Letrat me vlerë të borxhit në vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse:			
Fitimet minus humbjet që krijohen gjatë vitit, neto nga tatimet	29	55	(20)
<i>Zërat që nuk do të riklasifikohen në fitim ose humbje:</i>			
Rivlerësimi i aktivitetit të investuar	10,29	351	-
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse/(humbjet) të vitit gjithsej		406	(20)
TË ARDHURAT GJITHËPËRFSHIRËSE TË VITIT GJITHSEJ		15,879	15,166

Shënimet në faqet 5 deri në 66 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

TEB SH.A.
Pasqyra e ndryshimeve në kapital

(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë EUR, nëse nuk është shënuar ndryshe)

	Aksione të zakonshme	Fitimet e mbajtura	Rezervat e tjera	Gjithsej
Gjendja më 1 janar 2018	24,000	58,723	26	82,749
Fitimi i vitit	-	15,186	-	15,186
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse	-	-	(20)	(20)
Të ardhurat gjithëpërfshirëse gjithsej	-	15,186	(20)	15,166
Pagesa e dividendës	-	(11,500)	-	(11,500)
Gjendja më 31 dhjetor 2018	24,000	62,409	6	86,415
Ndikimi i miratimit për herë të parë të SNRF 16	-	(103)	-	(103)
Gjendja e ri-paraqitur më 1 janar 2019	24,000	62,306	6	86,312
Fitimi i vitit	-	15,473	-	15,473
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse	-	-	406	406
Të ardhurat gjithëpërfshirëse gjithsej	-	15,473	406	15,879
Pagesa e dividendës	-	(30,000)	-	(30,000)
Gjendja më 31 dhjetor 2019	24,000	47,779	412	72,191

Shënimet në faqet 5 deri në 66 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

TEB SH.A.**Pasqyra e flukseve monetare***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë EUR, nëse nuk është shënuar ndryshe)*

	Shënime	2019	2018
Flukset monetare nga aktivitetet e shfrytëzimit			
Fitimi para tatimit		17,761	17,063
<i>Rregullimet për:</i>			
Zhvlerësimi i pronës, impianteve dhe pajisjeve	13	1,528	1,394
Zhvlerësimi i aktiveve me të drejtë të përdorimit	14	1,242	-
Amortizimi i aktiveve të patrupëzuara	15	1,698	1,965
Fitimet nga shitja e ndërtesave dhe pajisjeve		15	(29)
Fitimi nga shitja e aktiveve të riposeduara		(207)	-
Fitimet në investimet në letrat me vlerë të borxhit		(1)	(9)
Fitimet nga instrumentet financiare derivative		27	(323)
Humbjet nga rënia në vlerë e kredive	9	(1,982)	881
Humbjet e pritura kreditore të aktiveve të tjera financiare		39	72
Provizione tjera	26	2,233	1,162
Të ardhurat nga interesi	22	(30,650)	(30,692)
Shpenzimet e interesit	23	1,647	1,737
		(6,650)	(6,779)
<i>Rritja neto në:</i>			
Gjendjet me Bankën Qëndrore të Kosovës		(6,515)	(5,145)
Kredi dhe paradhënie për klientët		(12,047)	(21,623)
Aktivet e tjera financiare		(143)	(620)
Aktivet e tjera		(699)	(829)
<i>Rritja/(ulja) neto në:</i>			
Detyrime ndaj klientëve		56,897	74,626
Detyrimet e tjera financiare		754	(1,871)
Provizionet për detyrimet dhe shpenzimet		94	-
Detyrimet e tjera		54	(182)
		38,395	44,356
Interesi i arkëtuar		30,620	30,675
Interesi i paguar		(1,729)	(1,957)
Tatimi i paguar në të ardhurat e korporatave		(1,310)	(2,874)
Flukset neto montare nga aktivitetet e shfrytëzimit		59,326	63,421
Flukset monetare nga aktivitetet e investimit			
Blerja e letrave me vlerë të borxhit në vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse		(10,262)	(13,731)
Arkëtimet nga shitja e investimeve në letrat me vlerë të borxhit		12,416	12,922
Arkëtim nga shitja e objekteve dhe pajisjeve		1	26
Arkëtim nga shitja e aktiveve të riposeduara		222	-
Blerja e aktiveve afatgjata materiale	14	(834)	(2,055)
Blerja e aktiveve të patrupëzuara	15	(1,765)	(1,983)
Flukset neto monetare të përdorura në aktivitetet e investimit		(222)	(4,821)
Flukset monetare nga aktivitetet financuese			
Pagesa e dividendës		(30,000)	(11,500)
Të ardhurat nga huamarrjet afatgjata		2,000	3,033
Kthimi i huamarrjeve		(2,285)	(6,071)
Pagesa e kryegjësë së detyrimeve të qirasë		(1,170)	-
Flukset neto monetare të përdorura në aktivitetet financuese		(31,455)	(14,538)
Rritja neto e mjeteve monetare dhe ekuivalentëve të parave			
Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj më 1 janar		105,492	61,430
Mjetet monetare dhe ekuivalentët e saj më 31 dhjetor	6	133,141	105,492

Shënimet në faqet 5 deri në 66 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

TEB SH.A.

Shënime mbi pasqyrat financiare - 31 dhjetor 2019

(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)

1. Hyrje

Këto pasqyra financiare janë përgatitur për TEB sh.a. ("Banka") në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2019.

Banka është themeluar në Republikën e Kosovës më 19 dhjetor 2007, kur edhe iu dha licenca për veprimtari bankare nga Banka Qendrore e Kosovës ("BQK"). Banka filloi veprimtarinë në janar 2008.

Banka kontrollohet nga TEB Holding AS, që është shoqëri e themeluar në Turqi ("Kompania amë"), e cila zotëron 100% të aksioneve të Bankës. Aksionarët e TEB Holding AS janë BNP Paribas dhe Grupi Çolakoğlu, ku secili prej tyre ka në pronësi 50% të aksioneve. BNP Paribas është pala e fundit kontrolluese e kompanisë amë dhe e Bankës.

Adresa e regjistruar dhe vendi i biznesit: Zyra qendrore e regjistruar e Bankës gjendet në Preoc p.n. KM7, magjistranja Prishtinë-Ferizaj, Graçanicë 10500, Republika e Kosovës.

Aktiviteti kryesor: Banka vepron si bankë me të drejta të plota, në përputhje me Ligjin Nr.04/L-093 për Bankat, Institucionet Mikrofinanciare dhe Institucionet Financiare Jobankare dhe ofron shërbime për të gjitha kategoritë e klientëve në Republikën e Kosovës, përmes rrjetit të saj prej 29 degësh (2018: 29) që gjenden në Prishtinë, Gjakovë, Pejë, Prizren, Ferizaj, Mitrovicë dhe Gjilan.

Më 31 dhjetor 2019, Bordi i Drejtorëve të Bankës përbëhet nga:

- Jacques Roger Jean Marie Rinino – Kryetar;
- Dr. İsmail Yanık – Zëvendës kryetar;
- Alp Yılmaz – Zëvendës kryetar;
- Ayşe Aşardağ – Anëtare;
- Birol Deper - Anëtar;
- Esra Peri Aydoğan - Anëtare;
- Orçun Özdemir - Anëtar dhe Drejtor Menaxhues;
- Osman Durmuş - Anëtar;
- Sabri Davaz - Anëtar; dhe
- Nilsen Altintaş– Anëtar.

Valuta funksionale edhe e prezantimit. Këto pasqyra financiare janë prezantuar në EUR, e cila është valuta funksionale e Bankës. Valuta funksionale është valuta primare e mjedisit ekonomik në të cilin Banka e ushtron veprimtarinë e saj, që është Republika e Kosovës.

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël

Baza e përgatitjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF") sipas parimit të koston historike, të modifikuara me njohjen fillestare të instrumenteve financiare në bazë të vlerës së drejtë, me rivlerësimin e pasurisë së investuar dhe instrumenteve financiare të kategorizuara me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes ("VDPFH") dhe me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse ("VDATGJ"). Politikat kryesore kontabël të zbatuara gjatë përgatitjes së këtyre pasqyrave financiare janë paraqitur më poshtë. Përveç ndryshimeve të politikave kontabël që rezultojnë nga miratimi i SNRF 16 Qiratë, që ka hyrë në fuqi nga 1 janari 2019, këto politika janë zbatuar në mënyrë të vazhdueshme në të gjitha periudhat e paraqitura, përveç nëse është shprehur ndryshe.

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël (vazhdim)**Instrumentet financiare – Kushtet kryesore të matjes**

Varësisht nga klasifikimi i tyre, instrumentet financiare mbahen me vlerën e drejtë ose me koston e amortizuar, siç përshkruhet më poshtë.

Matja e vlerës së drejtë Vlera e drejtë është çmimi me të cilin mund të shitet një aktiv ose të paguhet për të transferuar një detyrim përmes një transaksioni të zakonshëm ndërmjet pjesëmarrësve në tregun kryesor në datën e matjes, ose në mungesë të tij, në tregun më të konvencional në të cilin Banka ka qasje në atë datë. Dëshmia më e mirë e vlerës së drejtë është çmimi në një treg aktiv. Treg aktiv është ai ku transaksionet për aktivin apo detyrimin ndodhin me shpeshtësi dhe vëllim të mjaftueshëm për të siguruar informacion në lidhje me çmimet në mënyrë të vazhdueshme.

Kur mundet, Banka mat vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e kuotuar në një treg aktiv për atë instrument.

Nëse nuk ka çmim të kuotuar në një treg aktiv, atëherë Banka përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e faktorëve përkatës të vëzhgueshëm dhe minimizojnë përdorimin e faktorëve jo të vëzhgueshëm. Teknika e zgjedhur e vlerësimit përfshin të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh gjatë përcaktimit të çmimit të një transaksioni.

Portfoli i derivativëve financiarë ose aktiveve dhe detyrimeve të tjera financiare që nuk janë tregtuar në një treg aktiv maten me vlerën e drejtë të një grupi të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare mbi bazën e çmimit që do të pranohej për të shitur një pozicion të gjatë neto (p.sh. një pasuri) për një ekspozim të veçantë të rrezikut ose do të paguhej për të transferuar një pozicion të shkurtër neto (p.sh. një detyrim) për një ekspozim të veçantë të rrezikut në një transaksion të zakonshëm midis pjesëmarrësve në treg në datën e matjes. Kjo është e zbatueshme për aktivet e matura vazhdimisht me vlerë të drejtë nëse Banka: (a) menaxhon grupin e aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare mbi bazën e ekspozimit neto të Bankës ndaj një rreziku të caktuar (ose rreziqeve) të tregut ose ndaj rrezikut kreditor të një pale tjetër të veçantë në përputhje me menaxhimin e dokumentuar të rrezikut nga ana e Bankës ose me strategjinë e investimeve; (b) jep informacion mbi atë bazë për grupin e aktiveve dhe detyrimeve tek personeli menaxhues kryesor i Bankës; dhe (c) rreziqet e tregut, duke përfshirë edhe kohëzgjatjen e ekspozimit të Bankës ndaj një rreziku (rreziqeve) të veçantë të tregut që rrjedhin nga aktivet dhe detyrimet financiare, janë në thelb të njëjta.

Teknikat e vlerësimit, siç janë modelet e flukseve të aktualizuara monetare ose modelet e bazuara në transaksionet e kohëve të fundit sipas kushteve të tregut ose marrjen në konsideratë të të dhënave financiare të palëve ku është investuar, përdoren për të matur vlerën e drejtë të disa instrumenteve financiare për të cilët informacioni për çmimet e tregut të jashtëm nuk është në dispozicion. Matjet e vlerës së drejtë analizohen sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë si vijon: (i) niveli i parë janë matjet me çmime të kuotuar (të parregulluara) në tregjet aktive për aktivet ose detyrimet identike, (ii) matjet e nivelit të dytë janë teknikat e vlerësimit me të gjitha burimet materiale të vëzhgueshme për aktivin ose detyrimin, ose drejtpërdrejtë (si p.sh. çmimet) ose tërthorazi (që buron nga çmimet) dhe (iii) matjet e nivelit të tretë janë vlerësime që nuk janë të bazuara vetëm në të dhënat e vëzhgueshme të tregut (do të thotë matja kërkon burime të konsiderueshme që nuk mund të vëzhgohen). Transferimet ndërmjet niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë vlerësohet se kanë ndodhur në fund të periudhës së raportimit.

Kostot e transaksionit janë kosto progresive të lidhura drejtpërdrejt me blerjen, emetimin ose heqjen nga përdorimi të një instrumenti financiar. Një kosto progresive është ajo kosto e cila nuk do të kishte ndodhur nëse as transaksioni nuk do të kishte ndodhur. Kostot e transaksionit përfshijnë tarifatat dhe komisionet që u paguhen agjentëve (duke përfshirë punonjësit që veprojnë si agjentë shitës), këshilltarëve, ndërmjetësve dhe tregtarëve, taksat nga agjencitë rregullative dhe bursat e letrave me vlerë si dhe taksat dhe detyrimet e transferimit. Kostot e transaksionit nuk përfshijnë primet e borxheve ose zbritjet, kostot e financimit ose shpenzimet e brendshme administrative ose të mbajtjes.

Kostoja e amortizuar ("KA") është vlera me të cilën instrumenti financiar njihet fillimisht, minus pagesat e kryegjësë, plus interesi i përllogaritur, dhe për aktivet financiare, minus humbjet e pritura nga rënia e vlerës. Interesi i përllogaritur përfshin amortizimin e koston së shtyrë të transaksionit në njohjen fillestare dhe çdo prim ose zbritje në shumën e maturimit, duke përdorur metodën e interesit efektiv.

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël (vazhdim)

Të ardhurat e interesit të përlllogaritur dhe shpenzimet e interesit të përlllogaritur, duke përfshirë edhe interesin e përlllogaritur edhe zbritjen ose primin e amortizuar (duke përfshirë tarifën e shtyra fillestare, nëse ka) nuk paraqiten të ndara dhe përfshihen në vlerat e bartura të zërave përkatës në pasqyrën e pozicionit financiar.

Metoda e interesit efektiv është një metodë e alokimit të të ardhurave nga interesi ose shpenzimeve të interesit gjatë periudhës përkatëse, në mënyrë që të arrihet një normë periodike konstante e interesit (norma efektive e interesit) në vlerën kontabël. Norma efektive e interesit është norma që saktësisht zbrit pagesat e ardhshme të parave ose pranimit (duke përjashtuar humbjet e pritshme kreditore) përgjatë jetëgjatësisë së pritit të instrumentit financiar ose një periudhe më të shkurtër, nëse është e përshtatshme, në vlerën kontabël neto të instrumentit financiar. Norma efektive e interesit i zbrit flukset monetare të instrumenteve me interes të ndryshueshëm në datën vijuese të ricaktimit të interesit, përveç primit ose zbritjes, që pasqyrojnë shpërndarjen kreditore ndaj normës së ndryshueshme të specifikuar në instrument, ose ndryshore të tjera që nuk janë ripërcaktuar në normat e tregut. Primit ose zbritjet e tilla amortizohen përgjatë jetëgjatësisë së pritshme të instrumentit. Llogaritja e vlerës aktuale përfshin të gjitha tarifën e paguara ose të pranuar ndërmjet palëve në kontratë që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit. Për aktivet që kanë rënie në vlerë që kur blihen ose kur janë krijuar ("POCI"), norma e interesit efektiv korrigjohet për rrezikun kreditor, d.m.th llogaritet bazuar në flukset e pritshme monetare në njohjen fillestare në vend të flukseve kontraktuale.

Instrumentet financiare - njohja fillestare.

Instrumentet financiare me VDPFH fillimisht regjistrohen në vlerën e drejtë. Të gjitha instrumentet e tjera financiare regjistrohen fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit. Vlera e drejtë në njohjen fillestare dëshmohej më së miri nga çmimi i transaksionit. Një fitim ose humbje në njohjen fillestare regjistrohet vetëm nëse ka diferencë ndërmjet vlerës së drejtë dhe çmimit të transaksionit që mund të dëshmohej nga transaksionet e tjera të vëzhgueshme aktuale të tregut për të njëjtin instrument ose përmes një teknike vlerësimi, burimet e të cilës përfshijnë vetëm të dhëna të vëzhgueshme në treg. Pas njohjes fillestare, një rezervë e humbjes së pritit të kredisë njihet menjëherë për ato aktive financiare që maten me KA dhe investimet në instrumentet e borxhit që maten me VDATGJ.

Të gjitha blerjet dhe shitjet e aktiveve financiare që kërkojnë dorëzim brenda afatit kohor të përcaktuar me rregullore ose konventë të tregut (blerjet dhe shitjet në mënyrë të rregullt) regjistrohen në datën e tregtimit, që është data në të cilën Banka zotohet për ta dhënë një aktiv financiar. Të gjitha blerjet e tjera njihen kur subjekti bëhet palë në dispozitat kontraktuale të instrumentit.

Aktivitetet financiare - klasifikimi dhe matja e mëposhtme - kategoritë e matjes.

Banka i klasifikon aktivitetet financiare në kategoritë e mëposhtme të matjes: VDPFH, VDATGJ dhe KA. Klasifikimi dhe matja e mëposhtme e aktiveve financiare të borxhit varet nga: (i) modeli i biznesit i Bankës për menaxhimin e portofolit të aktiveve përkatëse dhe (ii) karakteristikat e flukseve monetare të aktivitetit.

Aktivitetet financiare - klasifikimi dhe matja e mëposhtme - modeli i biznesit.

Modeli i biznesit pasqyrojnë mënyrën se si Banka i menaxhon aktivitetet në mënyrë që të gjenerojnë flukse monetare - nëse objektivi i Bankës është: (i) vetëm për të mbledhur flukset e kontraktuara monetare nga aktivitetet ("të mbajtura për të mbledhur rrjedha kontraktuale të parave") ose (ii) për të mbledhur edhe rrjedha kontraktuale të parave edhe rrjedhat e parave që vijnë nga shitja e aktiveve ("të mbajtura për të mbledhur rrjedha kontraktuale të parave dhe për shitje") ose, nëse asnjë nga (i) dhe (ii) nuk zbatohet, aktivitetet financiare klasifikohen si pjesë e modelit "tjetër" të biznesit dhe maten në VDPFH.

Modeli i biznesit përcaktohet për një grup të aktiveve (në nivel të portfolios) bazuar në të gjitha dëshmitë përkatëse në lidhje me aktivitetet që Banka i merr përsipër ta arrijë objektivin e përcaktuar për portfolion në dispozicion në datën e vlerësimit. Faktorët që i merr në konsiderim Banka në përcaktimin e modelit të biznesit përfshijnë qëllimin dhe përbërjen e portfolios, përvojën e kaluar për mënyrën se si janë arkëtuar rrjedhat e parave për aktivitetet përkatëse, si vlerësohen dhe menaxhohen rreziqet, si vlerësohet performanca e aktiveve dhe si kompensohen menaxherët. Referojuni Shënimit 3 për gjykimet kritike që i ka zbatuar Banka në përcaktimin e modeleve të biznesit për aktivitetet e saj financiare.

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël (vazhdim)**Aktivitetet financiare - klasifikimi dhe matja pasuese - karakteristikat e rrjedhës së parasë.**

Kur modeli i biznesit kërkon që aktivitetet të mbahen për të mbledhur flukset e kontraktuara monetare ose për të mbledhur këto flukse si edhe për shitje, Banka vlerëson nëse flukset monetare përfaqësojnë vetëm pagesa të kryegjësë dhe interesit ("VPKI"). Aktivitetet financiare me derivativë të përfshirë konsiderohen në tërësinë e tyre kur përcaktohet nëse flukset e tyre monetare janë në përputhje me tiparin e VPKI. Gjatë kryerjes së këtij vlerësimi, Banka shqyrton nëse flukset kontraktuale monetare janë në përputhje me një marrëveshje bazë të kredidhënies, përkatësisht nëse interesi përfshin vetëm shpërblim për rrezikun kreditor, vlerën kohore të parasë, rreziqet e tjera bazike të kredidhënies dhe marzhin e fitimit.

Kur kushtet kontraktuale paraqesin ekspozim ndaj rrezikut ose luhatshmëri që nuk është në përputhje me një marrëveshje bazë të kredidhënies, pasuria financiare klasifikohet dhe matet me VDPFH. Vlerësimi i VPKI kryhet në njohjen fillestare të një pasurie dhe nuk rivlerësohet më pas. Referojuni Shënimit 3 për gjykimet kritike që i ka zbatuar Banka në kryerjen e testit VPKI për aktivitetet e saj financiare.

Aktivitetet financiare - riklasifikimi.

Instrumentet financiare riklasifikohen vetëm kur ndryshon modeli i biznesit për menaxhimin e portfolios në tërësi. Riklasifikimi ka efekt të ardhshëm dhe zhvillohet që nga fillimi i periudhës së parë të raportimit që vijon pas ndryshimit të modelit të biznesit. Banka nuk e ka ndryshuar modelin e saj të biznesit gjatë periudhës aktuale dhe krahasuese dhe nuk ka bërë ndonjë riklasifikim.

Rënia në vlerë e aktiveve financiare – rezerva për humbjet e pritura kreditore.

Banka i vlerëson humbjet e pritshme kreditore ("HPK") për instrumentet e borxhit të matura me KA dhe VDATGJ dhe për ekspozimet që rrjedhin nga angazhimet kreditore dhe kontratat e garancive financiare. Banka e mat HPK-në dhe i njeh rezervat për humbjet kreditore në çdo datë raportimi. Matja e HPK pasqyron: (i) një shumë të paanshme dhe të ponderuar në bazë të probabilitetit që përcaktohet duke vlerësuar një sërë rezultatesh të mundshme, (ii) vlerën kohore të parasë dhe (iii) të gjithë informacionin e arsyeshëm dhe që mund të mbështetet me dëshmi që është në dispozicion pa kosto dhe përpjekje të panevojshme në fund të secilës periudhë raportuese për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme.

Instrumentet e borxhit të matur në KA janë paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar neto nga rezerva e HPK. Për angazhimet e kredive dhe garancitë financiare, një provizion i veçantë për HPK njihet si detyrim në pasqyrën e pozicionit financiar. Për instrumentet e borxhit sipas VDATGJ, ndryshimet në koston e amortizuar, neto nga rezerva për HPK, njihen në fitim ose humbje dhe ndryshimet e tjera në vlerën kontabël njihen në ATGJ si fitime minus humbjet në instrumentet e borxhit me VDATGJ.

Banka përdor një model prej tre fazash për rënien në vlerë, bazuar në ndryshimet në cilësinë kreditore që nga njohja fillestare. Një aktiv financiar që nuk ka rënie në vlerë në njohjen fillestare klasifikohet në Fazën 1. Aktivitetet financiare në Fazën 1 e kanë HPK të matur në shumë të barabartë me pjesën e HPK së jetëgjatësisë së tyre që rezultojn nga ndodhitë e mospagesës së mundshme brenda 12 muajve të ardhshëm ose deri në maturimin e kontratës, nëse kjo e fundit është periudhë më e shkurtër ("HPK 12 mujore"). Nëse Banka identifikon një rritje të konsiderueshme të rrezikut kreditor ("RRKRrK") që nga njohja fillestare, pasuria transferohet në Fazën 2 dhe HPK e saj matet bazuar në HPK përgjatë jetëgjatësisë, do të thotë deri në maturimin kontraktual por duke marrë parasysh parapagimet e pritura, nëse ka ("HPK e tërë jetëgjatësisë").

Referojuni paragrafit të *Rritjes së konsiderueshme në rrezikun kreditor "RRKRrK"* për shpjegimin se si Banka e përcakton kur ka ndodhur një RRKRrK. Nëse Banka përcakton që një pasurie financiare i ka rënë vlera, pasuria transferohet në Fazën 3 dhe HPK e saj matet si HPK e tërë jetëgjatësisë. Përkufizimi i Bankës për aktivitetet që ju ka rënë vlera dhe përkufizimi i dështimit për të paguar shpjegohen në paragrafin e *Rënies në vlerë e aktiveve financiare*. Për aktivitetet financiare që kanë rënie në vlerë që në blerje ose në krijim ("aktivitetet POCI"), HPK matet gjithmonë si HPK e tërë jetëgjatësisë së pasurisë. Përfshirë, për instrumente të caktuara financiare, të tilla si kartelat e kreditit, që mund të përfshijnë edhe kredi edhe një komponent të angazhimit të pashfrytëzuar, Banka i mat humbjet e pritura kreditore gjatë periudhës kur Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të kreditit, përkatësisht deri kur humbjet kreditore të pritura do të ulen për shkak të veprimeve të menaxhimit të rrezikut kreditor, edhe nëse kjo periudhë zgjat përtej periudhës maksimale kontraktuale. Kjo për shkak se aftësia kontraktuale për ta kërkuar ripagimin dhe anulimin e angazhimit të pashfrytëzuar nuk e kufizon ekspozimin ndaj humbjeve kreditore për atë periudhë kontraktuale të njoftimit.

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël (vazhdim)**Aktivët financiarë - shlyerja**

Aktivët financiarë shlyhen tërësisht ose pjesërisht sipas mosaftësisë së pagesës dhe mbulesës së kolateralit siç rregullohet me rregulloren lokale. Nga ana tjetër, nëse Banka i ka harxhuar të gjitha përpjekjet e arkëtuar borxhin dhe ka arritur në përfundimin se nuk ka shpresa të arsyeshme për të arkëtuar borxhin, ajo mund të vendosë ta shlyejë një aktiv para datës së caktuar sipas kërkesave lokale.

Aktivët financiarë - çregjistrimi.

Banka i çregjistron aktivët financiarë kur (a) aktivët janë rikthyer ose të drejtat për rrjedhat e parave nga aktivët kanë skaduar ose (b) Banka i ka transferuar të drejtat e rrjedhave të parave nga aktivët financiarë ose ka hyrë në një marrëveshje kalimtare përderisa (i) gjithashtu i ka transferuar në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktiveve ose (ii) as nuk i transferon as nuk i mban në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, por nuk mban kontroll. Kontrolli mbahet në qoftë se pala tjetër nuk e ka aftësinë praktike për ta shitur pasurinë në tërësi tek një palë e tretë pa pasur nevojë të vendosë kufizime për shitjen.

Aktivët financiarë - modifikimi.

Banka ndonjëherë ri-negocion ose i modifikon kushtet kontraktuale të aktiveve financiare. Banka vlerëson nëse modifikimi i rrjedhave të parave kontraktuale është i konsiderueshëm duke marrë parasysh, ndër të tjera, faktorët e mëposhtëm: ndonjë kusht të ri kontraktual që ndikon në mënyrë të konsiderueshme në profilin e rrezikut të pasurisë, ndryshim të konsiderueshëm të normës së interesit, kolateral i ri ose përmirësim kreditor që ndikon ndjeshëm në rrezikun kreditor që lidhet me pasurinë ose zgjatjen e konsiderueshme të një kredie kur huamarrësi nuk është në vështirësi financiare. Nëse kushtet e modifikuara janë në thelb të ndryshme, të drejtat për rrjedhat e parave nga pasuria fillestare skadojnë dhe Banka e çregjistron pasurinë financiare fillestare dhe e njeh një pasuri të re me vlerën e vet të drejtë. Data e rinegociimit konsiderohet si data e njohjes fillestare për qëllimet e llogaritjes së rënies në vlerë pasuese, duke përfshirë përcaktimin nëse ka ndodhur një RRRrK. Banka gjithashtu vlerëson nëse kredia e re ose instrumenti i borxhit e plotëson kriterin e VPKI. Çdo ndryshim ndërmjet vlerës kontabël të pasurisë fillestare të çregjistruar dhe vlerës së drejtë të pasurisë së re të modifikuar thelbësisht, njihet në fitim ose humbje, përveç nëse substanca e diferencës i atribuohet një transaksioni të kapitalit me pronarët.

Në një situatë kur rinegociimi është shkaktuar nga vështirësitë financiare të palës tjetër dhe pamundësia për t'i bërë pagesat e dakorduara fillimisht, Banka i krahason rrjedhat e parave të pritura fillestare dhe të rishikuara të aktiveve nëse rreziqet dhe përfitimet e pasurisë janë thelbësisht të ndryshme si rezultat i modifikimit kontraktual. Nëse rreziqet dhe përfitimet nuk ndryshojnë, pasuria e modifikuar nuk është thelbësisht ndryshe nga pasuria fillestare dhe modifikimi nuk ka si rezultat çregjistrimin. Banka rillogarit vlerën kontabël bruto duke skontuar rrjedhat e parave kontraktuale të modifikuara për normën fillestare efektive të interesit (ose normën efektive të interesit të korigjuar sipas kredisë për aktivët financiarë POCI) dhe njeh një modifikim për fitimin ose humbjen në pasqyrën e fitimit ose humbjes.

Detyrimet financiarë - kategoritë e matjes.

Detyrimet financiarë pas njohjes fillestare klasifikohen si të matura me kosto të amortizuara përveç (i) detyrimeve financiare me VDPFH: ky klasifikim zbatohet për instrumentet derivative, detyrimet financiarë të mbajtura për tregtim (p.sh. pozicionet e shkurtra në letra me vlerë), vlerat kontingjente të njohura nga një blerës në një kombinim biznesi dhe detyrime të tjera financiare të përcaktuara si të tilla në njohjen fillestare dhe (ii) kontratat e garancive financiare dhe angazhimet kreditore.

Detyrimet financiarë – çregjistrimi.

Detyrimet financiarë çregjistrohen kur ato shuhen (kur detyrimi i specifikuar në kontratë përfundon, anulohet ose skadon). Një shkëmbim ndërmjet Bankës dhe huadhënësve të saj të instrumenteve të borxhit me kushte thelbësisht të ndryshme, si dhe modifikime thelbësore të afateve dhe kushteve të detyrimeve financiare ekzistuese, trajtohet si shlyerje e detyrimit financiar fillestar dhe njohje e një detyrimi të ri financiar. Kushtet janë thelbësisht të ndryshme në qoftë se vlera aktuale e rrjedhave të parave sipas kushteve të reja, duke përfshirë çdo pagesë të paguar neto nga çdo tarifë e marrë dhe e zbritur duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv, është të paktën 10% ndryshe nga vlera aktuale e skontuar e rrjedhave të parave të detyrimit financiar fillestar. Nëse një shkëmbim i instrumenteve të borxhit ose modifikimi i kushteve llogaritet si shuarje, çdo shpenzim ose tarifë e shkaktuar njihet si pjesë e fitimit ose humbjes në shlyerje.

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël (vazhdim)

Nëse shkëmbimi ose modifikimi nuk llogaritet si shuarje, çdo shpenzim ose tarifë e shkaktuar rregullon vlerën kontabël të detyrimit dhe amortizohet gjatë afatit të mbetur të detyrimit të modifikuar.

Ndryshimet e detyrimeve që nuk rezultojnë në shlyerje llogariten si ndryshim në vlerësim duke përdorur një metodë kumulative të ndryshimeve, me çfarëdo fitimi ose humbjeje të njohur në pasqyrën e fitimit ose humbjes, përveç nëse përmbajtja ekonomike e diferencës në vlerat bartëse i atribuohet një transaksioni kapital me pronarët.

Paraja dhe ekuivalentët e saj.

Paraja dhe ekuivalentët e saj janë aktivet monetare që janë lehtësisht të konvertueshme në shuma të njohura të parasë dhe të cilat janë subjekt i një rreziku të papërfillshëm të ndryshimeve në vlerë. Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë të gjitha paratë e gatshme, plasmanet ndërbankare dhe depozitat e detyrueshme të rezervave me BQK-në, me maturime origjinale më pak se tre muaj. Fondet e kufizuara për një periudhë origjinale të maturimit më të gjatë se tre muaj janë të përjashtuara nga paraja dhe ekuivalentët e saj. Paraja dhe ekuivalentët e saj barten me kosto të amortizuara sepse: (i) ato mbahen për grumbullimin e rrjedhave të parave kontraktuale dhe ato rrjedha të parave përfaqësojnë VPKI dhe (ii) nuk janë përcaktuar të mbahen me VDPFH. Karakteristikat e kërkuara vetëm nga legjislacioni, siç është legjislacioni për shpëtimin e institucioneve financiare në shtete të caktuara, nuk kanë ndikim në testin e VPKI, përveç nëse ato janë të përfshira në kushtet kontraktuale në mënyrë që karakteristika të zbatohet edhe nëse legjislacioni më vonë ndryshohet.

Pagesat ose pranimet e paraqitura në pasqyrën e rrjedhave të parasë përfaqësojnë transferet e parave dhe ekuivalentëve të saj nga Banka, duke përfshirë shumat e ngarkuara ose të kredituara në llogaritë rrjedhëse të palëve të Bankës që mbahen në Bankë, të tilla si të ardhurat nga interesi i kredisë ose kapitali i arkëtuar duke e ngarkuar llogarinë rrjedhëse të klientit ose pagesat e interesit ose disbursimi i kredive të kredituara në llogarinë rrjedhëse të klientit, që përfaqëson paratë ose ekuivalentin e parasë së gatshme nga perspektiva e klientit.

Gjendjet e detyrueshme të parave në BQK.

Gjendjet e detyrueshme të parasë së gatshme në BQK barten me kosto të amortizuara dhe përfaqësojnë depozita rezervë të detyrueshme të cilat nuk gjenerojnë interes dhe të cilat nuk janë në dispozicion për t'i financuar operacionet e përditshme të Bankës dhe kështu nuk konsiderohen si pjesë e parave dhe ekuivalentëve të saj për qëllimet e përgatitjes së pasqyrës së rrjedhës së parasë.

Detyrimet nga bankat e tjera (kredi dhe paradhënie bankave).

Shumat e detyrimeve nga bankat e tjera regjistrohen kur Banka jep paradhënie për bankat e palës tjetër, pa pasur qëllim për ta tregtuar të arkëtueshmen përkatëse të pakuotuar jo-derivative, që arkëtohet në data fikse ose të përcaktueshme të maturimit. Shumat e detyrimeve nga bankat e tjera barten me KA kur: (i) ato mbahen për qëllim të mbledhjes së rrjedhave të parave kontraktuale dhe ato rrjedha të parave përfaqësojnë VPKI dhe (ii) nuk janë përcaktuar të mbahen me VDPFH.

Investimet në letrat me vlerë të borxhit.

Bazuar në modelin e biznesit dhe karakteristikat e rrjedhës së parasë, Banka i klasifikon investimet në letrat me vlerë të borxhit si të bartura me KA, VDATGJ ose VDPFH. Letrat me vlerë të borxhit barten me KA nëse ato mbahen për mbledhjen e rrjedhës së parave kontraktuale dhe kur ato rrjedha parash përfaqësojnë VPKI, dhe nëse nuk janë përcaktuar vullnetarisht të mbahen me VDPFH në mënyrë që të zvogëlohet ndjeshëm mospërputhja kontabël.

Letrat me vlerë të borxhit barten me VDATGJ nëse ato mbahen për mbledhjen e rrjedhave të parave kontraktuale dhe për shitje, ku ato rrjedha të parave përfaqësojnë VPKI dhe nuk kur janë përcaktuar të maten me VDPFH. Të ardhurat e interesit nga këto pasuri llogariten duke përdorur metodën e interesit efektiv dhe njihen në fitim ose humbje.

Një rezervë për rënien në vlerë e matur duke përdorur modelin e humbjeve të pritura kreditore njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes për vitin. Të gjitha ndryshimet e tjera në vlerën bartëse njihen në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse (ATGJ). Kur investimet në letra me vlerë çregjistrohen, fitimi ose humbja kumulative e njohur më parë në ATGJ riklasifikohet nga ATGJ në fitim ose humbje.

Investimet në letrat me vlerë të borxhit barten me VDPFH nëse ato nuk i plotësojnë kriteret për t'u mbajtur me KA ose me VDATGJ. Banka mund të përcaktojë në mënyrë të pakthyeshme që investimet në letrat me vlerë të borxhit të mbahen me VDPFH në njohjen fillestare në zbatimin e këtij opsioni e zvogëlon ndjeshëm një mospërputhje kontabël ndërmjet aktiveve dhe detyrimeve financiare që njihen ose maten në baza të ndryshme të kontabilitetit.

Kreditë dhe paradhëniet për klientë.

Kreditë dhe paradhëniet për klientët regjistrohen kur Banka jep para për të blerë ose për të krijuar një kredi që i takon klientit. Bazuar në modelin e biznesit dhe karakteristikat e rrjedhave të parave, Banka klasifikon kreditë dhe paradhëniet për klientët në njërën nga kategoritë e mëposhtme të matjes: (i) KA: Kreditë që mbahen për mbledhjen e rrjedhave kontraktuale të parave dhe ato rrjedha të parave përfaqësojnë VPKI dhe kreditë që nuk janë përcaktuar vullnetarisht të maten me VDPFH dhe (ii) VDPFH: kreditë që nuk e përmbushin testin VPKI ose kriteret e tjera për KA ose VDATGJ maten në VDPFH.

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël (vazhdim)**Kolaterali i riposeduar**

Kolaterali i riposeduar përfaqëson aktivet jofinanciare të përfituara nga Banka si pagesë e kredive të papaguara. Aktivet fillimisht njihen në vlerën e drejtë kur të blihen dhe përfshihen në objekte dhe pajisje, pasuri të tjera financiare, pasuri të investuar ose stoqe brenda pasurive të tjera varësisht nga natyra e tyre dhe qëllimi i Bankës për sa i përket rikuperimit të këtyre pasurive, dhe më pastaj ri-maten dhe regjistrohen në pajtueshmëri me politikën kontabël për ato kategori të pasurive. Aktualisht, të gjitha kolaterale të riposeduara përfshihen në stoqe brenda pasurive të tjera. Më pas, Banka mat kolateralin e riposeduar në vlerën më të ulët ndërmjet kostos (shuma e njohur fillimisht) dhe vlerës së drejtë minus kostot për shitje. Kolaterali i riposeduar shlyhet në rast se nuk rishitet nga Banka brenda 5 viteve nga riposedimi. Pasuria e luajtshme nuk njihet si pasuri kur riposedohet. Humbjet që rrjedhin nga ri-matja e mësipërme regjistrohen në fitim ose humbje dhe mund të kthehen prapa në të ardhmen. Fitimet ose humbjet nga shitja e këtyre pasurive njihen në fitim ose humbje.

Garancionet financiare.

Garancionet financiare kërkojnë që Banka të bëjë pagesa të caktuara për të rimbursuar mbajtësin e garancisë për një humbje që lind sepse një debitor specifik nuk arrin të bëjë pagesën në kohën e duhur në përputhje me kushtet origjinale ose të modifikuara të një instrumenti borxhi. Garancionet financiare fillimisht njihen me vlerën e tyre të drejtë, e cila normalisht evidentohet nga shuma e tarifave të pranuar. Kjo shumë amortizohet në mënyrë lineare gjatë jetës së garancisë. Në fund të secilës periudhë raportuese, garancionet maten në shumën më të lartë ndërmjet (i) shumës së rënies në vlerë për humbjen kreditore për ekspozimin e garantuar të përcaktuar bazuar në modelin e humbjeve të pritshme dhe (ii) bilanci i mbetur i paamortizuar i shumës në njohjen fillestare. Përveç kësaj, rezerva për HPK njihet për tarifën e arkëtueshme që njihen në pasqyrën e pozicionit financiar si pasuri.

Angazhimet e lidhura me kreditë.

Banka lëshon garanci financiare dhe angazhime për të dhënë kredi. Këto angazhime fillimisht njihen me vlerën e tyre të drejtë, gjë që normalisht evidentohet nga shuma e tarifave të pranuar. Kjo shumë amortizohet në bazë lineare gjatë jetës së angazhimit, me përjashtim të angazhimeve ndaj kredive origjinale, nëse është e mundur me mundshme që banka do të hyjë në një marrëveshje specifike kreditimi dhe nuk pret të shesë kredinë që rezultojnë menjëherë pas fillimit; tarifën për angazhimet e tilla shtyhen dhe përfshihen në vlerën kontabël të kredisë në njohjen fillestare. Në fund të çdo periudhë raportuese, angazhimet maten në (i) balancin e mbetur të paamortizuar të shumës në njohjen fillestare, plus (ii) shumën e rënies në vlerë të kredive të përcaktuara në bazë të modelit të humbjeve të pritshme kreditore, përveç nëse angazhimi është për të siguruar një kredi me një normë interesi më të ulët se norma e tregut, me ç'rast matja bëhet në shumën më të lartë mes këtyre dy shumave. Vlera kontabël e angazhimeve të kredisë përfaqëson një detyrim. Për kontratat që përfshijnë edhe kredi edhe angazhim të patërhequr dhe kur Banka nuk mund ta dallojë ndaras HPK në komponentin e pjesës së pashfrytëzuar nga komponenti i kredisë, HPK për angazhimin e pashfrytëzuar njihet së bashku me rezervën për humbje kreditore. Për aq sa HPK-të e kombinuara e tejkalojnë vlerën kontabël bruto të kredisë, ato njihen si detyrim.

Pasuria e investuar

Pasuria e investuar është pronë e mbajtur nga Banka për të fituar të ardhura nga qiraja ose për rritjen në vlerë të kapitalit, ose të dyja dhe, e cila nuk përdoret nga Banka. Pasuria e investuar përfshin pasuri në ndërtim e sipër për përdorim në të ardhmen si pasuri e investuar.

Pasuria e investuar fillimisht njihet me kosto, përfshirë edhe kostot e transaksionit, dhe më pas ri-matet me vlerën e drejtë të përditësuar për të pasqyruar kushtet e tregut në fund të periudhës së raportimit.

Vlera e drejtë e pasurisë së investuar është çmimi që do të merrej nga shitja e pasurisë në një transaksion të rregullt, pa zbritur asnjë kosto të transaksionit.

Dëshmia më e mirë e vlerës së drejtë jepet nga çmimet aktuale në një treg aktiv për prona të ngjashme në të njëjtin lokacion dhe në të njëjtën gjendje. Çdo rritje që rezultojnë në vlerën kontabël të pronës njihet në fitim ose humbje, përveç nëse ka të bëjë me transfer nga prona e zotëruar nga pronari në pasuri të investuar, në të cilin rast rritja njihet në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse. Çdo ulje që rezultojnë në vlerën kontabël të pronës fillimisht ngarkohet ndaj çdo teprice rivlerësimi të njohur më parë në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, nëse ka, pas kësaj çdo ulje e mbetur ngarkohet në fitimin ose humbjen për vitin. Në mungesë të çmimeve aktuale në një treg aktiv, Banka merr parasysh informatat nga burime të ndryshme, duke përfshirë:

(a) çmimet aktuale në një treg aktiv për prona të natyrave apo kushteve të ndryshme apo lokacion tjetër, të rregulluara për të pasqyruar ato ndryshime; dhe

(b) çmimet e fundit të pronave të ngjashme në tregjet më pak aktive, me rregullime për të reflektuar çdo ndryshim në kushtet ekonomike që nga data e transaksioneve që kanë ndodhur me ato çmime.

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël (vazhdim)

(c) parashikimet e rrjedhës së parave të zbitura bazuar në vlerësime të besueshme të flukseve të ardhshme të parave përmes dëshmimeve të jashtme, siç janë normat aktuale të tregut për prona të ngjashme në të njëjtin lokacion dhe njejtat kushte, dhe duke përdorur normat e zbritjes që pasqyrojnë vlerësimet aktuale të pasigurisë së tregut lidhur me sasinë dhe kohën e rrjedhës së parave.

Vlera e drejtë e pasurisë së investuar të Bankës përcaktohet në bazë të raportit të vlerësuesve të pavarur, të cilët kanë kualifikim përkatës profesional të njohur dhe që kanë përvojën më të fundit në vlerësimin e aktiveve me lokacion dhe kategori të ngjashme.

Objektet dhe pajisjet

Pronat dhe pajisjet paraqiten në kosto minus zhvlerësimi i akumuluar dhe rënia në vlerë e akumuluar, nëse kërkohet. Kostoja historike përfshin shpenzimet që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes së zërave të pronës dhe pajisjeve.

Shpenzimet pasuese përfshihen në vlerën kontabël të pasurisë ose njihen si një pasuri e veçantë, sipas rastit, vetëm kur është e mundur që përfitimet e ardhshme ekonomike të lidhura me zërin do të rrjedhin në Bankë dhe kostoja e zërit mund të matet në mënyrë të besueshme. Të gjitha kostot tjera për riparime dhe për mirëmbajtje i ngarkohen shpenzimeve tjera operative gjatë periudhës financiare në të cilën kanë ndodhur.

Çdo vit, Banka vlerëson nëse ka tregues se aktivet mund të kenë rënie në vlerë. Nëse ka tregues të tillë, atëherë vlerësohet shuma e rikuperueshme. Shuma e rikuperueshme e vlerësuar është vlera më e lartë ndërmjet vlerës së drejtë të pasurisë minus kostot e shitjes dhe vlerës së saj në përdorim. Kur vlera kontabël e një pasurie është më e madhe se shuma e rikuperueshme e vlerësuar e saj, ajo ulet në shumën e saj të rikuperueshme dhe diferenca i ngarkohet fitimit ose humbjes.

Fitimet dhe humbjet nga shitja e pronës dhe pajisjeve përcaktohen duke iu referuar vlerës së tyre kontabël dhe merren parasysh gjatë përcaktimit të rezultatit operativ të periudhës.

Toka dhe ndërtimet në proces e sipër nuk zhvlerësohen. Zhvlerësimi i zërave të tjerë të pronës dhe pajisjes regjistrohet në fitim apo humbje duke përdorur metodën lineare për të alokuar koston e tyre gjatë jetës së tyre të dobishme të vlerësuar.

Normat vjetore të zhvlerësimit përcaktohen nga jetëgjatësia e vlerësuar e aktiveve të caktuara siç paraqitet më poshtë:

Kategoria e aktiveve**Normat e përdorura të zhvlerësimit**

Përmirësimet e hapësirave të marra me qira

Koha më e shkurtër ndërmjet jetëgjatësisë dhe kohëzgjatjes së qirasë përkatëse

Mobile, instalime dhe pajisje

3-5 vite

Kompjuterët dhe pajisjet përcjellëse

3-5 vite

Automjetet motorike

5 vite

Aktivet e patrupëzuara

Aktivet e patrupëzuara njihen nëse është e mundur që përfitimet ekonomike në të ardhmen që i atribuohen pasurisë do të rrjedhin në Bankë dhe kostoja e pasurisë mund të matet me besueshmëri. Aktivet e patrupëzuara fillimisht maten me kosto. Vlerat kontabël të aktiveve të patrupëzuara rishikohen për rënie në vlerë, kur ngjarjet apo ndryshimet në rrethana tregojnë që vlera kontabël nuk mund të realizohet. Aktivet e patrupëzuara përbëhen tërësisht nga programet kompjuterike dhe licencat, që amortizohen duke përdorur metodën lineare gjatë jetëgjatësisë së tyre të vlerësuar që mund të arrijë deri në pesë vite. Të gjitha kostot e tjera që lidhen me programet kompjuterike, p.sh. mirëmbajtja, shpenzohen kur ndodhin.

Aktivet me të drejtë përdorimi

Banka merr me qira zyra të ndryshme për degët, bankomatët dhe zyrën e saj qendrore. Kontratat mund të përmbajnë komponentë të qirasë dhe jo-të qirasë. Banka i ndan pagesat e kontratës komponentëve të qirasë dhe atyre jo të qirasë bazuar në çmimet e tyre të pavarura relative. Sidoqoftë, për qiramarrjen e aktiveve të patundshme për të cilat Banka është qiramarrës, ajo ka zgjedhur të mos i ndajë komponentët e qirasë dhe jo të qirasë dhe në vend të kësaj i llogarit ato si një komponent i vetëm i qirasë.

Aktivet me të drejtë përdorimi maten në kosto që përfshin të mëposhtmet:

- shumën e matjes fillestare të detyrimit të qirasë,
- çdo pagesë të qirasë të bërë në ose para datës së fillimit, minus çdo stimulim financiar të pranuar për qiratë,
- çdo kosto fillestare direkte, dhe
- kostot për kthimin e pasurisë në kushtet e kërkuara nga marrëveshjet e qirasë.

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël (vazhdim)

Aktivitet me të drejtë përdorimi në përgjithësi zhvlerësohen gjatë jetëgjatësisë së pasurisë ose afatit të qirasë, cilado që është më e shkurtër, në bazë lineare. Nëse Banka në mënyrë të arsyeshme është e sigurtë që do të shfrytëzojë opcionin e blerjes së pasurisë me të drejtë përdorimi, pasuria me të drejtë e përdorimit zhvlerësohet përgjatë jetës së dobishme të aktiveve përkatëse. Zhvlerësimi lidhur me zërat e aktiveve me të drejtë e përdorimit llogaritet duke përdorur metodën lineare gjatë jetës së tyre të dobishme të vlerësuar.

Rënia në vlerë e aktiveve jo financiare

Një humbje nga rënia në vlerë regjistrohet atëherë kur vlera kontabël e një pasurie tejkalon vlerën e rikuperueshme. Shuma e rikuperueshme e një pasurie është vlera më e lartë ndërmjet vlerës së drejtë minus kostot e shitjes dhe vlerës në përdorim. Vlera në përdorim e një pasurie është vlera e tanishme e rrjedhave të vlerësuara të parasë në të ardhmen të pritura nga përdorimi i vazhdueshëm i një pasurie dhe nga shitja e saj.

Detyrimet ndaj bankave të tjera dhe llogaritë e klientëve

Detyrimet ndaj bankave të tjera. Detyrimet ndaj bankave të tjera regjistrohen kur paratë ose aktivitet të tjera i janë dhënë Bankës nga bankat e tjera. Detyrimi jo-derivativ mbahet me kosto të amortizuar. Nëse Banka blen borxhin e vet, atëherë detyrimi hiqet nga pasqyrat e pozicionit financiar dhe diferenca midis vlerës së bartur të detyrimit dhe shumës së paguar përfshihet në fitimet ose humbjet që rrjedhin nga shlyerja e borxhit.

Llogaritë e klientëve. Llogaritë e klientëve janë detyrime jo-derivative ndaj individëve, shtetit ose korporatave dhe mbahen me kosto të amortizuar.

Fondet e tjera të huazuara. Fondet e tjera të huazuara përfshijnë kreditë e marra nga Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH). Fondet e huazuara mbahen me kosto të amortizuar.

Instrumentet financiare derivative. Instrumentet financiare derivative, duke përfshirë instrumentet në valutë të huaj dhe këmbimet, mbarten me vlerën e tyre të drejtë. Të gjitha instrumentet derivative barten si pasuri kur vlera e drejtë është pozitive dhe si detyrime kur vlera e drejtë është negative. Ndryshimet në vlerën e drejtë të instrumenteve derivative përfshihen në fitimin ose humbjen për vitin (fitimet minus humbjet mbi derivativët). Banka nuk zbaton kontabilitet mbrojtës. Disa instrumente derivative të përfshira në detyrimet financiare dhe kontratat e tjera jofinanciare trajtohen si instrumente të veçanta derivative kur rreziqet dhe karakteristikat e tyre nuk janë të lidhura ngushtë me ato të kontratës bazë.

Tatimet

Tatimi në të ardhura përfshin tatimin aktual dhe të shtyrë. Njihet në fitim ose humbje me përjashtim të pjesës që lidhet me zëra të njohur drejtpërdrejt në kapital ose në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse.

Tatimi në të ardhura

Tatimi aktual përfshin tatimin që pritet të paguhet ose arkëtohet mbi fitimin e tatueshëm ose humbjen e vitit dhe korigjimet e tatimit të pagueshëm ose të arkëtueshëm në lidhje me vitet e mëparshme. Ai matet duke përdorur normat tatimore që janë miratuar ose që në mënyrë thelbësore janë miratuar në datën e raportimit.

Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë njihet në përiferencat e përkohshme ndërmjet vlerës bartëse të aktiveve dhe detyrimeve për qëllime të raportimit financiar dhe shumave të përdorura për qëllime tatimore. Tatimi i shtyrë nuk njihet për diferencat e përkohshme në njohjen fillestare të aktiveve ose detyrimeve në një transaksion që nuk është kombinim biznesi dhe që nuk ndikon as në kontabilitet, as në fitimin ose humbjen e tatueshme.

Aktivitet tatimore të shtyra njihen për humbjet tatimore të pashfrytëzuara, kreditimet tatimore të pashfrytëzuara dhe diferencat e përkohshme të zbritshme deri në masën që është e mundur që fitime të tatueshme të ardhshme do të jenë në dispozicion kundrejt të cilave ato mund të përdoren.

Aktivitet tatimore të shtyra rishikohen në çdo datë raportimi dhe zvogëlohen nëse nuk është më e mundur që përfitimet nga tatimi do të realizohen. Tatimi i shtyrë matet në norma tatimore që pritet të zbatohen ndaj diferencave të përkohshme kur ato të kthehen, duke përdorur normat tatimore që janë miratuar ose që në mënyrë thelbësore janë miratuar në datën e raportimit.

Aktivitet dhe detyrimet tatimore të shtyra thehen mes vete nëse ekziston e drejta ligjrisht e zbatueshme për të thyer detyrimet dhe aktivitet tatimore aktuale, dhe ato lidhen me tatimet e vëna nga i njëjti autoritet tatimor për të njëjtën njësi ekonomike të tatueshme, ose për subjekte të ndryshme tatimore, por që ato kanë për qëllim pagesën e detyrimeve dhe aktiveve tatimore aktuale në baza neto ose aktivitet dhe detyrimet e tyre tatimore do të realizohen në të njëjtën kohë.

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël (vazhdim)**Ekspozimet tatimore**

Në përcaktimin e shumës së tatimit aktual dhe të shtyrë, Banka e merr parasysh ndikimin e ekspozimeve tatimore, duke përfshirë mundësinë e pagesës së tatimeve shtesë dhe interesit. Ky vlerësim mbështetet në vlerësime dhe supozime dhe mund të përfshijë një sërë gjykimesh rreth ngjarjeve të ardhshme.

Informacion i ri mund të vihet në dispozicion dhe mund të bëjë që Banka ta ndryshojë vlerësimin e saj në lidhje me adekuatshmërinë e detyrimeve tatimore ekzistuese; këto ndryshime në detyrimet tatimore do të ndikonin në detyrimet tatimore në periudhën në të cilën bëhet një përcaktim i tillë.

Provizionet për detyrimet dhe shpenzimet

Provizionet për detyrimet dhe shpenzimet janë detyrime jofinanciare për të cilat koha dhe shuma e pagesës është e pasigurtë. Provizionet regjistrohen kur Banka ka një obligim ligjor ose konstruktiv, si rezultat i ngjarjeve në të kaluarën dhe është e mundur të kërkohen resurse që përbajnë përfitime ekonomike për t'i paguar detyrimet dhe mund të bëhet vlerësimi i besueshëm i shumës së detyrimit. Provizionet llogariten përmes vlerësimit më të mirë të menaxhmentit për shpenzimin e nevojitur për t'i paguar detyrimet në datën e bilancit të gjendjes dhe zbriten nga vlera e tanishme kur efekti është material.

Tarifat, të tilla si tatimet përveç tatimit mbi të ardhurat e korporatave ose tarifat rregullative të bazuara në informacionet që kanë të bëjnë me një periudhë para lindjes së detyrimit për të paguar, njihen si detyrime kur ndodh ngjarja obliguese që shkakton pagesën e detyrimit, siç përcaktohet nga legjislacioni që shkakton obligimin për të paguar detyrimin. Nëse një pagesë kryhet para ngjarjes detyruese, ajo njihet si parapagim.

Detyrimet e qirasë***Kontabiliteti i qirave nga Banka si qiramarrës nga 1 janarit 2019***

Detyrimet që rrjedhin nga qiraja fillimisht maten në bazë të vlerës së tashme. Detyrimet e qirasë përfshijnë vlerën e tashme neto të pagesave të mëposhtme të qirasë:

- pagesa fikse (përfshirë pagesa fikse në substancë), minus çdo stimulim financiar të arkëtueshëm të qirasë;
- shumat që pritet të paguhen nga qiramarrësi nën garancitë e vlerës së mbetur;
- çmimi i ushtrimit të një opsioni të blerjes nëse qiramarrësi është mjaft i sigurt se do ta ushtrojë atë mundësi, dhe
- pagesa e gjobave për ndërprerjen e qirasë, nëse afati i qirasë pasqyron se qiramarrësi e ushtron atë mundësi.

Pagesat e qirasë skontohehen duke përdorur normën e interesit të nënkuptuar në qira. Nëse kjo normë nuk mund të përcaktohet, përdoret norma shtesë e huamarrjes e qiramarrësit, që është norma që qiramarrësi do të duhej ta paguante për t'i marrë hua fondet e nevojshme për të ndërtuar/blerë një pasuri të një vlere të ngjashme në një mjedis të ngjashëm ekonomik me kushte dhe afate të ngjashme.

Për ta përcaktuar shkallën e shtesë të huamarrjes, Banka përdor normat shtesë të huamarrjes, të llogaritura nga Departamenti i Thesarit.

Banka është e ekspozuar ndaj rritjeve të mundshme të pagesave të ndryshueshme të qirasë në të ardhmen bazuar në një indeks ose normë, të cilat nuk përfshihen në detyrimin e qirasë deri sa të hyjnë në fuqi. Kur korrigjimet në pagesa të qirasë bazuar në një indeks ose normë hyjnë në fuqi, detyrimi i qirasë rivlerësohet dhe korrigjohet kundrejt pasurisë me të drejtë përdorimi.

Pagesat e qirasë ndahen ndërmjet kryegjësë dhe kostove financiare. Kostot financiare ngarkohen në fitim ose humbje gjatë periudhës së qirasë në mënyrë që të prodhojnë një normë të vazhdueshme periodike të interesit në pjesën e mbetur të detyrimit për secilën periudhë.

Pagesat për qiratë afat-shkurtëra të pajisjeve dhe automjeteve dhe të gjitha qiratë e aktiveve me vlerë të ulët njihen në bazë lineare si një shpenzim në fitim ose humbje. Qira afat-shkurtëra janë qiratë me kohëzgjatje prej 12 muaj ose më pak.

Kontabiliteti i qirave operative nga Banka si qiramarrës para 1 janarit 2019

Qiraja operative - Kur Banka është qiramarrëse në qira e cila nuk i transferon në mënyrë të konsiderueshme të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë nga qiradhënësi të Banka, pagesa totale e qirave u ngarkohet shpenzimeve në bazë lineare gjatë afatit të qirasë. Kur një qira operative ndërpritet para kohës së përfundimit të qirasë, pagesat që kërkohet të bëhen për qiradhënësin si dënim njihen si shpenzim në periudhën në të cilën ndodh ndërprerja.

Përfitimet e punonjësve

Banka paguan kontributet për planin pensional të administruar publikisht (KPST) të cilat janë të detyrueshme. Banka nuk ka detyrime tjera për pagesa pasi që të jenë paguar këto kontributet. Kontributet njihen si shpenzim i përfitimeve të punonjësve në kohën kur ato duhet të paguhen

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël (vazhdim)**Të pagueshmet tregtare dhe të tjera**

Të pagueshmet përllogariten, kur pala tjetër ka kryer obligimet përkatëse sipas kontratës dhe mbahen me koston e amortizuar.

Kapitali aksionar

Aksionet e zakonshme klasifikohen si kapital. Kostot rritëse që i atribuohen drejtpërdrejtë emetimit të aksioneve të reja janë paraqitur në kapital si zbritje, neto nga tatimi. Çdo tejkalim i vlerës së drejtë të shumës së marrë mbi vlerën nominale të aksioneve të emetuara regjistrohet në kapital si prim për aksionet.

Dividendët

Dividendët regjistrohen në kapital në periudhën në të cilën janë deklaruar. Çdo dividend e deklaruar pas përfundimit të periudhës raportuese dhe para se pasqyrat financiare të autorizohen për t'u lëshuar, shpaloset në shënimet e ngjarjeve pasuese. Raportimet financiare të Bankës për qëllime statutorë shërbejnë si bazë për shpërndarjen e fitimit dhe ndarjeve të tjera. Legjislacioni i Kosovës identifikon bazën e shpërndarjes si fitimi neto për vitin aktual.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi regjistrohen për të gjitha instrumentet e borxhit, mbi bazën akruale, duke përdorur metodën e interesit efektiv. Kjo metodë shtyn, si pjesë e të ardhurave ose shpenzimeve nga interesi, të gjitha tarifatat e paguara ose të marra midis palëve kontraktuese e që janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv, kostove të transaksionit dhe të gjitha primeve ose zbritjeve të tjera.

Tarifatat të cilat janë pjesë përbërëse të normës efektive të interesit përfshijnë tarifatat fillestare të pranuar ose të paguara nga subjekti, lidhur me krijimin ose blerjen e aktiveve financiare ose lëshimin e detyrimeve financiare, për shembull, tarifatat për vlerësimin e aftësisë për kthimin e kredisë, vlerësimin dhe regjistrimin e garancive ose kolateralit, negocimin e kushteve të instrumenteve dhe tarifatat për procesimin e dokumentacionit të transaksionit. Tarifatat e angazhimit të pranuar nga Banka për të krijuar kredi me normat e interesit të tregut janë përbërëse në normën efektive të interesit nëse është e mundshme se Banka do të hyjë në një marrëveshje specifike të huadhënies dhe nuk pret që ta shesë kredinë që rezulton menjëherë pas krijimit. Banka nuk i përcakton angazhimet kreditore si detyrime financiare me VDPFH.

Për aktivet financiare të cilat kanë rënie në vlerë që kur janë blerë ose krijuar, norma efektive e interesit është norma që i skonton rrjedhat e pritura të parasë (përfshirë humbjet fillestare të pritura të kredive) deri në vlerën e drejtë të njohjes fillestare (normalisht e përfaqësuar nga çmimi i blerjes). Si rezultat, interesi efektiv korrigjohet sipas kredisë.

Të ardhurat nga interesi llogariten duke përdorur normën efektive të interesit në vlerën kontabël bruto të aktiveve financiare, përveç për (i) aktivet financiare ku krediti ka rënë në vlerë (Faza 3), për të cilat të ardhurat nga interesi llogariten duke përdorur normën efektive të interesit në KA të tyre, neto nga provizioni i HPK dhe (ii) aktivet financiare me rënie në vlerë që nga blerja ose krijimi i tyre, për të cilat norma fillestare efektive e interesit e rregulluar sipas kredisë përdoret në KA.

Tarifatat dhe komisionet

Të ardhurat nga tarifatat dhe komisionet njihen me kalimin e kohës në bazë lineare pasi shërbimet jepen, kur klienti njëkohësisht merr dhe konsumon përfitimet e dhëna nga performanca e Bankës. Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifatat dhe komisionet përfshijnë tarifatat dhe komisionet nga (për): kartelat e kreditit, tarifatat e shërbimit të llogarisë, pagesat ndërkombëtare, pagesat vendore, tarifatat e Bankës Qendrore, shërbimet bankare me SMS, garancitë dhe letër kreditë si dhe tarifatat dhe komisionet e tjera. Tarifatat dhe komisionet e tjera njihen në momentin e ofrimit të shërbimeve të përkatëse. Shpenzimet e tjera nga tarifatat dhe komisionet lidhen kryesisht me tarifatat e transaksioneve dhe shërbimeve të cilat regjistrohen si shpenzime në momentin që pranohen shërbimet.

Konvertimet e valutës së huaj

Valuta funksionale e Bankës është valuta e mjedisit primar ekonomik në të cilin operon Banka. Valuta funksionale e Bankës është Euro. Euro është valuta në të cilën transaksionet janë të shprehura në mjedisin ekonomik në Republikën e Kosovës.

Aktivitet dhe detyrimet monetare në valuta të tjera përkthehen në valutën funksionale me kursin zyrtar të këmbimit të Bankës Qendrore të Kosovës në fund të periudhës raportuese përkatëse. Fitimet dhe humbjet valutore që rezultojnë nga shlyerja e transaksioneve dhe nga përkthimi i aktiveve dhe detyrimeve monetare në valutën funksionale me kurset zyrtare të këmbimit të BQK-së në fund të vitit, njihen në fitim ose humbje për vitin (si fitimet minus humbjet nga këmbimi valutore). Konvertimi në fund të vitit nuk aplikohet për artikujt jo-monetarë që maten me kosto historike.

Zërat jo-monetarë të matur me vlerën e drejtë në një valutë të huaj, janë përkthyer duke përdorur kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar vlera e drejtë.

2. Përmbledhje e politikave kryesore kontabël (vazhdim)

Efektet e ndryshimeve të kursit të këmbimit në zërat jo-monetarë të matur me vlerën e drejtë në një valutë të huaj regjistrohen si pjesë e fitimit ose humbjes nga vlera e drejtë.

Netimi i instrumenteve financiare

Aktivitetet dhe detyrimet financiare thyhen ('offset') në mes vete dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar atëherë dhe vetëm atëherë kur banka ka të drejtën ligjore për të thyer shumat e njohura dhe, ka qëllimin qoftë t'i shlyejë ato në bazë neto, ose ta realizojë pasurinë dhe ta shlyejë detyrimin njëkohësisht. E drejta e tillë e thyerjes (a) nuk duhet të jetë e kushtëzuar nga ndonjë ngjarje e ardhshme dhe (b) duhet të jetë ligjërisht e zbatueshme në të gjitha rrethanat vijuese: (i) në rrjedhën normale të biznesit, (ii) rastet e mospagesës dhe (iii) rastet e mos aftësisë së pagimit ose falimentimit.

3. Vlerësimet dhe gjykimet kritike të kontabilitetit në zbatimin e politikave kontabël

Banka bën përlllogaritje dhe supozime që ndikojnë në shumat e raportuara në pasqyrat financiare dhe vlerat kontabël të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Përlllogaritjet dhe gjykimet vlerësohen në mënyrë të vazhdueshme dhe bazohen në përvojën e menaxhmentit dhe në faktorët tjerë, përfshirë pritjet e ngjarjeve të ardhshme që besohet të jenë të arsyeshme në kuadër të rrethanave. Në procesin e zbatimit të politikave kontabël, përveç vlerësimeve, menaxhmenti po ashtu bën gjykime të caktuara. Gjykimet që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare dhe vlerësimet që mund të shkaktojnë një korrigjim domethënës në vlerën kontabël të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar përfshijnë:

Matja e humbjeve të pritura kreditore ("HPK"). Matja e HPK-së është një vlerësim i rëndësishëm që përfshin përcaktimin e metodologjisë, modeleve dhe inputeve të të dhënave. Detajet e metodologjisë së matjes së HPK-së janë shpalosur në Shënimin 33. Komponentët e mëposhtëm kanë ndikim madhor në llogaritjen e rezervës për humbjet kreditore: përkufizimi i mospagesës, kriteret për Rritjen e Konsiderueshme të Rrezikut Kreditor ("RRKRrK"), probabiliteti i mospagesës ("PM"), ekspozimi në mospagesë ("EM") dhe humbja në rast të mospagesës ("HRM"), si dhe modelet e skenarëve makroekonomikë. Banka rregullisht rishikon dhe validon modelet dhe inputet e modeleve për të zvogëluar çdo dallim ndërmjet vlerësimeve të pritshme të humbjeve kreditore dhe përvojës aktuale të këtyre humbjeve.

Deri tani, Banka nuk ka integruar ndonjë informacion të ardhshëm për matjen e HPK-së, kryesisht për shkak të korrelacionit të dobët ndërmjet normave të mospagesës dhe treguesve makroekonomikë. Duke pasur parasysh mungesën e dukshme të korrelacionit kuptimplotë ndërmjet normave të mospagesës dhe treguesve makroekonomikë në dispozicion për Kosovën, Menaxhmenti nuk beson se ka ndonjë ndikim të rëndësishëm dhe të dukshëm të informacionit të ardhshëm në shumën e humbjeve të pritura kreditore më 31 Dhjetor 2019 dhe 2018. Megjithatë, Banka do t'i analizojë informacionet për parashikimet e ardhshme, në baza vjetore, dhe në rast se ka ndonjë korrelacion të fortë të treguesve kryesorë makroekonomikë me nivelin e HPK-së ajo do t'i integrojë ato variabla në modelin e saj në përputhje me rrethanat përkatëse.

Ekspozimi kreditor për lehtësitë kreditore revolvuese (p.sh. kartelat e kreditit, mbitërheqjet). Për këto pasuri, Banka e përdor HPK-në dymbëdhjetë mujore. Bazuar në procedurat e brendshme të Bankës, këto produkte vlerësohen në baza vjetore pas një vlerësimi të thuktë të rrezikut kreditor dhe ligjërisht këto limite janë të revokueshme dhe Banka mund ta anulojë angazhimin në çdo kohë.

Rritja ose ulja prej 10% e vlerësimeve të PM-së më 31 dhjetor 2019 do të kishte si rezultat një rritje ose ulje të totalit të rezervave të pritura të humbjes nga kreditë prej 391 mijë EUR (2018: 753 mijë EUR). Rritja ose ulja prej 10% e vlerësimeve të HRM-së më 31 dhjetor 2019 do të kishte si rezultat një rritje ose ulje të totalit të rezervave të pritura të humbjes nga kreditë prej 646 mijë EUR (2018: 933 mijë EUR).

Rritja e konsiderueshme e rrezikut kreditor ("RRKRrK"). Për ta përcaktuar nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme të rrezikut kreditor, përveç minimumit të 30 ditëve në vonesë (DNV) që përdoret si kriter, Banka do të përdorë kriteret e tjera cilësore parashikuese, të përkufizuara nga Banka për ta përcaktuar se çfarë duhet të konsiderohet si rritje e konsiderueshme e rrezikut kreditor dhe kështu e krahason jetëgjatësinë relative ndërmjet rrezikut të mospagesës në çdo datë të vëzhgimit me mospagesën përgjatë jetëgjatësisë nga data e fillimit. Nëse që nga njohja fillestare identifikohet një RRKRrK, instrumenti financiar kalon në Fazën 2, por ende nuk konsiderohet që ka pasur rënie në vlerë të kredisë dhe rezerva e humbjes bazohet në HPK-në për tërë jetëgjatësinë. Nëse një instrument financiar ka rënë në vlerë, instrumenti financiar bartet në Fazën 3 dhe rezerva e humbjeve kreditore bazohet në HPK-në për tërë jetëgjatësinë. Nëse ka dëshmi se kriteret e RRKRrK-së nuk plotësohen më, instrumenti kthehet prapa në Fazën 1. Nëse një ekspozim është transferuar në Fazën 2 bazuar në një tregues cilësor, Banka monitoron nëse ky tregues vazhdon të ekzistojë ose ka ndryshuar.

Nëse HPK-ja e 5% të kredive dhe paradhënive për klientët që aktualisht janë në fazën 1 të matura me HPK 12-mujore do të mateshin me HPK për tërë jetëgjatësinë, shuma e rezervës së humbjeve kreditore do të rritej për rreth 662 mijë EUR më 31 dhjetor 2019 (2018: rritje për rreth 1,198 mijë EUR).

3. Vlerësimet dhe gjykimet kritike të kontabilitetit në zbatimin e politikave kontabël (vazhdim)

Vlerësimi i modelit të biznesit. Modeli i biznesit e përcakton klasifikimin e aktiveve financiare. Menaxhmenti ka zbatuar gjykim në përcaktimin e nivelit të agregimit dhe të portofoleve të instrumenteve financiare gjatë kryerjes së vlerësimit të modelit të biznesit. Gjatë vlerësimit të transaksioneve të shitjeve, Banka merr parasysh frekuencën, kohën dhe vlerën e tyre historike, arsyet për shitjet dhe pritjet për aktivitetin e shitjeve të ardhshme. Transaksionet e shitjeve që kanë për qëllim minimizimin e humbjeve të mundshme për shkak të përkeqësimit të kredisë konsiderohen konsistente me modelin e biznesit "të mbajtura për t'u arkëtuar". Shitjet e tjera para maturimit, që nuk lidhen me aktivitetet e menaxhimit të rrezikut kreditor, janë gjithashtu në përputhje me modelin e biznesit "të mbajtura për t'u arkëtuar", me kusht që ato të jenë të rralla ose të parëndësishme në vlerë, si individualisht ashtu dhe në tërësi. Banka vlerëson rëndësinë e transaksioneve të shitjes duke krahasuar vlerën e shitjeve me vlerën e portofolit që i nënshtrohet vlerësimit të modelit të biznesit mbi jetëgjatësinë mesatare të portofolit. Përveç kësaj, shitjet e pasurisë financiare që pritet të ndodhin vetëm në 'skenarin e rasteve të stresit' ose në përgjigje të një ngjarjeje të izoluar që është jashtë kontrollit të Bankës, që nuk përsëriten dhe nuk mund të ketë qenë parashikuar nga Banka, konsiderohen si të rastësishme për modelin e biznesit dhe nuk ndikojnë në klasifikimin e aktiveve financiare përkatëse.

Modeli i biznesit "të mbajtura për arkëtim dhe shitje" nënkupton që aktivet mbahen për t'i arkëtuar rrjedhat e parave, por shitja është gjithashtu shumë e rëndësishme për arritjen e objektivit të modelit të biznesit, si p.sh. për menaxhimin e nevojave të likuiditetit, arritjen e të ardhurve të caktuara ose përputhjen e kohëzgjatjes së aktiveve financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që i financojnë ato pasuri.

Kategoria e mbetur përfshin ato portfolio të aktiveve financiare, të cilat menaxhohen me qëllim të realizimit të rrjedhave të parave kryesisht nëpërmjet shitjes, si p.sh. kur ekziston një model i tregtimit. Mbledhja e rrjedhave kontraktuale të parasë shpesh është e rastësishme për këtë model biznesi.

Me kalimin në SNRF 9, Banka ka identifikuar letrat me vlerë në dispozicion për shitje (AFS) si një portfolio likuiditeti dhe i ka klasifikuar si pasuri të mbajtura për t'u arkëtuar dhe shitur. Banka vlerëson që portfolio e saj e kredive hipotekare për banim plotëson kriteret për modelin e biznesit "të mbajtura për t'i arkëtuar" duke përcaktuar që transaksionet e kaluara të titullarizimit kanë qenë të rralla dhe prandaj nuk janë në kundërshtim me modelin e biznesit "për t'i arkëtuar".

Vlerësimi nëse rrjedhat e parave janë vetëm pagesa të kapitalit dhe interesit ("VPKI"). Kërkohej gjykim kur përcaktohet nëse rrjedhat e parave të pasurisë financiare janë vetëm pagesa të kapitalit dhe interesit. Vlora kohore e parasë mund të modifikohet, për shembull, nëse një normë kontraktuale interesi ri-caktohet periodikisht, por frekuenca e këtij ri-caktimi nuk përputhet me normën bazë të interesit të instrumentit të borxhit, siç është rasti për shembull kur një kredi paguan normë tre mujore ndër-bankare të interesit por norma rivendoset çdo muaj. Efekti i vlerës së modifikuar kohore të parasë është vlerësuar duke krahasuar rrjedhat e parave të instrumentit përkatës kundrejt një instrumenti të borxhit referues me rrjedha të parave që paraqesin VPKI, në çdo periudhë dhe në mënyrë kumulative gjatë jetës së instrumentit.

Vlerësimi është bërë për të gjithë skenarët arsyeshmërisht të mundshëm, duke përfshirë situatat arsyeshëm të mundshme të stresit financiar që mund të ndodhin në tregjet financiare. Banka ka identifikuar dhe shqyrtuar kushtet kontraktuale që ndryshojnë kohën ose shumën e rrjedhave kontraktuale të parasë. Kriteri i VPKI është plotësuar nëse mundësohet shlyerja e hershme e një kredie dhe shuma e parapagimit përfaqëson në thelb kryegjënë dhe interesin e përlllogaritur plus një kompensim të arsyeshëm shtesë për ndërprerjen e hershme të kontratës. Kryegjëja e pasurisë është vlora e drejtë në njohjen fillestare minus kthimet e mëposhtme të kryegjësë, përkatësisht këstet neto nga interesi të përcaktuara duke përdorur metodën e interesit efektiv. Si përjashtim nga ky parim, standardi gjithashtu mundëson instrumentet me karakteristika të parapagimit që plotësojnë kushtet e mëposhtme për ta përbushur VPKI: (i) pasuria fillimisht është marrë/krijuar mbi vlerën e tregut ose me zbritje, (ii) shuma e parapagimit përfaqëson shumën kontraktuale dhe interesin e përlllogaritur dhe një kompensim të arsyeshëm shtesë për ndërprerjen e parakohshme të kontratës, dhe (iii) vlora e drejtë e parapagimit është jomateriale në njohjen fillestare.

Banka ka shqyrtuar shembuj në standard dhe ka konstatuar se tiparet që dalin vetëm nga legjislacioni dhe që nuk janë pjesë e kontratës, pra që tiparet nuk do të zbatoheshin më nëse legjislacioni do të ndryshonte, (siç është legjislacioni i shpëtimit në vende të caktuara), janë jo relevante për ta vlerësuar nëse rrjedhat e parave janë VPKI.

3. Vlerësimet dhe gjykimet kritike të kontabilitetit në zbatimin e politikave kontabël (vazhdim)

Modifikimi i aktiveve financiare. Kur aktivet financiare modifikohen në mënyrë kontraktuale (p.sh., rinegociohen), Banka vlerëson nëse modifikimi është thelbësor dhe duhet të ketë si rezultat rregjistrimin e pasurisë fillestare dhe njohjen e një pasurie të re me vlerë të drejtë. Ky vlerësim bazohet kryesisht në faktorët cilësorë, të përshkruar në politikën përkatëse të kontabilitetit dhe kërkon gjykim të rëndësishme. Në veçanti, Banka zbaton gjykim për të vendosur nëse kreditë e rinegociuara që kanë rënie në vlerë duhet të rregjistrohen dhe nëse kreditë e reja të njohura duhet të konsiderohen si kredi që kanë rënie në vlerë që në njohjen fillestare. Vlerësimi i rregjistrimit varet nëse rreziqet dhe përfitimet, domethënë ndryshueshmëria e rrjedhave të pritura të pasurisë (dhe jo kontraktuale), ndryshojnë si rezultat i ndryshimeve të tilla. Menaxhmenti ka përcaktuar që rreziqet dhe përfitimet nuk ndryshojnë si rezultat i modifikimit të kredive të tilla dhe prandaj në pothuajse të gjitha modifikimet e tilla, kreditë nuk janë rregjistruar dhe as nuk janë rriklasifikuar jashtë fazës së kredive të rena në vlerë.

Transferet në pasurinë e investuar dhe vlerësimi i tyre. Pasuria e investuar është paraqitur në vlerën e drejtë bazuar në raportet e përgatitura në fund të periudhës së raportimit nga një vlerësues i pavarur, i kualifikuar profesionalisht dhe i licencuar.

Supozimet kryesore të bëra dhe ndikimi në vlerësimet e përgjithshme të ndryshimeve të mundshme të arsyeshme në këto supozime, me të gjitha variablat tjera të mbajtura konstant, janë si në vijim:

- Vlera e drejtë është përcaktuar bazuar në qasjen e krahasuese të tregut që pasqyron çmimet e fundit për prona të ngjashme.
- Çmimet krahasuese të shitjes janë rregulluar me 10% -30% duke marrë parasysh indekset për transaksionet e shitjes, ngjashmërinë e madhësisë së sipërfaqes, përmirësimet e tokës, shërbimet publike, vendndodhjen, zonën (planin ligjor / rregullativ), pjesën e përparme dhe formën, qasjen dhe përmirësimet në lagje.

Një reduktim ('haircut') prej 20% është zbatuar për të arritur vlerën e menjëhershme të krahasimit.

Një rritje / ulje e çmimit të shitjes me +/- 10% do të rezultonte në një rritje / ulje të vlerës së drejtë me 159 mijë Euro.

Zhvlerësimi i aktiveve me të drejtën e përdorimit. Në përcaktimin e kohëzgjatjes së qirasë, menaxhmenti merr parasysh të gjitha faktet dhe rrethanat që krijojnë një stimulim ekonomik për të ushtruar opsionin e zgjatjes së periudhës së qirasë ose për të mos ushtruar opsionin e ndërprerjes së kontratës. Opsionet e zgjatjes së periudhës (ose opsionet pas periudhës së ndërprerjes) përfshihen në kohëzgjatjen e qirasë vetëm nëse është e sigurtë se periudha e qirasë do të zgjatet (ose nuk do të ndërpritet). Për qiratë e zyrove, zakonisht faktorët në vijim janë më të rëndësishmit:

- Nëse ka ndëshkime të dukshme për të ndërprerë (ose për të mos zgjatur periudhën), Banka zakonisht në mënyrë të arsyeshme është e sigurtë për të zgjatur (ose për të mos e ndërprerë) qiranë.
- Nëse ndonjë përmirësim i qirasë pritet të ketë një vlerë të konsiderueshme të mbetur, Banka zakonisht në mënyrë të arsyeshme është e sigurtë për të zgjatur (ose për të mos e përfunduar) qiranë.

Përndryshe, Banka merr në konsideratë faktorë të tjerë përfshirë kohëzgjatjet historike të qirasë si dhe kostot dhe ndërprerjen e biznesit që kërkohet për të zëvendësuar pasurinë e marrë me qira.

Opsionet e zgjatjes së periudhës dhe ndërprerjes së qirasë. Opsionet e zgjatjes së periudhës dhe ndërprerjes së qirasë përfshihen në një numër të qirave. Këto përdoren për të maksimizuar fleksibilitetin operacional gjatë administrimit të aktiveve të përdorura në operacionet e Bankës. Shumica e opsioneve të të zgjatjes dhe përfundimit janë të ushtrueshme vetëm nga Banka dhe jo nga qiradhënësi përkatës. Në përcaktimin e afatit të qirasë, menaxhmenti merr parasysh të gjitha faktet dhe rrethanat që krijojnë një stimulim ekonomik për të ushtruar opsionin e zgjatjes, ose për të mos ushtruar opsionin e përfundimit. Opsionet e zgjatjes së periudhës (ose opsionet pas periudhës së ndërprerjes) përfshihen në kohëzgjatjen e qirasë vetëm nëse është e sigurtë se periudha e qirasë do të zgjatet (ose nuk do të ndërpritet).

Faktorët e mëposhtëm zakonisht janë më të rëndësishmit:

- Nëse ka ndëshkime të dukshme për të ndërprerë (ose për të mos zgjatur periudhën), Banka zakonisht në mënyrë të arsyeshme është e sigurtë për të zgjatur (ose për të mos e ndërprerë) qiranë.
- Nëse ndonjë përmirësim i qirasë pritet të ketë një vlerë të konsiderueshme të mbetur, Banka zakonisht në mënyrë të arsyeshme është e sigurtë për të zgjatur (ose për të mos e përfunduar) qiranë.
- Përndryshe, Banka merr në konsideratë faktorë të tjerë përfshirë kohëzgjatjet historike të qirasë dhe kostot dhe ndërprerjen e biznesit që kërkohet për të zëvendësuar pasurinë e marrë me qira.

Shumica e opsioneve të zgjatjes së periudhës për qiratë e zyrove dhe pajisjeve nuk janë përfshirë në detyrimin e qirasë, sepse Banka mund të zëvendësojë aktivet pa kosto të konsiderueshme ose ndërprerje të biznesit. Afati i qirasë rievluar nëse një opsion ushtrohet (ose nuk ushtrohet) ose Banka detyrohet ta ushtrojë (ose të mos ushtrojë) atë. Vlerësimi i kësaj sigurie të arsyeshme rishikohet vetëm nëse ndodh një ngjarje e rëndësishme ose një ndryshim i rëndësishëm i rrethanave, gjë që ndikon në këtë vlerësim, dhe që është nën kontrollin e qiramarrësit.

4. Zbatimi i standardeve dhe interpretimeve të reja ose rishikuara***Miratimi i SNRF 16 “Qiratë” (në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më apo pas 1 janarit 2019).***

Banka ka miratuar SNRF 16 Qiratë në mënyrë retrospektive nga 1 janari 2019 me disa thjeshtime dhe përfshajtme. Banka ka zgjedhur të mos i ri-deklarojë shifrat krahasuese për periudhën e raportimit për vitin 2018, siç lejohet sipas dispozitave kalimtare të SNRF 16. Riklasifikimet dhe korrigjimet që rrjedhin nga kërkesat e reja për qiratë njihen si korrigjim i bilancit fillestar të fitimeve të mbajtura më 1 janar 2019. Shpalosjet e periudhës krahasuese përsërisin ato shpalosje të bëra në vitin paraprak.

Politikat e reja të rëndësishme të kontabilitetit të përdorura në periudhën aktuale janë përshkruar në Shënimin 2. Politikat kontabël të zbatuara para 1 janarit 2019 dhe të zbatueshme për informacionin krahasues janë shpalosur në Shënimin 2.

Me miratimin e SNRF 16, Banka ka njohur detyrimet e qirasë në lidhje me qiratë të cilat më parë ishin klasifikuar si qira operative sipas parimeve të SNK 17, *Qiratë*. Këto detyrime janë matur në vlerën e tashme të pagesave të mbetura të qirasë, të skontuar duke përdorur normën rritëse të huamarrjes së qiramarrësit që nga 1 janari 2019. Norma mesatare rritëse e huamarrjes e përdorur për detyrimet e qirasë më 1 Janar 2019 shkonte nga 2.14% deri në 3.12% varësisht nga kushtet e maturimit të qirasë.

Në zbatimin e SNRF 16 për herë të parë, Banka ka përdorur mënyrat praktike të mëposhtme të lejuara nga standardi:

- Përdorimi i një norme të vetme të skontimit në një portfolio të qirave me karakteristika arsyeshëm të ngjashme,
- Mbështetja në vlerësimet e mëparshme nëse qiratë janë shumë të mëdha si një alternative për kryerjen e një rishikimi të rënies në vlerë - nuk ka pasur kontrata të mëdha që nga 1 janari 2019,
- Regjistrimi i qirave operative me një afat të mbetur qiraje më pak se 12 muaj më 1 janari 2019 si qira afatshkurtra,
- Duke përjashtuar kostot fillestare direkte për matjen e pasurisë me të drejtë përdorimi në datën e zbatimit fillestar, dhe
- Përdorimi i përvojës së kaluar në përcaktimin e afatit të qirasë kur kontrata përmban mundësi për zgjatje ose ndërprerje të qirasë.

Banka gjithashtu ka zgjedhur të mos rivlerësojë nëse një kontratë është, ose përmban qira në datën e zbatimit fillestar. Në vend të kësaj, për kontratat e lidhura para datës së tranzicionit, Banka është mbështetur në vlerësimin e vet të bërë duke e zbatuar SNK 17, *Qiratë*, dhe KIRFN 4, *Përcaktimi nëse një marrëveshje përmban qira*.

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***4. Zbatimi i standardeve dhe interpretimeve të reja ose të rishikuara (vazhdim)**

Tabela e mëposhtme paraqet barazimin e angazhimeve të qirave operative të raportuara më 31 Dhjetor 2018 dhe detyrimin e qirave të paraqitura më 1 Janar 2019:

	1 janar 2019
Pagesat totale minimale të qirasë për qiratë operative që nuk mund të ndërpriten, më 31 dhjetor 2018	-
Detyrimet e qirasë financiare të njohura më 31 dhjetor 2018	-
Pagesat e ardhshme të qirasë	6,087
Pagesat e ardhshme të ndryshueshme të qirasë, të cilat bazohen në një indeks ose një normë	-
Efekti i skontimit në vlerën e tashme	(465)
Minus qiratë afatshkurtra që nuk njihen si detyrime	(84)
Minus qiratë me vlerë të ulët që nuk njihen si detyrime	-
Detyrimi i qirasë i njohur më 1 Janar 2019	5,538
Minus ndikimi i miratimit për herë të parë të SNRF 16	(115)
Aktivet me të drejtë të përdorimit të njohura më 1 Janar 2019	5,424

Ndryshimi në politikën kontabël ka prekur zërat e mëposhtme në pasqyrën e pozicionit financiar më 1 janar 2019:

	Shënime	Ndikimi i miratimit të SNRF 16
Rritja e aktiveve me të drejtë përdorimi	14	5,424
Rritja / (ulja) e aktiveve të tatimit të shtyrë në të ardhura	29	11
Rritja e detyrimeve të qirasë	14	5,538
Rritja / (ulja) e ekuitetit - fitimet e mbajtura, neto nga tatimi i shtyrë		103

Aktivet përkatëse me të drejtë përdorimi janë matur në shumën e barabartë me detyrimin e qirasë, të korrigjuar me shumën e të gjitha pagesave të parapaguara ose pagesave të grumbulluara të qirasë në lidhje me atë qira, të njohura në bilanc në datën 31 dhjetor 2018. Nuk ka pasur kontrata të mëdha të qirasë që do të kërkonin një korrigjim të aktiveve me të drejtë përdorimi në datën e aplikimit fillestar.

Aktivet e njohura me të drejtë përdorimi kanë të bëjnë me llojet e mëposhtme të aktiveve:

	31 dhjetor 2019	1 janar 2019
Objektet e zyrave	3,844	5,214
Tjera (hapësirë me qira për bankomatë)	107	210
Aktivet totale me të drejtë përdorimi	3,951	5,424

Banka nuk ka asnjë aktivitet të qiradhënësit, kështu që kërkesat e kontabilitetit për qiradhënësit të SNRF 16 nuk kanë pasur ndikim në pasqyrat financiare të Bankës.

4. Zbatimi i standardeve dhe interpretimeve të reja ose të rishikuara (vazhdim)

Standardet e ndryshuara në vijim kanë hyrë në fuqi për Bankën që nga 1 janari 2019, por nuk kanë pasur ndonjë ndikim material në Bankë:

- Ndryshimet në SNK 12, Tatimi në të ardhura, të përfshira në ciklin e Përmirësimeve Vjetore të SNRF 2015-2017 (lëshuar më 12 dhjetor 2017 dhe në fuqi për periudhat vjetore në ose pas 1 janarit 2019).
- KIRFN 23 "Pasiguria mbi trajtimin e tatimit në të ardhurat" (publikuar më 7 qershor 2017 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019).
- Tiparet e parapagimit me kompensim negativ - Ndryshimet në SNRF 9 (publikuar më 12 tetor 2017 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019).
- Ndryshimet në SNK 28 "Interesat afatgjatë në pjesëmarrje dhe sipërmarrje të përbashkëta" (të publikuara më 12 qershor 2017 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019).
- Përmirësimet vjetore të SNRF-ve cikli 2015-2017 - Ndryshimet në SNRF 3, SNRF 11, SNK 12 dhe SNK 23 (publikuar më 12 dhjetor 2017 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019).
- Ndryshimet në SNK 19 "Ndryshimet, shkurtimeve ose vendosja e planit të përfitimeve të punonjësve" (publikuar më 7 shkurt 2018 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019).

5. Shpalljet e rregullave të reja kontabël

Janë nxjerrë disa standarde dhe interpretime të reja që janë të detyrueshme për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2020 dhe të cilat Banka nuk i ka miratuar për përdorim para datës së tyre efektive:

SNRF 17 "Kontratat e Sigurimeve" (publikuar më 18 maj 2017 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021). SNRF 17 zëvendëson SNRF 4, i cili i ka dhënë kompanive mundësinë për të mbajtur kontabilitetin për kontratat e sigurimit duke përdorur praktikat ekzistuese. Si pasojë, ishte e vështirë për investitorët të krahasojnë dhe të dallojnë performancën financiare të ndërmarrjeve të ngjashme të sigurimit. SNRF 17 është një standard i veçantë i bazuar në parimie për të kontabilizuar të gjitha llojet e kontratave të sigurimit, duke përfshirë kontratat e risigurimit që një sigures mban. Standardi kërkon njohjen dhe matjen e grupeve të kontratave të sigurimit në: (i) vlerën e tashme të rrjedhave të ardhshme të parave të korrigjuar sipas rrezikut (rrjedhat e parave të përmbushjes) që përfshijnë të gjitha informatat në dispozicion për rrjedhat e parave të përmbushjes në një mënyrë që është në përputhje me informacionin e vëzhgueshëm të tregut; plus (nëse kjo vlerë është detyrim) ose minus (nëse kjo vlerë është pasuri) (ii) një shumë që përfaqëson fitimin e pafituar në grupin e kontratave (marzhi i shërbimit kontraktual).

Siguruesit do ta njohin fitimin nga një grup i kontratave të sigurimeve për periudhën kur ofrojnë mbulimin e sigurimeve, dhe pasi ato lirohen nga rreziku. Nëse një grup i kontratave është ose bëhet me humbje, subjekti do ta njohë menjëherë humbjen.

Ndryshimet në Kornizën Konceptuale për Raportimin Financiar (të lëshuar më 29 mars 2018 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2020). Korniza konceptuale e rishikuar përfshin një kapitull të ri mbi matjen; udhëzime për performancën e raportimit financiar; përkufizime dhe udhëzime të përmirësuara - në veçanti përkufizimi i detyrimeve; dhe sqarimi në lidhje me fusha të rëndësishme si p.sh.: roli i menaxhimit, kujdesi dhe matja e pasigurisë në raportimin financiar.

Përkufizimi i një biznesi - Ndryshimet në SNRF 3 (lëshuar më 22 tetor 2018 dhe në fuqi për blerjet nga fillimi i periudhës vjetore të raportimit që fillon më ose pas 1 Janarit 2020). Ndryshimet rishikojnë përkufizimin e një biznesi. Një biznes duhet të ketë inpute dhe një proces thelbësor që së bashku kontribuojnë ndjeshëm në aftësinë për të krijuar rezultate. Udhëzimi i ri jep një kornizë për ta vlerësuar kur një input dhe një proces thelbësor janë të pranishëm, përfshirë për kompanitë që janë në fazën e tyre të hershme që nuk kanë gjeneruar rezultate. Një fuqi punëtore e organizuar duhet të jetë e pranishme si kusht për t'u klasifikuar si biznes nëse nuk ka rezultate. Përkufizimi i termit "rezultate" është ngushtuar për t'u përqendruar në mallra dhe shërbime të ofruara për klientët, të ardhura të gjeneruara nga investimet dhe të ardhura të tjera, dhe përjashton kthimet në formën e kostove më të ulëta dhe përfitimeve të tjera ekonomike. Gjithashtu nuk është më e nevojshme të vlerësohet nëse pjesëmarrësit e tregut janë në gjendje t'i zëvendësojnë elementët që mungojnë ose t'i integrojnë aktivitetet dhe aktivet e fituara. Subjekti mund ta përdorë një "test të përqendrimit". Aktivitetet e fituara nuk do të përfaqësojnë biznes nëse në thelb e gjithë vlera e drejtë e aktiveve bruto të blera përqendrohet në një pasuri të vetme (ose një grup të aktiveve të ngjashme).

Definicioni i materialitetit - Ndryshimet në SNK 1 dhe SNK 8 (publikuar më 31 tetor 2018 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2020). Ndryshimet sqarojnë përkufizimin e materialitetit dhe mënyrën se si duhet të zbatohet duke përfshirë në përkufizim udhëzimet që deri më tani kanë qenë të paraqitura në SNRF tjera. Për më tepër, shpjegimet që e shoqërojnë përkufizimin janë përmirësuar. Në fund, ndryshimet sigurojnë që përkufizimi i materialitetit të jetë konsistent në të gjitha Standardet e SNRF-së. Informacioni është material nëse ka pritje të arsyeshme që përjashtimi, keq-prezantimi ose fshehja e tij mund të ndikojë në vendimet që përdoruesit kryesorë të pasqyrave financiare me qëllim të përgjithshëm i marrin mbi bazën e atyre pasqyrave financiare, të cilat ofrojnë informacion financiar për një subjekt specifik raportues.

Shitja ose Kontributi i Pasurive ndërmjet një Investitori dhe Pjesëmarrjes ose Sipërmarrjes së Përbashkët të tij - Ndryshimet në SNRF 10 dhe SNK 28 (lëshuar më 11 shtator 2014 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë në ose pas një date që do të përcaktohet nga BSNK). Këto ndryshime trajtojnë një mospërputhje ndërmjet kërkesave në SNRF 10 dhe atyre në SNK 28 në trajtimin e shitjes ose kontributit të aktiveve ndërmjet një investitori dhe pjesëmarrjes ose sipërmarrjes së përbashkët. Pasoja kryesore e ndryshimeve është se fitimi ose humbja e plotë njihet kur një transaksion përfshin një biznes. Një fitim ose humbje e pjesëshmë njihet kur një transaksion përfshin pasuri që nuk përbëjnë një biznes, edhe nëse këto pasuri mbahen nga një filialë.

Përveç nëse është përshkruar ndryshe, standardet dhe interpretimet e reja nuk priten të ndikojnë ndjeshëm në pasqyrat financiare të Bankës.

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***6. Mjetet monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat**

	2019	2018
Paraja e gatshme	28,502	24,611
Llogaritë në banka		
- Llogaritë rrjedhëse me bankat	28,228	26,421
- Llogaria rrjedhëse në Bankën Qendrore të Kosovës ("BQK")	11,020	119
- Llogaria e rezervës së detyrueshme në BQK	43,858	37,343
	83,106	63,883
Paraja dhe gjendja në banka të tjera para lejimeve nga humbjet kreditore	111,608	88,494
Lejimet nga humbjet kreditore	(23)	(16)
Gjithsej	111,585	88,478

Më 31 dhjetor 2019, Banka ka njohur 23 mijë EUR (2018: 16 mijë) si lejim për humbjet kreditore për paratë, llogaritë rrjedhëse në banka dhe gjendjen në Bankën Qendrore, sipas politikës së Bankës për humbjet nga kreditë që ka vlerësuar një probabilitet të ndodhjes prej 0.05% dhe humbje në rast të mospagesës prej 45%.

Në përputhje me kërkesat e BQK-së, Banka mban si rezervë të detyrueshme një minimum prej 10% të depozitave të klientëve me maturitet deri në një vit. Rezerva e detyrueshme mund të mbahet në formë të instrumenteve tejet likuide, duke përfshirë paratë e gatshme në dorë, llogaritë në BQK ose në bankat e tjera në Kosovë, si dhe shumat e mbajtura në BQK nuk duhet të jetë më pak se gjysma e totalit të rezervave të detyrueshme. Në datën 31 dhjetor 2019 dhe 2018 rezerva e detyrueshme përbëhet nga paratë e mbajtura në BQK.

Paraja dhe ekuivalentët e saj në pasqyrën e rrjedhës së parasë më 31 dhjetor 2019 dhe 31 dhjetor 2018 përfshijnë:

	2019	2018
Paraja e gatshme dhe llogaritë rrjedhëse në banka	56,730	51,032
Bilanci i pakufizuar në BQK	11,020	119
Kreditë dhe paradhëniet për bankat (shënimi 7)	65,391	54,341
Gjithsej	133,141	105,492
Lejimet për humbjet kreditore	(147)	(110)
Gjithsej	132,994	105,382

Cilësia kreditore. Tabela në vazhdim paraqet klasifikimin kreditor të dhënë nga agjencitë e klasifikimit kreditor Moody's, Fitch dhe Standard and Poor's. Të gjitha gjendjet me 7 palët të tjera (2018: 9) janë duke performuar në Fazën 1.

Vlerësimet	2019	2018
AAA	6,460	2,861
A+	519	-
A-	-	12,528
A3	10,481	-
Aa3	-	75
B+	2	-
BBB	-	10,954
BB-	-	4
BBB-	10,766	-
Gjendjet në BQK – që nuk janë të vlerësuara	54,878	37,461
Gjithsej paraja dhe gjendjet në Bankën Qendrore (duke përfshirë paratë e gatshme)	83,106	63,883
Lejimet për humbjet kreditore	(23)	(16)
Gjithsej paratë e gatshme dhe në banka (vlera e bartur)	83,083	63,867

Ndonëse bonot e Qeverisë së Republikës së Kosovës nuk janë të vlerësuara nga ndonjë institucion ndërkombëtar vlerësimi, borxhi publik është aktualisht në nivele nën 20% të BPV-së dhe rritja e parashikuar në planin afat-mesëm pritet të mbetet nën 30% të BPV-së, që është një nivel maksimal që konsiderohet të jetë i arsyeshëm për Kosovën. Ky nivel maksimal i përqindjes dhe stabiliteti i përgjithshëm i buxhetit që kërkon që çdo deficit buxhetor të mbetet brenda 2% të BP-së nga rregullat fiskale të FMN-së janë faktorët kryesorë për vlerësimin e instrumenteve të lëshuara nga qeveria si të qëndrueshme.

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***8. Investimet në letrat me vlerë të matura me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (vazhdim)**

Tabela më poshtë përmban një analizë të ekspozimit të rrezikut kreditor të letrave me vlerë të borxhit të matura me VDATGJ më 31 dhjetor 2019. Aktivët e tilla, automatikisht klasifikohen në Fazën 1 për të cilën njihet një lejim i HPK bazuar në PM minimale të Basel-it prej 0.05% dhe HRM prej 45%.

	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
<i>Obligacionet e thesarit të Qeverisë së Kosovës</i>				
Të pavlerësuara	497	-	-	497
Vlera e bartur bruto	497	-	-	497
Minus: Lejimet për humbjet kreditore	-	-	-	-
Minus: Rregullimet për vlerën e drejtë nga KA në VDATGJ	2	-	-	2
Vlera e bartur (vlera e drejtë)	499	-	-	499
<i>Bonot e Qeverisë së Kosovës</i>				
Të pavlerësuara	13,605	-	-	13,605
Vlera e bartur bruto	13,605	-	-	13,605
Minus: Lejimet për humbjet kreditore	(3)	-	-	(3)
Minus: Rregullimet për vlerën e drejtë nga KA në VD	66	-	-	66
Vlera e bartur (vlera e drejtë)	13,668	-	-	13,668
		-	-	
Gjithsej vlera e bartur (vlera e drejtë)	14,167	-	-	14,167

Tabela më poshtë përmban një analizë të ekspozimit të rrezikut kreditor të letrave me vlerë të borxhit të matura me VDATGJ në datën 31 dhjetor 2018. Aktivët e tilla, automatikisht klasifikohen në Fazën 1 për të cilën njihet një lejim i HPK bazuar në probabilitetin e mospagesës ("PM") minimale të Basel-it prej 0.05% dhe humbjes në rast të mospagesës ("HRM") prej 45 %.

	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
<i>Bonot e thesarit të Qeverisë së Kosovës</i>				
Të pavlerësuara	10,301	-	-	10,301
Vlera e bartur bruto	10,301	-	-	10,301
Minus: Lejimet për humbjet kreditore	(2)	-	-	(2)
Minus: Rregullimet për vlerën e drejtë nga KA në VDATGJ	6	-	-	6
Vlera e bartur (vlera e drejtë)	10,305	-	-	10,305
<i>Obligacionet e Qeverisë së Kosovës</i>				
Të pavlerësuara	5,950	-	-	5,950
Vlera e bartur bruto	5,950	-	-	5,950
Minus: Lejimet për humbjet kreditore	(3)	-	-	(3)
Minus: Rregullimet për vlerën e drejtë nga KA në VD	2	-	-	2
Vlera e bartur (vlera e drejtë)	5,949	-	-	5,949
		-	-	
Gjithsej vlera e bartur (vlera e drejtë)	16,254	-	-	16,254

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***9. Kredi dhe paradhënie për klientët**

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Vlera e bartur bruto e kredive dhe paradhënieve për klientët të matura me CA	404,875	395,190
Minus: Lejimet për humbjet kreditore	(7,564)	(11,883)
Gjithsej vlera e bartur e kredive dhe paradhënieve për klientët të matura me CA	397,311	383,307

Portofoli i kredive dhe paradhënieve për klientët përbush kërkesat e VPKI për matje me KA. Si rezultat, kreditë dhe paradhëniet klasifikohen dhe maten në KA. Vlera e bartur bruto e paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar përfaqëson më së miri ekspozimin maksimal të Bankës ndaj rrezikut kreditor që rrjedh nga kreditë dhe paradhëniet ndaj klientëve. Vlera e bartur bruto dhe lejimet për humbjet kreditore për kreditë dhe paradhëniet për klientët të matura me KA, sipas kategorive, më 31 dhjetor 2019 dhe 31 dhjetor 2018 janë shpalosur në tabelën e mëposhtme:

	31 dhjetor 2019			31 dhjetor 2018		
	Vlera e bartur bruto	Lejimet për humbjet kreditore	Vlera e bartur neto	Vlera e bartur bruto	Lejimet për humbjet kreditore	Vlera e bartur neto
<i>Kreditë për individët</i>	215,706	(3,202)	212,504	204,978	(4,259)	200,719
Kredi standarde	183,556	(2,435)	181,121	172,013	(3,204)	168,809
Paradhëniet	2,175	(76)	2,099	2,199	(94)	2,105
Kartelat e kreditit	29,975	(691)	29,284	30,766	(961)	29,805
<i>Kreditë për entitetet ligjore</i>	189,169	(4,362)	184,807	190,212	(7,624)	182,588
Kredi standarde	157,459	(3,696)	153,763	156,032	(6,518)	149,514
Paradhëniet	28,014	(558)	27,456	30,483	(991)	29,492
Kartelat e kreditit	3,696	(108)	3,588	3,697	(115)	3,582
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientët të matura me KA	404,875	(7,564)	397,311	395,190	(11,883)	383,307

Lëvizja në lirim të rezervës së humbjes kreditore është si në vijim:

	2019			2018		
	Individët	Entitetet ligjore	Gjithsej	Individët	Entitetet ligjore	Gjithsej
Gjendja më 1 janar	4,259	7,624	11,883	4,667	9,287	13,954
(Lirimi)/humbja për vitin	(15)	(1,967)	(1,982)	490	391	881
Kreditë e shlyera	(1,042)	(1,295)	(2,337)	(898)	(2,054)	(2,952)
Gjendja më 31 dhjetor	3,202	4,362	7,564	4,259	7,624	11,883

Humbja nga kreditë e njohur në fitim ose humbje është si në vijim:

	2019			2018		
	Individët	Subjektet juridike	Gjithsej	Individët	Subjektet juridike	Gjithsej
Lirimi/(ngarkesa) gjatë vitit	15	1,967	1,982	(490)	(391)	(881)
Arkëtimet nga kreditë e shlyera	738	1,024	1,762	834	815	1,649
Gjithsej për vitin	753	2,991	3,744	344	424	768

Lirimi i HPK-së është i lidhur drejtpërdrejt me metodologjinë e zbatuar nga Banka e cila përbëhet nga një mesatare e normave të mospagesës ("NM") për pesë vitet e fundit. NM-të e Bankës kanë vazhduar të ulen që nga viti 2013 dhe cilësia e portfolios është përmirësuar dukshëm. Aktualisht, kreditë joperformuese janë më pak se 1.5% e totalit të portfolios kreditore që është në përputhje me tregun bankar në Kosovë ndërsa në vitin paraprak modeli i HPK-së përfshinte NM-të e vitit 2013 i cili ka qenë një nga vitet më të këqija të Bankës për sa i përket mospagesave.

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***9. Kreditë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)**

Më 31 dhjetor 2019, dhjetë huamarrësit më të mëdhenj përbëjnë 6.87% (2018: 4.23%) të totalit të kredive. Kreditë dhe paradhëniet për klientët përfshijnë interesin e përlogaritur prej 1,891 mijë EUR (2018: 1,916 mijë EUR) dhe tarifën e shtyrë të disbursimit prej 1,269 mijë EUR (2018: 1.323 mijë EUR).

Tabela në vijim paraqet ndryshimet në lejimin për humbjet kreditore dhe vlerën e bartur bruto për kreditë dhe paradhëniet për klientët të mbajtura me koston e amortizuar ndërmjet fillimit dhe fundit të periudhës raportuese.

	Lejimi për humbjet kreditore				Vlera e bartur bruto			
	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
<i>Kredi standarde</i>								
Më 1 janar 2019	3,840	1,865	4,017	9,722	298,383	23,682	5,980	328,045
<i>Lëvizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën:</i>								
Transferimet:								
Transferim nga Faza 1 në Fazën 2	(45)	164	-	119	(3,090)	2,220	-	(870)
Transferim nga Faza 1 në Fazën 3	(15)	-	219	204	(598)	-	452	(146)
Transferim nga Faza 2 në Fazën 3	-	(441)	613	172	-	(1,281)	1,028	(253)
Transferim nga Faza 3 në Fazën 2	-	68	(187)	(119)	-	217	(316)	(99)
Transferim nga Faza 2 në Fazën 1	52	(419)	-	(367)	6,598	(8,325)	-	(1,727)
Transferim nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(32)	(32)	39	-	(55)	(16)
(Lirim-Ripagesë)/rritja nga faza e njëjtë	(1,760)	(263)	(362)	(2,385)	(64,529)	(2,846)	(626)	(68,001)
Plotesisht të ripaguara gjatë vitit	(792)	(341)	(239)	(1,372)	(67,794)	(6,102)	(768)	(74,664)
Kredi të reja	1,200	327	403	1,930	154,793	4,990	704	160,487
Gjithsej lëvizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën	2,480	960	4,432	7,872	323,802	12,555	6,399	342,756
<i>Lëvizjet pa ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjet kreditore për periudhën:</i>								
Shlyerjet	-	-	(1,741)	(1,741)	-	-	(1,741)	(1,741)
Më 31 dhjetor 2019	2,480	960	2,691	6,131	323,802	12,555	4,658	341,015

TEB SH.A.
Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019
(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)
9. Kreditë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)

	Lejimi për humbjet kreditore				Vlera e bartur bruto			
	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
Kredi standarde								
Më 1 janar 2018	4,814	1,876	5,065	11,755	270,993	24,572	8,329	303,894
Lëvizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën:								
Transferimet:								
Transferim nga Faza 1 në Fazën 2	(164)	395	-	231	(6,632)	4,298	-	(2,334)
Transferim nga Faza 1 në Fazën 3	(28)	-	717	689	(873)	-	1,277	404
Transferim nga Faza 2 në Fazën 3	-	(280)	458	178	-	(1,273)	979	(294)
Transferim nga Faza 3 në Fazën 2	-	68	(202)	(134)	-	195	(322)	(127)
Transferim nga Faza 2 në Fazën 1	45	(306)	-	(261)	2,712	(4,259)	-	(1,547)
Transferim nga Faza 3 në Fazën 1	1	-	(33)	(32)	31	-	(53)	(22)
(Lejim-Ripagesë)/rritja nga faza e njëjtë	(1,711)	(453)	25	(2,139)	(53,988)	(4,236)	(787)	(59,011)
Plotesisht të ripaguara gjatë vitit	(1,100)	(366)	216	(1,250)	(65,230)	(7,989)	(1,214)	(74,433)
Kredi të reja	1,983	931	-	2,914	151,370	12,374	-	163,744
Gjithsej levizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën	3,840	1,865	6,246	11,951	298,383	23,682	8,209	330,274
Lëvizjet pa ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjet kreditore për periudhën:								
Shlyerjet	-	-	(2,229)	(2,229)	-	-	(2,229)	(2,229)
Më 31 dhjetor 2018	3,840	1,865	4,017	9,722	298,383	23,682	5,980	328,045

Lirimet dhe/ose ripagesat nga e njëjta fazë, në tabelat e mësipërme, paraqesin shumën e ripagesave gjatë vitit për kreditë që kanë qenë aktive me 1 janar 2019 dhe 2018 dhe janë akoma kredi aktive deri më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 dhe Faza e të cilave ka mbetur e pandryshuar gjatë vitit 2019 dhe 2018.

Kreditë plotësisht të ripaguara gjatë vitit, përfaqësojnë kreditë që ishin aktive nga 1 janari 2019 dhe 2018, por që janë ripaguar plotësisht gjatë vitit dhe nuk janë më aktive më 31 dhjetor 2019 dhe 2018.

TEB SH.A.
Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019
(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)
9. Kreditë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)

	Lejimi për humbjet kreditore				Vlera e bartur bruto			
	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
Paradhëniet								
Më 1 janar 2019	453	96	536	1,085	30,075	1,854	753	32,682
<i>Lëvizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën:</i>								
Transferet:								
Transfer nga Faza 1 në Fazën 2	(8)	19	-	11	(583)	449	-	(134)
Transfer nga Faza 1 në Fazën 3	(2)	-	58	56	(168)	-	94	(74)
Transfer nga Faza 2 në Fazën 3	-	(16)	32	16	-	(61)	47	(14)
Transfer nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-	-	1	-	1
Transfer nga Faza 2 në Fazën 1	7	(14)	-	(7)	727	(716)	-	11
Transfer nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-	-	-	-	-
(Lëshim-Ripagesë)/rritja nga faza e njëjtë	(143)	-	(40)	(183)	1,973	(67)	(185)	1,721
Plotesisht te ripaguara gjatë vitit	(125)	(59)	(87)	(271)	(8,268)	(793)	(133)	(9,194)
Paradhënie të reja	42	7	13	62	5,010	300	15	5,325
Gjithsej lëvizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën	224	33	512	769	28,766	967	591	30,324
<i>Lëvizjet pa ndikim në ngarkesën e lejimit për humbjet kreditore për periudhën:</i>								
Shlyerjet	-	-	(135)	(135)	-	-	(135)	(135)
Më 31 dhjetor 2019	224	33	377	634	28,766	967	456	30,189

TEB SH.A.
Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019
(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)
9. Kreditë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)

	Lejimi për humbjet kreditore				Vlera e bartur bruto			
	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
Paradhëniet								
Më 1 janar 2018	672	89	443	1,204	36,537	2,606	676	39,819
Lëvizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën:								
Transferimet:								
Transferim nga Faza 1 në Fazën 2	(22)	62	-	40	(1,088)	761	-	(327)
Transferim nga Faza 1 në Fazën 3	(3)	-	137	134	(135)	-	187	52
Transferim nga Faza 2 në Fazën 3	-	(16)	34	18	-	(89)	70	(19)
Transferim nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	(1)	(1)	2	-	(2)	-
Transferim nga Faza 2 në Fazën 1	22	(23)	-	(1)	1,015	(880)	-	135
Transferim nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(1)	(1)	-	-	(1)	(1)
(Lirim-Ripagesë)/rritja nga faza e njëjtë	(169)	2	22	(145)	(3,901)	(15)	(18)	(3,934)
Plotesisht te ripaguara gjatë vitit	(116)	(34)	19	(131)	(6,301)	(1,046)	(42)	(7,389)
Paradhënie të reja	69	16	-	85	3,946	517	-	4,463
Gjithsej 31ëvizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën	453	96	653	1,202	30,075	1,854	870	32,799
Lëvizjet pa ndikim në ngarkesën e lejimit për humbjet kreditore për periudhën:								
Shlyerjet	-	-	(117)	(117)	-	-	(117)	(117)
Më 31 dhjetor 2018	453	96	536	1,085	30,075	1,854	753	32,682

Lirimet dhe/ose ripagesat nga e njëjta fazë, në tabelën e mësipërme, paraqesin shumën e ripagesave gjatë vitit për paradhëniet që kanë qenë aktive më 1 janar 2019 dhe 2018 dhe janë akoma paradhënie aktive më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 dhe Faza e të cilave ka mbetur e pandryshuar gjatë vitit 2019 dhe 2018.

Paradhëniet plotësisht të kthyera gjatë vitit, përfaqësojnë paradhëniet që ishin aktive më 1 janar 2019 dhe 2018, por që janë ripaguar plotësisht gjatë vitit dhe nuk janë më aktive më 31 dhjetor 2019 dhe 2018.

TEB SH.A.
Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019
(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)
9. Kreditë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)

	Lejimi për humbjet kreditore				Vlera e bartur bruto			
	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
Kartelat e kreditit								
Më 1 janar 2019	623	142	311	1,076	30,535	3,160	768	34,463
Lëvizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën:								
Transferimet:								
Transferim nga Faza 1 në Fazën 2	(22)	31	-	9	(772)	695	-	(77)
Transferim nga Faza 1 në Fazën 3	(186)	-	252	66	(254)	-	221	(33)
Transferim nga Faza 2 në Fazën 3	-	(69)	114	45	-	(278)	228	(50)
Transferim nga Faza 3 në Fazën 2	-	1	(13)	(12)	-	12	(38)	(26)
Transferim nga Faza 2 në Fazën 1	7	(22)	-	(15)	493	(571)	-	(78)
Transferim nga Faza 3 në Fazën 1	1	-	(7)	(6)	-	11	(21)	(10)
(Lirim-Ripagesë)/rritja nga faza e njëjtë	(174)	(13)	35	(152)	(1,020)	(207)	(30)	(1,257)
Plotesisht të ripaguara gjatë vitit	(9)	(2)	(19)	(30)	(9,179)	(838)	(137)	(10,154)
Kredit kartela të reja	120	41	118	279	10,031	1,024	299	11,354
Gjithsej 32ëvizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën	360	109	791	1,260	29,834	3,008	1,290	34,132
Lëvizjet pa ndikim në ngarkesën e lejimit për humbjet kreditore për periudhën:								
Shlyerjet	-	-	(461)	(461)	-	-	(461)	(461)
Më 31 dhjetor 2019	360	109	330	799	29,834	3,008	829	33,671

TEB SH.A.
Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019
(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)
9. Kreditë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)

	Lejimi për humbjet kreditore				Vlera e bartur bruto			
	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
Kartelat e kreditit								
Më 1 janar 2018	573	109	313	995	30,042	1,931	825	32,798
<i>Lëvizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën:</i>								
Transferet:								
Transfer nga Faza 1 në Fazën 2	(26)	79	-	53	(1,328)	1,373	-	45
Transfer nga Faza 1 në Fazën 3	(8)	-	184	176	(419)	-	523	104
Transfer nga Faza 2 në Fazën 3	-	(33)	59	26	-	(194)	173	(21)
Transfer nga Faza 3 në Fazën 2	-	2	(21)	(19)	-	18	(61)	(43)
Transfer nga Faza 2 në Fazën 1	7	(21)	-	(14)	260	(269)	-	(9)
Transfer nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(13)	(13)	14	-	38	52
(Lirim-Ripagesë)/rritja nga faza e njëjtë	60	(3)	20	77	1,118	2	(88)	1,032
Plotesisht te ripaguara gjatë vitit	(29)	(14)	376	333	(1,498)	(175)	(35)	(1,708)
Kredit kartela të reja	46	23	-	69	2,346	474	-	2,820
Gjithsej levizjet me ndikim në ngarkesën e lejimit të humbjeve kreditore për periudhën	623	142	918	1,683	30,535	3,160	1,375	35,070
<i>Lëvizjet pa ndikim në ngarkesën e lejimit për humbjet kreditore për periudhën:</i>								
Shlyerjet	-	-	(607)	(607)	-	-	(607)	(607)
Më 31 dhjetor 2018	623	142	311	1,076	30,535	3,160	768	34,463

Lirimet dhe/ose ripagesat nga e njëjta fazë, në tabelën e mësipërme, paraqesin shumën e ripagesave gjatë vitit për kartelat e kreditit që kanë qenë aktive më 1 janar 2019 dhe 2018 dhe janë akoma kartela aktive të kreditit më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 dhe Faza e të cilave ka mbetur e pandryshuar gjatë vitit 2019 dhe 2018.

Mbitërheqjet plotësisht të kthyera gjatë vitit, përfaqësojnë kartelat e kreditit që ishin aktive më 1 janar 2018, por që janë ripaguar plotësisht gjatë vitit dhe nuk janë më aktive më 31 dhjetor 2019 dhe 2018.

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***9. Kreditë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)**

Tabela në vijim përmban një analizë të ekspozimit të rrezikut kreditor të kredive dhe paradhënieve ndaj klientëve të matur me koston e amortizuar dhe për të cilat njihet lejimet për HPK-të. Vlera e bartur e kredive dhe paradhënieve për klientët më poshtë paraqet gjithashtu ekspozimin maksimal të Bankës ndaj rrezikut kreditor për këto kredi.

Në kreditë e vlerësuara me shkëlqyeshëm në tabelën më poshtë, përfaqësohen kreditë që në datën 31 dhjetor 2019 kanë 0 ditë vonesë, kurse kreditë e vlerësuara me mirë, kënaqshëm dhe vrojtim special, përfaqësojnë kreditë që kanë 1-30, 31-60 dhe 61-90 ditë në vonesë respektivisht. Kreditë e papaguara përfaqësojnë ekspozimet e papaguara që janë më shumë se 90 ditë në vonesë.

Cilësia kreditore e kredive ndaj klientëve të mbajtura me koston e amortizuar, me 31 Dhjetor 2019, është si më poshtë:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
	(HPK 12 mujore)	(HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRRK)	(HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
Entitetet ligjore				
Shkëlqyeshëm	173,636	9,109	-	182,745
E mirë	791	341	-	1,132
E kënaqshme	-	491	-	491
Monitorim i veçantë	-	1,311	-	1,311
Të deshtuara	-	-	3,490	3,490
Vlera bartëse bruto	174,427	11,252	3,490	189,169
Humbja e pritur nga kreditë	(1,507)	(783)	(2,072)	(4,362)
Vlera e bartur	172,920	10,469	1,418	184,807
Individët				
Shkëlqyeshëm	207,258	4,071	-	211,329
E mirë	717	550	-	1,267
E kënaqshme	-	328	-	328
Monitorim i veçantë	-	329	-	329
Të deshtuara	-	-	2,453	2,453
Vlera e bartur bruto	207,975	5,278	2,453	215,706
Humbjet e pritshme kreditore	-1,557	-319	-1,326	(3,202)
Vlera e bartur	206,418	4,959	1,127	212,504

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***9. Kreditë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)**

Cilësia kreditore e kredive ndaj klientëve të mbajtura me koston e amortizuar, me 31 Dhjetor 2018, është si më poshtë:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	(HPK 12 mujore)	(HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRRK)	(HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	
Entitetet ligjore				
Shkëlqyeshëm	161,661	21,321	238	183,220
E mirë	346	877	135	1,358
E kënaqshme	-	1,145	295	1,440
Monitorim i veçantë	-	-	2,324	2,324
Të deshtuara	-	-	1,871	1,871
Vlera bartëse bruto	162,007	23,343	4,863	190,213
Humbja e pritur nga kreditë	(2,721)	(1,636)	(3,267)	(7,624)
Vlera e bartur	159,286	21,707	1,596	182,589
Individët				
Shkëlqyeshëm	196,060	4,011	150	200,221
E mirë	935	658	10	1,603
E kënaqshme	-	676	16	692
Monitorim i veçantë	-	-	66	66
Të deshtuara	-	-	2,395	2,395
Vlera e bartur bruto	196,995	5,345	2,637	204,977
Humbjet e pritshme kreditore	(2,196)	(457)	(1,606)	(4,259)
Vlera e bartur	194,799	4,888	1,031	200,718

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***9. Kreditë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)**

Analiza sipas cilësisë kreditore të kredive dhe paradhënieve për klientë më 31 dhjetor 2019 dhe 31 dhjetor 2018 është si vijon:

	2019			2018		
	Individët	Entitete ligjore	Gjithsej	Entitete ligjore	Subjekte	Gjithsej
Faza 1 dhe Faza 2						
0 ditë në vonesë	211,495	183,447	394,942	200,113	182,940	383,053
1 deri në 30 ditë në vonesë	1,236	1,350	2,586	1,593	1,233	2,826
31 deri në 90 ditë në vonesë	539	865	1,404	676	1,145	1,821
Gjithsej kreditë e rëna në vlerë në Fazën 1 dhe Fazën 2	213,270	185,662	398,932	202,382	185,318	387,700
Kreditë e rëna në vlerë kolektivisht në Fazën 3						
0 ditë në vonesë	74	32	106	150	238	388
1 deri në 30 ditë në vonesë	34	21	55	10	135	145
31 deri në 90 ditë në vonesë	30	98	128	16	295	311
Mbi 90 ditë vonesë	2,109	944	3,053	2,395	1,871	4,266
Gjithsej kreditë e rëna në vlerë kolektivisht në Fazën 3	2,247	1,095	3,342	2,571	2,539	5,110
Kreditë e rëna në vlerë individualisht në Fazën 3						
0 ditë në vonesë	2	304	306	-	294	294
1 deri në 30 ditë në vonesë	-	89	89	-	73	73
31 deri në 90 ditë në vonesë	-	87	87	-	388	388
Mbi 90 ditë në vonesë	187	1,932	2,119	64	1,561	1,625
Gjithsej kreditë e rëna në vlerë individualisht në Fazën 3	189	2,412	2,601	64	2,316	2,380
Gjithsej kreditë	215,706	189,169	404,875	205,017	190,173	395,190
Humbjet e pritura kreditore	(3,202)	(4,362)	(7,564)	(4,259)	(7,624)	(11,883)
Kreditë neto	212,504	184,807	397,311	200,758	182,549	383,307

Kreditë me kushte të rinegociuara

Kreditë me kushte të rinegociuara janë kredi të cilat janë ristrukturuar për shkak të përkeqësimit të situatës financiare të huamarrësit dhe ku Banka ka bërë lëshime të cilat nuk do t'i konsideronte përndryshe. Një vendim për ristrukturim i nënshtrohet parakushteve vijuese:

- ristrukturimi rrit probabilitetin që kredimarrësi do të jetë në gjendje ta paguajë ekspozimin;
- plani i ri i pagesave është në harmoni me kapacitetin aktual dhe të pritur të klientit për pagesë në të ardhmen;
- kredimarrësi ofron kolateral shtesë, nëse është e mundshme dhe e përshtatshme.

Kreditë me kushte të rinegociuara	2019	2018
Faza 1	-	-
Faza 2	1,631	2,093
Faza 3	2,178	2,818
Gjithse vlera bruto	3,809	4,911
Rënia në vlerë individuale	(896)	(802)
Rënia në vlerë kolektive	(931)	(1,773)
Neto	1,982	2,336

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***9. Kreditë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)**

Përqendrimet e rrezikut të portofolit të kredive të klientëve sipas sektorit të ekonomisë janë si më poshtë::

	31 dhjetor 2019		31 dhjetor 2018	
	Kreditë neto	%	Kreditë neto	%
Individët	212,505	53%	200,723	52%
Energji elektrike, ngrohje, ujë	510	0%	507	1%
Industri	27,439	7%	25,224	7%
Bujqësi	7,697	2%	5,945	2%
Shërbimet dhe të tjera	11,946	3%	16,251	4%
Hotele dhe restorante	12,538	3%	9,523	2%
Transport dhe komunikim	5,283	1%	5,039	1%
Ndërtimtari	21,942	6%	22,619	6%
Tregti	97,451	25%	97,476	25%
Kreditë neto për bankat dhe klientët	397,311	100%	383,307	100%

Politikat e Bankës lidhur me marrjen e kolateralit nuk kanë ndryshuar dukshëm gjatë periudhës raportuese dhe nuk ka pasur ndryshime të rëndësishme në cilësinë e përgjithshme të kolateralit të mbajtur nga Banka që nga perioda e mëparshme.

Informacioni rreth kolateralit më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 është si në vijim:

Llojet e kolateralit

	2019			2018		
	Individët	Entitetet ligjore	Gjithsej	Individët	Entitetet ligjore	Gjithsej
Hipoteka	49,692	288,489	338,181	47,407	297,269	344,676
Kolateral në para të gatshme	4,053	7,762	11,815	4,156	7,022	11,178
Mallrat dhe pajisjet e lëna peng	191,037	364,984	556,021	180,325	386,053	566,378
Veturat e lëna peng	12,352	39,226	51,578	10,192	37,561	47,753
Gjithsej	257,134	700,461	957,595	242,080	727,905	969,985

Vlera e drejtë e kolateralit e shpalosur më sipër përcaktohet nga vlerësues të certifikuar vendorë të brendshëm dhe të jashtëm të Bankës dhe ka për qëllim ta përfaqësojë vlerën e tregut të realizueshme nga pronarët ligjorë të aktiveve. Për shkak të rrethanave vendore në Kosovë ku tregu nuk është aktiv, Banka kërkon ta miratojë një qasje të kujdesshme në përcaktimin e vlerës së kolateraleve të tilla. Banka synon të përdorë kolaterale që mund të konvertohen në pasuri likuide brenda një periudhe të shkurtër kohore.

Efekti financiar i kolateralit paraqitet duke shpalosur vlerat e kolateralit veçmas për (i) ato pasuri ku kolaterali dhe përmirësimet e tjera të kredisë janë të barabarta ose tejkalojnë vlerën kontabël të pasurisë ("pasuri të mbi-kolateralizuara") dhe (ii) ato pasuri ku kolaterali dhe përmirësimet e tjera të kredisë janë më pak se vlera kontabël e pasurisë ("pasuri të nën-kolateralizuara"). Efekti i kolateralit më 31 dhjetor 2019:

	Pasuritë e mbi-kolateralizuara		Pasuritë e nën-kolateralizuara	
	Vlera e bartur e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit	Vlera e bartur e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit
Kreditë për individët	135,636	254,772	80,063	2,362
Kreditë për entitetet ligjore	171,284	693,650	17,892	6,811

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***9. Kreditë dhe paradhëniet për klientët (vazhdim)**

Efekti i kolateralit më 31 dhjetor 2018:

	Pasuritë e mbi-kolateralizuara		Pasuritë e nën-kolateralizuara	
	Vlera e bartur e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit	Vlera e bartur e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit
Kreditë për individët	130,037	241,732	74,707	258
Kreditë për entitetet ligjore	171,530	721,358	18,915	6,637

Banka kryen vlerësimin e kolateralit në kohën e dhënies së kredive dhe përgjithësisht e përditëson atë çdo vit varësisht nga ekspozimi kreditor dhe/ose ndryshimet e tregut të ndikuara nga faktorët e jashtëm. Vlera e drejtë e kolateralëve e shpalosur më sipër përcaktohet nga vlerësues të certifikuar vendorë të brendshëm dhe të jashtëm të Bankës dhe ka për qëllim ta përfaqësojë vlerën e tregut të realizueshme nga pronarët ligjorë të aktiveve. Për shkak të rrethanave vendore në Kosovë ku tregu nuk është aktiv, Banka zbaton një qasje të kujdesshme në përcaktimin e vlerës së këtyre kolateraleve; prandaj, vlera e kolateraleve të shqyrtuara në këtë shpalosje është vlera pasi është aplikuar një ulje në vlerë ("haircut") prej [15-50%] ndaj vlerësimit fillestar, varësisht nga likuiditeti dhe cilësia e pasurisë së lënë peng. Banka synon të përdorë kolaterale që mund të konvertohen në pasuri likuide brenda një periudhe të shkurtër kohore

Shumat e papaguara kontraktuale të kredive dhe paradhënieve për klientët që janë shlyer që janë ende subjekt i veprimtarisë së përmbarrimit, ishin si vijon më 31 dhjetor 2019 dhe 2018:

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
<i>Kredi për entitete ligjore</i>	6,257	6,525
Kredi	5,387	5,504
Paradhënie	835	1,021
Kartelat e kreditit	35	-
<i>Kreditë për individë</i>	122	204
Kredi	100	204
Paradhënie	2	-
Kartelat e kreditit	20	-
Gjithsej	6,379	6,729

10. Pasuri e investuar

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Pasuri e investuar me vlerën e drejtë në datën 1 janar	-	-
Transferi nga pronat e përdorura gjatë aktivitetit të rregullt të Bankës	1,200	-
Rritja në vlerën e drejtë nga vlerësimi	390	-
Pronat e investimeve në vlerë të drejtë në datën 31 dhjetor	1,590	-

Pasuria e investuar e Bankës përfshin një tokë ndërtimi të transferuar nga pronë e përdorur gjatë aktivitetit të rregullt të Bankës në pronë të investuar të mbajtur për rritje të vlerës së kapitalit. Toka është blerë në vitin 2013, me qëllim të shfrytëzimit të saj për ndërtimin e zyrës së re qendrore të Bankës. Më 20 maj 2019, Komiteti Ekzekutiv i Bankës ka marrë vendim për të hequr dorë nga plani për kompleksin e zyrës qendrore në favor të një zgjidhje aktuale afat-gjate përmes qiramarrjes së një ambienti tjetër. Një vendim i tillë ka rezultuar në transferim të kësaj pasurie në pronë të investuar. Vlera e drejtë e pronës është përcaktuar më 31 dhjetor 2019 në bazë të një vlerësimi të kryer në atë datë nga një vlerësues i pavarur, i kualifikuar profesionalisht, i cili ka përvojë bashkëkohore në vlerësimin e pronave të ngjashme në Kosovë dhe nuk ka ndonjë lidhje me Bankën. Që të jetë më e matur Banka ka zbatuar një reduktim ("haircut") për vlerësimin e bërë nga vlerësuesi.

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***11. Aktivet e tjera financiare**

	2019	2018
Jo-derivativet:		
Tarifat e arkëtueshme të mirëmbajtjes së llogarive dhe kartelave të kreditit	1,026	1,596
Llogaritë e arkëtueshme nga institucionet financiare	1,928	1,876
Aktivitet e tjera financiare	288	164
Derivativet:		
Këmbimet derivative të valutës së huaj	-	27
Gjithse aktivet tjera financiare	3,242	3,663

Të arkëtueshmet nga institucionet financiare lidhen me tërheqjet ose pagesat e kryera nga kartelat e bankave të tjera nëpërmjet POS-ave ose bankomatëve të Bankës. Banka ka vlerësuar rënie në vlerë për aktivet e tjera financiare që vonesë në pagesë mbi 3 muaj (shih shënimin 19). Deri me datën 20 shkurt 2020, 2,260 mijë EUR të gjithsej aktiveve të tjera financiare të regjistruara më 31 dhjetor 2019 janë arkëtuar. Këmbimet derivative të valutës së huaj maten me vlerën e drejtë. Këmbimet e huaja dhe instrumentet financiare të tjera derivative në të cilat Banka është palë, në përgjithësi tregtohen në një treg të decentralizuar ku pjesëmarrësit tregtojnë direkt me njëri tjetrin (over-the-counter-market) dhe ku pala tjetër pjesëmarrëse në tregtim është profesionale dhe ku termat dhe kushtet e marrëveshjeve janë të standardizuara. Instrumentet derivative kanë kushte potencialisht të favorshme (pasuri) ose të pafavorshme (detyrime) si rezultat i luhatjeve në normat e interesit të tregut, normat e këmbimit valutor ose variablat e tjera në raport me kushtet e tyre. Në fund të vitit Banka nuk ka instrumente derivative.

12. Aktivet e tjera

	2019	2018
Pasuritë e riposeduara	450	1,367
Shpenzimet e parapaguara	157	178
Të tjera	211	254
Gjithsej aktivet e tjera	818	1,799

Lëvizjet në pasuritë e riposeduara gjatë vitit janë paraqitur më poshtë:

	2019	2018
Më 1 janar	1,367	1,412
Shtesat	264	809
Shitjet	(108)	(175)
Rënia në vlerë deri në vlerën neto të realizueshme	(1,073)	(679)
Më 31 dhjetor	450	1,367

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***13. Ndërtesat dhe pajisjet**

	Tokë	Përmirësime në objektet e marra me qira	Mobilje dhe pajisje	Kompjuter dhe pajisje përcjellëse	Makina dhe pajisje motorike	Gjithsej
<i>Kosto</i>						
Më 1 janar 2018	1,200	3,954	795	9,528	833	16,310
Shtesat	-	839	338	821	57	2,055
Shitjet	-	(94)	(312)	(79)	-	(485)
Më 31 dhjetor 2018	1,200	4,699	821	10,270	890	17,880
Shtesat	-	482	60	292	-	834
Transferi në pasuri të investuar	(1,200)	-	-	-	-	(1,200)
Shitjet	-	(200)	(20)	(527)	-	(747)
Më 31 dhjetor 2019	-	4,981	861	10,035	890	16,767
<i>Zhvlërësimi i akumuluar</i>						
Më 1 janar 2018	-	3,404	311	7,137	702	11,554
Shpenzimi për vitin	-	277	308	737	72	1,394
Shitjet	-	(94)	(312)	(77)	-	(483)
Më 31 dhjetor 2018	-	3,587	307	7,797	774	12,465
Shpenzimi për vitin	-	400	196	892	40	1,528
Shitjet	-	(196)	(17)	(518)	-	(731)
Më 31 dhjetor 2019	-	3,791	486	8,171	814	13,262
<i>Vlera e bartur</i>						
Më 31 dhjetor 2018	1,200	1,112	514	2,473	116	5,415
Më 31 dhjetor 2019	-	1,190	375	1,864	76	3,505

Toka është blerë me 2013, për qëllime të përdorimit të saj për ndërtimin e një Zyre Qendrore të re të Bankës. Siç shpjegohet në shënimin 10, toka është transferuar në pronë të investuar gjatë vitit për shkak të një ndryshimi në synimin për përdorimin e saj nga Komiteti Ekzekutiv i Bankës.

14. Aktivet me të drejtë përdorimi dhe detyrimet e qirasë

Banka merr me qira shumë ndërtesa për zyrë dhe hapësira për bankomatët e vet. Kontratat e qirasë zakonisht bëhen për periudha fikse prej 6 muaj deri në 5 vjet, por mund të kenë opsione për zgjatjen e qirasë për të njëjtën periudhë kohore të dhënë në marrëveshjen e qirasë. Deri më 31 dhjetor 2018 qiraja e ndërtesave për zyrë dhe bankomatët është klasifikuar si qira operative. Nga 1 janari 2019 qiratë njihen si pasuri me të drejtë përdorimi dhe poashtu njihet edhe një detyrim përkatës, nga data kur pasuria e marrë me qira është në dispozicion për përdorim nga Banka. Aktivet me të drejtë përdorimi sipas klasës së objektit përkatës analizohen si në vijim:

	Zyret	Hapësirat për ATM	Gjithsej
Vlera kontabël më 1 janar 2019	5,214	210	5,424
Shtesat	102	70	172
Ndërprerjet	(131)	(30)	(161)
Shpenzimet e zhvlërësimit	(1,116)	(126)	(1,242)
Të tjera	(225)	(17)	(242)
Vlera e bartur në datën 31 dhjetor 2019	3,844	107	3,951

Shpenzimi i interesit në detyrimet e qirasë ishte 121 mijë EUR (shënim 23). Detyrimi i qirasë më 1 janar 2019 ishte 5,527 EUR. Shpenzimet lidhur me qiratë afat-shkurtëra për afatet e qirasë prej 12 muaj ose më pak përfshihen në shpenzime të tjera administrative dhe operative (shënim 28).

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***15. Aktivet e patrupëzuara**

<i>Kosto</i>	Softueri
Më 1 janar 2018	8,382
Shtesat	1,983
Më 31 dhjetor 2018	10,365
Shtesat	1,765
Më 31 dhjetor 2019	12,130
<i>Amortizimi i akumuluar</i>	
Më 1 janar 2018	6,309
Shpenzimi për vitin	1,965
Më 31 dhjetor 2018	8,274
Shpenzimi për vitin	1,698
Më 31 dhjetor 2019	9,972
Vlera e bartur	
Më 31 dhjetor 2018	2,091
Më 31 dhjetor 2019	2,158

Të gjitha aktivet e patrupëzuara janë pasuri të blera dhe amortizohen gjatë jetëgjatësisë së tyre.

16. Detyrime ndaj klientëve

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Depozitat rrjedhëse		
Individuale	268,390	225,662
Personat juridik	142,761	121,518
	411,151	347,180
Depozita me afat		
Individët	88,403	89,457
Personat juridik	12,709	18,842
	101,112	108,299
Gjithsej detyrime ndaj klientëve	512,263	455,479

Më 31 dhjetor 2019 llogaritë e klientëve përfshijnë interesin e përlloragitur prej 743 mijë EUR (2018: 800 mijë EUR).

Depozitat me afat dhe llogaritë rrjedhëse sipas statusit ligjor si proporcion ndaj gjendjes totale janë si më poshtë:

	2019	2018
Individët	70%	69%
Personat juridik	30%	31%
	100%	100%

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***17. Huamarrjet**

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
<i>Huamarrjet</i>		
Kreditë	9,000	9,286
Tarifat administrative të shtyra	(55)	(87)
Interesi i përllogaritur	36	43
Gjithsej huamarrjet	8,981	9,242
	2019	2018
Vlera e bartur më 1 janar	9,242	12,273
Arkërimet nga huamarrjet	2,000	3,000
Ripagimi i huamarrjeve	(2,285)	(6,071)
Ndryshimi në tarifat e shtyra	30	32
Ndryshimi në interesin e përllogaritur	(6)	8
Gjithsej huamarrjet	8,981	9,242

Në vitin 2015 dhe 2016, Banka ka lidhur marrëveshje huazimi me Bankën Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH) për një shumë totale prej 8,000 mijë EUR. Qëllimi i këtyre huave është financimi i kredive për të promovuar Gratë Sipërmarrëse.

Në vitin 2018, Banka nënshkroi marrëveshje me BERZH-in për një shumë të përgjithshme prej 5,000 mijë EUR të ndarë në dy këste, kësti A prej 3,000 mijë EUR dhe kësti B në shumë prej 2,000 mijë EUR. Kësti B është disbursuar në dhjetor 2019. Qëllimi i këtyre huave është financimi i kredive për efikasitet energjetik.

Të gjitha huamarrjet janë të pagueshme në vitin 2022.

18. Detyrimet e tjera financiare

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Transferet e fondeve në tranzit të klientëve	1,438	1,274
Detyrime ndaj furnitorëve	916	800
Bonuset e pagueshme të kartelave të kreditit	663	676
Bonuset e personelit	929	560
Parapagimet për kartelat e kreditit	198	95
Shërbime bankare me SMS - mobil	124	109
Gjithsej detyrimet e tjera financiare	4,268	3,514

Bonuset e kartelave të kreditit të pagueshme përfaqësojnë detyrimet ndaj klientëve për transaksionet e realizuara me kartela të kreditit në rrjetin e pikave shitëse të Bankës, përkatësisht për çdo blerje të bërë përmes rrjetit të tregtarëve të TEB, klientët kanë të drejtën e shpërblimeve (starpoints) të cilat mund të përdoren për blerje të mëtejshme nga klientët tek çdo tregtar ku janë instaluar pikat e shitjes së TEB. Të gjitha detyrimet financiare maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

19. Provizionet për detyrimet dhe ngarkesat e tjera

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
<i>Provizionet për:</i>		
Tarifa e mirëmbajtjes	11	12
Rastet ligjore	222	103
Garancitë	29	32
Angazhimet e pashfrytëzuara	409	285
Pushimet e pashfrytëzuara	31	29
Të tjera	302	449
Gjithsej provizionet për detyrimet dhe ngarkesat e tjera	1,004	910

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***20. Detyrimet e tjera**

	2019	2018
Tatimi i mbajtur në burim	35	37
Sigurimet shoqërore	93	60
Tatimi në të ardhurat personale	77	39
TVSH-ja dhe tatimet e tjera	58	71
Të tjera	180	121
Gjithsej detyrimet e tjera	443	328

21. Kapitali aksionar

Kapitali aksionar i autorizuar dhe i paguar i Bankës më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 përfshin 2,400 mijë aksione të zakonshme me vlerë nominale 10 euro për aksion.

Aksionari	Më 31 dhjetor 2019		Më 31 dhjetor 2018	
	Përqindja e pronësisë	Vlera	Përqindja e pronësisë	Vlera
TEB Holding A.S.	100%	24,000	100%	24,000
Gjithsej	100%	24,000	100%	24,000

Aksionet janë aksione të zakonshme për nga natyra dhe nuk kanë preferenca as kufizime të lidhura për to. Të gjitha aksionet janë të paguara plotësisht. Mbajtësit e aksioneve të zakonshme kanë të drejtë e një vote për çdo aksion të zakonshëm që mbajnë. Në rastin e TEB SH.A. të gjitha aksionet i përkasin një aksionari të vetëm, përkatësisht TEB Holding A.S.

22. Të ardhurat nga interesi

	2019	2018
Të ardhurat nga interesi të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv		
Kredi dhe paradhënie për klientë me KA	30,023	30,335
Investimet në letrat me vlerë të borxhit me VDATGJ	131	105
Kredi dhe paradhënie për bankat me KA	496	252
Gjithsej të ardhurat nga interesi	30,650	30,692

23. Shpenzimet e interesit

	2019	2018
Depozitat me afat	1,165	1,260
Huamarrjet	235	450
Llogaritë e kursimit	126	27
Shpenzimi i interesit për detyrimet e qirasë	121	
Gjithsej shpenzimet e interesit	1,647	1,737

Normat e interesit për depozita me afat dallojnë varësisht nga maturiteti i depozitave. Normat vjetore të interesit për depozitat me afat me klientët në fund të periudhës raportuese ishin si më poshtë:

- 2019 – max N/I 2.0%, min N/I 0.0%
- 2018 – max N/I 1.80%, min N/I 0.0%

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***24. Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet**

	2019	2018
Kartelat e kreditit	6,883	5,640
Tarifat e mirëmbajtjes së llogarisë	2,009	1,801
Pagesat ndërkombëtare	1,349	1,213
Shërbimet bankare me SMS	285	234
Pagesat vendore	220	469
Garancitë dhe letër kreditë	133	167
Tarifa të tjera	259	193
Gjithsej të ardhurat nga tarifat dhe komisionet	11,138	9,717

25. Shpenzimet e tarifave dhe komisioneve

	2019	2018
Kartelat e kreditit	2,539	1,841
Tarifat e Bankës Qendrore	407	358
Pagesat ndërkombëtare	337	237
Pagesat vendore	250	231
Garancitë dhe letër kreditë	14	26
Tarifa të tjera	233	121
Gjithsej shpenzimet për tarifat dhe komisionet	3,780	2,814

26. Provizionet dhe rëniet tjera në vlerë

	2019	2018
<i>Shpenzimet për provizionet/rëniet në vlerë:</i>		
Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj	(7)	(4)
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	(32)	(67)
Angazhimet e pashfrytëzuara	(125)	(5)
Rastet dhe kontestet ligjore	(161)	(55)
Të arkëtueshmet dhe aktivet e tjera	(473)	(258)
Komisionet e kartelave të kreditit	(118)	(173)
Pushimi vjetor i pashfrytëzuar	(2)	(5)
Provizione të ndryshme për kreditë	(301)	-
Rënia në vlerë për kolateralin e riposeduar	(1,071)	(643)
<i>Lirimi i provizioneve/rënieve në vlerë për:</i>		
Tarifa e mirëmbajtjes	-	17
Garancitë	5	31
Tarifat e përlllogaritura të mirëmbajtjes së llogarisë	-	-
Lirimi i provizioneve për aktivet e tjera financiare (shënimi 10)	13	-
Gjithsej provizionet dhe rëniet tjera në vlerë	(2,272)	(1,162)

27. Shpenzimet e personelit

	2019	2018
Shpenzimet e pagave	6,584	6,627
Bonuset	1,346	572
Kontributet e detyrueshme pensionale	354	328
Sigurimi shëndetësor	154	133
Trajnimi i stafit	52	105
Shpenzime të tjera	21	12
Gjithsej shpenzimet e personelit	8,511	7,777

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***28. Shpenzimet administrative dhe të tjera operative**

	2019	2018
Siguria dhe sigurimi	1,584	1,302
Shpenzime të tjera	869	805
Telekomunikimi	633	623
Marketingu dhe sponsorizimi	551	464
Tarifa e përlllogarit e mirëmbajtjes e shlyer	497	265
Shpenzimet e tjera operative	458	244
Riparime dhe mirëmbajtje	410	413
Udhëtimi	386	436
Tarifat e mirëmbajtjes së softuerit	348	209
Tarifat për konsulencë dhe tarifat profesionale	347	334
Furnizime të zyrës	295	372
Tarifat ligjore, të ekzekutimit të kolateralit dhe të auditimit	276	300
Shërbimet komunale	251	317
Përfaqësimi	194	175
Shpenzimet e shërbimeve për kartelat e kreditit	175	160
Tatimet e biznesit dhe licencat	164	124
Shpenzimet e pastrimit	144	157
Shpenzimet e qirave operative për objektet	84	1,377
Gjithsej shpenzimet administrative dhe të tjera operative	7,666	8,077

Si një përjashtim i lejuar nga kërkesat e SNRF 16 (shih shënimin 4) Banka regjistron qiratë afatshkurtra dhe qiratë e aktiveve me vlerë të vogël duke njohur pagesat e qirasë si shpenzim operativ në bazë lineare.

29. Tatimi në të ardhura**a) Komponentët e shpenzimit të tatimit mbi të ardhura**

	2019	2018
Shpenzimet aktual i tatimit	(2,066)	(1,965)
Kreditimi/ (shpenzimi) tatimor i shtyrë	(222)	88
Gjithsej tatimi në të ardhura	(2,288)	(1,877)

b) Shumat e njohura në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse

	2019			2018		
	Para tatimit	Shpenzimi i tatimit	Neto nga tatimi	Para tatimit	Shpenzimi i tatimit	Neto nga tatimi
Investime në letra me vlerë	61	(6)	55	(18)	(2)	(20)
Pasuri e investuar	390	(39)	351	-	-	-

c) Barazimi në mes të shpenzimeve tatimore dhe fitimit ose humbjes shumëzuar me normën e aplikueshme tatimore

Në vijim është përshkruar në detaje llogaritja e normës tatimore efektive dhe barazimi i shpenzimit aktual të tatimit mbi të ardhura:

	2019	2018
Fitimi para tatimit	17,761	17,063
Shpenzimi i tatimit me normën ligjore prej 10%	1,776	1,706
Efektivi tatimor i zërave që nuk janë të zbritshme ose të vlerësueshme për qëllime tatimore:		
- Shpenzime e pa-zbritshme	525	180
- Të ardhurat e pa-tatueshme	(13)	(9)
Shpenzimi i tatimit në të ardhura për vitin	2,288	1,877

Tatimi aktual në të ardhura llogaritet në bazë të rregulloreve të zbatueshme në Kosovë për tatimin në të ardhura, duke i shfrytëzuar normat e tatimit në fuqi në ditën e raportimit. Norma e tatimit mbi të ardhurat e korporatave është 10% (2018: 10%).

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***29. Tatimi në të ardhura (vazhdim)****d) Lëvizja në gjendjet tatimore të shtyra**

Diferencat ndërmjet pasqyrave financiare sipas SNRF-ve dhe rregulloreve tatimore të Kosovës shkaktojnë disa diferenca të përkohshme ndërmjet vlerës kontabël të kredive dhe paradhënieve për klientë për qëllime të raportimit sipas SNRF-ve dhe për qëllime të tatimit. Efekti tatimor i këtyre diferencave të përkohshme llogaritet në normën e tatimit në fuqi prej 10% (2018: 10%).

Efekti tatimor i lëvizjeve në diferencat e përkohshme për vitin 2019 është dhënë më poshtë në detaje.

	31 dhjetor 2018	Miratimi i standardit të ri	1 janar 2019 (ri- paraqitur)	Ngarkuar/ (kredituar) në fitim ose humbje	Ngarkuar / (kredituar) direkt në të ardhurat e tjera gjithë- përfshirëse	31 dhjetor 2019
Efekti tatimor i diferencave të përkohshme të zbritshme/(të tatueshme)						
Tatimi i shtyrë për impaktin fillestar të SNRF 9	583	-	583	-	-	583
Provizioni i dëmtimit të kredive	(114)		(114)	(222)	-	(336)
Detyrimet e qirasë	-	553	553	(147)	-	406
Vlerësimi i drejtë i pasurisë së investuar	-	-	-		(39)	(39)
Aktivet me të drejtë përdorimi	-	(542)	(542)	147	-	(395)
Vlerësimi i drejtë i investimeve në letrat me vlerë të borxhit	(1)	-	(1)		(6)	(7)
Pasuria neto tatimore e shtyrë / (detyrimi)	-	-	479	(222)	(45)	212
Pasuri të njohura tatimore të shtyra	-	-	479	-	-	479
Detyrime të njohura tatimore të shtyra	-	-	-	(222)	(45)	(267)
Pasuria (detyrimet) neto tatimore e shtyrë	-	-	479	(222)	(45)	212

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***29. Tatimi në të ardhura (vazhdim)**

Efekti tatimor i lëvizjeve në diferencat e përkohshme për vitin 2018 është dhënë më poshtë në detaje.

	31 dhjetor 2017	Miratimi i standardit të ri	1 janar 2019 (ri- paraqitur)	Ngarkuar/ (kredituar) në fitim ose humbje	Ngarkuar / (kredituar) direkt në të ardhurat e tjera gjithë- përfshirëse	31 dhjetor 2018
Efekti tatimor i diferencave të përkohshme të zbritshme/(të tatueshme)						
Tatimi i shtyrë për impaktin fillestar të SNRF 9	-	583	583	-	-	583
Lejimi për rënien në vlerë të kredive	(202)	-	(202)	88	-	(114)
Vlerësimi i drejtë i letrave me vlerë në dispozicion për shitje	(3)	-	(3)	-	2	(1)
Pasuria neto tatimore e shtyrë / (detyrimi)	-	-	378	88	2	468
Pasuri të njohura tatimore të shtyra	-	-	378	88	2	468
Detyrime të njohura tatimore të shtyra	-	-	-	-	-	-
Pasuria (detyrimet) neto tatimore e shtyrë	-	-	378	88	2	468

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***30. Shpalosjet e palëve të lidhura**

Palët përgjithësisht konsiderohen të jenë të lidhura në qoftë se palët janë nën kontroll të përbashkët ose njëra palë ka aftësinë të kontrollojë palën tjetër ose mund të ushtrojë ndikim të rëndësishëm mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare ose operacionale. Kur merret parasysh çdo marrëdhënie e mundshme ndërmjet palëve, vëmendje i kushtohet substancës së marrëdhënies dhe jo thjesht formës ligjore. Banka kontrollohet nga TEB Holding A.S, e inkuorporuar në Turqi (Kompania Mëmë), e cila ka në pronësi 100% të aksioneve të zakonshme më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 (shih Shënimi 1). Tabela në vijim përmbledh transaksionet e palëve të ndërlidhura dhe bilancet më 31 dhjetor 2019 dhe shpenzimet e ndërlidhura për vitin e përfunduar me këtë datë. Kreditë dhe paradhëniet për bankat e palëve të lidhura janë të gjitha llogari rrjedhëse nostro që nuk kanë normë interesi.

	Raportet	2019	2018
<i>Aktivet</i>			
<i>Kredi për klientë</i>			
Menaxhmenti kryesor		105	302
Gjithsej kredi për klientë		105	302
<i>Kreditë dhe paradhëniet për bankat</i>			
TEB Sh.A	Nën kontroll të përbashkët	2	4
BNP Paribas N.Y.	Nën kontroll të përbashkët	506	64
BNP Paribas	Kompania mëmë kryesore	12	12
BNL	Nën kontroll të përbashkët	-	1
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për bankat		520	81
Gjithsej aktivet		625	383
<i>Detyrimet</i>			
<i>Detyrimet e tjera</i>			
TEB Sh.A	Nën kontroll të përbashkët	109	202
TEB Holding	Kompania mëmë	7	9
Gjithsej detyrimet		116	211
<i>Angazhimet dhe kontingjencat</i>			
<i>Garancitë e lëshuara nga Banka për:</i>			
TEB Sh.A	Nën kontroll të përbashkët	2,215	2,575
BNP Paribas	Kompania mëmë kryesore	507	496
BNL	Nën kontroll të përbashkët	515	465
BNP Paribas SA Sucursal en Espana	Nën kontroll të përbashkët	500	500
Gjithsej angazhimet dhe kontingjencat		3,737	4,036
	Raportet	2019	2018
<i>Të ardhurat</i>			
<i>Të ardhurat nga interesi</i>			
BNP Paribas N.Y.	Nën kontroll të përbashkët	3	2
Gjithsej të ardhurat nga interesi		3	2
<i>Komisioni dhe të ardhurat e tjera</i>			
TEB Sh.A	Nën kontroll të përbashkët	-	3
Gjithsej komisione dhe të ardhurat e tjera		-	3
Gjithsej të ardhura		3	5
<i>Shpenzimet</i>			
<i>Komisione dhe shpenzimet e tjera</i>			
TEB Sh.A.	Nën kontroll të përbashkët	1	30
TEB Holding	Kompania mëmë	135	142
BNP Paribas	Kompania mëmë kryesore	37	18
BNP Paribas N.Y.	Nën kontroll të përbashkët	83	-
Gjithsej komisionie dhe shpenzimet e tjera		256	190
Gjithsej shpenzimet		256	190
<i>Kompensimi i menaxhmentit kryesor</i>			
Pagat		296	285
Bonuset		254	137
Kontributet pensionale		25	13
Gjithsej kompensimet e menaxhmentit kryesor		575	435

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***31. Angazhimet dhe aktivet dhe pasivet e kushtëzuara****Garancitë dhe letër kreditë**

Angazhimet e lidhura me kreditë. Qëllimi primar i këtyre instrumenteve është të sigurojë që fondet janë në dispozicion të një klienti sipas nevojës. Garancitë dhe letërkreditë, të cilat paraqesin siguri të pakthyeshme se Banka do të bëjë pagesat në rast se një klient nuk mund të përmbushë detyrimet e tij ndaj palëve të treta, kanë të njëjtin rrezik kreditor si kreditë. Letrat kreditore dokumentare dhe komerciale, të cilat janë angazhime të shkruara nga Banka në emër të një klienti që autorizon një palë të tretë për të tërhequr këto angazhime në Bankë deri në një shumë të përcaktuar nën kushte specifike, janë të kolateralizuara nga dërgesat përkatëse të mallrave për të cilat ato janë të lidhura ose depozita në para dhe, për rrjedhojë, kanë më pak rrezik sesa një huamarrje direkte.

Angazhimet për ta zgjeruar kredinë paraqesin pjesë të papërdorura të autorizimeve për të zgjeruar kredi në formën e huamarrjes, garancive ose letërkredive. Sa i përket rrezikut kreditor për angazhimet për ta zgatur kredinë, Banka mund të ekspozohet ndaj humbjes në një shumë të barabartë me totalin e angazhimeve të papërdorura, nëse shumat e papërdorura do të përdoren. Megjithatë, shumat e mundshme e humbjes është më pak se totali i angazhimeve të papërdorura sepse shumica e angazhimeve për të dhënë kredi varen nga ajo nëse klientët mbajnë standardet specifike për kredi.

Banka monitoron afatin e maturimit të angazhimeve për kredi, sepse angazhimet afatgjata në përgjithësi kanë një shkallë më të madhe të rrezikut kreditor se angazhimet më afatshkurtra.

Shumat e grumbulluar e papaguar e garancive dhe letër kredive të lëshuara nga Banka, është si vijon:

	2019	2018
Garancitë financiare	6,618	6,407
Letër kreditë	1,640	1,385
Garancitë e tjera	57	88
Gjithsej	8,315	7,880
Angazhimet e papërdorura për kreditë revolvuese	83,110	78,790
Gjithsej angazhimet e lidhura me kreditë	91,425	86,670
HPK për garanci	(27)	(32)
HPK për kreditë revolvuese	(410)	(285)
Gjithsej angazhimet e lidhura me kreditë, neto nga HPK	90,988	86,353

Angazhimet sipas cilësisë së kredisë bazuar në klasifikimet e rrezikut kreditor më 31 dhjetor 2019 janë si më poshtë.

	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
Garancitë financiare	6,582	36	-	6,618
Letër kreditë	1,640	-	-	1,640
Garancitë e tjera	51	6	-	57
Gjithsej garancitë dhe letër kreditë	8,273	42	-	8,315
Angazhimet e kredisë ende të padisbursuara	77,471	5,639	-	83,110
Gjithsej angazhimet e lidhura me kreditë	85,744	5,681	-	91,425
Minus: Rënia në vlerë për garancitë dhe letërkreditë	(27)	-	-	(27)
Minus: Rënia në vlerë e angazhimeve të kredive	(352)	(58)	-	(410)
Gjithsej angazhimet	85,365	5,623	-	90,988

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***31. Angazhimet dhe aktivet dhe pasivet e kushtëzuara (vazhdim)**

Angazhimet sipas cilësisë së kredisë bazuar në klasifikimet e rrezikut kreditor më 31 dhjetor 2018 janë si më poshtë.

	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
Garancitë financiare	5,964	443	-	6,407
Letër kreditë	1,385	-	-	1,385
Garancitë e tjera	75	13	-	88
Gjithsej garancitë dhe letër kreditë	7,424	456	-	7,880
Angazhimet e kredisë ende të padisbursuara	71,929	6,862	-	78,791
Gjithsej angazhimet e lidhura me kreditë	79,353	7,318	-	86,671
Minus: Rënia në vlerë për garancitë dhe letërkreditë	(31)	(1)	-	(32)
Minus: Rënia në vlerë e angazhimeve të kredive	(247)	(39)	-	(286)
Gjithsej angazhimet	79,075	7,278	-	86,353

Banka e llogarit lejimet për humbjet e pritura kreditore dhe humbjet e pritura përgjatë jetëgjatësisë për garancitë dhe letërkreditë duke e zbatuar në ekspozimet bazuar në klasifikimin në faza. Në rastet kur zbatohet një vlerësim individual, parashikimi specifik për rënien në vlerë konsiderohet për rënien në vlerë finale. Referojuni shpalljes së rënies në vlerë të kredive dhe paradhënies për klientët për normat e rënies në vlerë.

Një analizë e angazhimeve të lidhura me kreditë sipas cilësisë së kredisë bazuar në klasifikimet e rrezikut të kredisë më 31 dhjetor 2019 është si më poshtë.

	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
Garancitë e dhëna financiare				
E shkëlqyer	8,273	42	-	8,315
Humbjet e pritura kreditore për garanci financiare	(27)	-	-	(27)
Garancitë financiare, neto nga HPK	8,246	42	-	8,288
Angazhimet kreditore				
E shkëlqyer	77,161	5,162	-	82,323
E mirë	310	181	-	491
E kënaqshme		202	-	202
Monitorim i veçantë		94	-	94
Gjithsej angazhimet kreditore	77,471	5,639	-	83,110
Humbjet e pritura kreditore për angazhimet kreditore	(352)	(58)	-	(410)
Angazhimet kreditore, neto nga HPK	77,119	5,581	-	82,700

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***31. Angazhimet dhe aktivet dhe pasivet e kushtëzuara (vazhdim)**

Një analizë e angazhimeve të lidhura me kreditë sipas cilësisë së kredisë bazuar në klasifikimet e rrezikut të kredisë më 31 dhjetor 2018 është si më poshtë.

Në mijë EUR	Faza 1 (HPK 12 mujore)	Faza 2 (HPK e tërë jetëgjatësisë për RrKRrK)	Faza 3 (HPK e tërë jetëgjatësisë për kreditë e dëmtuara)	Gjithsej
Garancitë e dhëna financiare				
E shkëlqyer	7,424	456	-	7,880
Humbjet e pritura kreditore për garanci financiare	(31)	(1)	-	(32)
Garancitë financiare, neto nga HPK	7,393	455	-	7,848
Angazhimet kreditore				
E shkëlqyer	71,480	6,427	-	77,907
E mirë	449	185	-	634
E kënaqshme	-	249	-	249
Gjithsej angazhimet kreditore	71,929	6,861	-	78,790
Humbjet e pritura kreditore për angazhimet kreditore	(246)	(39)	-	(285)
Angazhimet kreditore, neto nga HPK	71,683	6,822	-	78,505

Rastet ligjore

Në rrjedhën normale të biznesit Banka përballet me kërkesa ligjore. Menaxhmenti i Bankës beson se mundësia e një rrjedhjeje të përfitimeve ekonomike në lidhje me pretendimet ligjore të pazgjadhura më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 është e largët, me përjashtim të provizioneve të ngarkuara siç tregohet në shënimin 19 – Provizionet për detyrimet dhe shpenzimet.

32. Menaxhimi i kapitalit

Objektivat e Bankës me rastin e menaxhimit të kapitalit janë:

- të jetë në përputhje me kërkesat për kapital të vendosura nga Banka Qendrore e Kosovës (BQK);
- të ruajë aftësinë e Bankës për ta vazhduar aktivitetin në vijimësi dhe për të vazhduar të ofrojë kthime për aksionarin; dhe
- të mbajë një bazë të fortë kapitale për ta mbështetur zhvillimin e biznesit të saj.

Adekuatshmëria e kapitalit dhe përdorimi i kapitalit rregullator monitorohen rregullisht nga menaxhmenti i Bankës që shfrytëzon teknika në bazë të udhëzimeve të BQK-së. Informatat e nevojshme i ofrohen BQK-së në baza tremujore.

Aktivet klasifikohen duke përdorur një rangim prej pesë kategorive të rrezikut, duke pasqyruar një vlerësim të rrezikut kreditor, të tregut dhe rreziqeve të tjera që lidhen me çdo pasuri dhe ekspozim jashtë bilancor.

Rregullorja kërkon që bankat të mbajnë një kapital minimal rregullativ prej 7,000 mijë Euro, për të ruajtur një raport minimal prej 8% të kapitalit të klasit të parë (Tier I) ndaj aktiveve të ponderuara me rrezik (aktualisht në 2019: 14.67%), një minimum prej 12% të totalit të kapitalit rregullator ndaj aktiveve të ponderuara me rrezik (aktualisht në 2019: 14.79%), dhe një minimum prej 7% të raportit të total kapitalit ndaj totalit të aktiveve (raporti i levës) (aktualisht në 2019: 12.28%). Banka ishte në përputhje me kërkesat rregullative në datat e raportimit më 31 dhjetor 2019 dhe 2018.

Raportet e kapitalit minimal të bazuar në rrezik**Treguesit minimal të kapitalit të bazuar në rrezik**

Nivelet e kapitalit, aktivet e ponderuara me rrezik dhe raportet e mjaftueshmërisë së kapitalit sipas rregulloreve të BQK-së më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 janë si në vijim:

	2019	2018
Kapitali i Nivelit I		
Kapitali aksionar	24,000	24,000
Fitimet e mbajtura sipas raportimit për Bankën Qendrore të Kosovës	50,093	66,618
Minus: Aktivet e patrupëzuara	(2,158)	(2,091)
Kreditë për personat e lidhur me Bankën	(545)	(383)
Gjithsej kapitali kualifikues- Niveli I	71,390	88,144
Provizionet për humbjet nga kreditë (të kufizuara në 1.25% të aktiveve të ponderuara me rrezik)	590	932
Gjithsej kapitali kualifikues- Niveli II	590	932
Gjithsej kapitali rregullator	71,980	89,076
Aktivet e ponderuara me rrezik:		
Në bilancin e gjendjes	435,300	408,277
Jashtë bilancit të gjendjes	8,315	7,844
Aktivet me rrezik për rrezikun operacional	42,967	44,453
Gjithsej aktivet e ponderuara me rrezik	486,582	460,574
Kapitali i Nivelit I ndaj proporcionit të aktiveve të ponderuara me rrezik	14.67%	19.1%
Gjithsej kapitali rregullator ndaj proporcionit të aktiveve të ponderuara me rrezik	14.79%	19.3%
Raporti i kapitalit ndaj totalit të aktiveve (raportimi rregullator)	12.28%	16.2%

33. Menaxhimi i rrezikut financiar

Funksioni i menaxhimit të rrezikut brenda Bankës kryhet në lidhje me rreziqet financiare dhe rreziqet operacionale. Rreziku financiar përfshin rrezikun kreditor, rrezikun e tregut (duke përfshirë rrezikun e valutës, rrezikun e normës së interesit dhe rreziqet e tjera të çmimeve) dhe rrezikun e likuiditetit. Funksioni primar i menaxhimit të rrezikut financiar është vendosja e limiteve të rrezikut dhe sigurimi që çdo ekspozim ndaj rrezikut të qëndrojë brenda këtyre kufijve të përcaktuara nga organi rregullator dhe nga bordi i drejtorëve të Bankës. Funksionet e menaxhimit të rrezikut operacionale dhe ligjor kanë për qëllim të sigurojnë funksionimin e duhur të funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe politikave dhe procedurave në mënyrë që të minimizohen rreziqet operacionale dhe ligjore.

Rreziku i tregut

Aktivitetet e Bankës janë deri diku të ekspozuara ndaj humbjeve të mundshme si rezultat i ekspozimit të instrumenteve të saj financiarë ndaj rrezikut të normës së interesit ose të rrezikut të kursit të këmbimit që rezultojnë nga luhajtjet në tregjet financiare. Shumica e transaksioneve të Bankës janë në valutën vendase dhe ekspozimi ndaj rrezikut të këmbimit valutor është i kufizuar.

Rreziku i valutave të huaja

Politika për menaxhimin e rrezikut nga valutat e huaja në TEB Sh.a. përcakton metodat për menaxhimin e rrezikut nga valutat e huaja në Bankë. Banka menaxhon rrezikun e këmbimit valutor nëpërmjet menaxhimit të strukturës valutore të aktiveve dhe detyrimeve të saj. Rreziku i këmbimit valutor menaxhohet dhe udhëhiqet sipas politikave të grupit TEB. TEB Sh.A vazhdimisht monitoron lëvizjet në normën e këmbimit dhe në tregje të valutave të huaja dhe përcakton pozitën e vet valutore në baza ditore.

Për çdo përjashtim nga kjo politikë duhet të merret miratimi i Bordit të Drejtorëve të TEB Sh.A. Banka nuk mban valuta për qëllime spekulative. Prapëseprapë derivativat e këmbimit mund të shfrytëzohen për qëllime të mbrojtjes për mbylljen e pozicioneve të caktuara, me ç'rast ato monitorohen për së afërmi si në nivel lokal ashtu edhe grupor. Banka ndërmerr transaksione në EUR dhe në valuta të huaja.

Banka nuk ka hyrë në ndonjë marrëveshje të rëndësishme të këmbimit të ardhshëm të derivativëve ("forward") dhe nuk ka asnjë derivativ të përfshirë më 31 dhjetor 2019 dhe 2018.

Meqenëse Banka i paraqet pasqyrat e saja financiare në Euro, pasqyrat financiare të Bankës ndikohen nga lëvizjet në kurset e këmbimit midis euros dhe valutave të tjera.

Ekspozimet transaksionale të Bankës mundësojnë fitime dhe humbje nga valutat e huaja që njihen në fitim ose humbje. Këto ekspozime përfshijnë aktivet dhe detyrimet monetare të Bankës që nuk shprehen në valutën funksionale të Bankës.

Analiza e ndjeshmërisë së valutës së huaj

Banka është kryesisht e ekspozuar ndaj dollarit amerikan (USD) dhe frangut zviceran (CHF). Tabela e mëposhtme jep në detaje sensitivitetin e Bankës ndaj rritjes përkatëse dhe rënies në vlerën e Euros kundrejt valutave të huaja. Përqindja e përdorur në analizën e ndjeshmërisë së normës përfaqëson vlerësimin e menaxhmentit të lidhur me ndryshimin e mundshëm të arsyeshëm në normat e këmbimit të valutës së huaj.

Analiza e ndjeshmërisë përfshin vetëm zërat monetarë të hapur në valutë të huaj dhe korrigjon përkthimin e tyre në fund të periudhës për ndryshimin përkatës në normat valutore. Banka ka aplikuar një rritje ose ulje prej 10% në normat aktuale të këmbimit valutor. Numri pozitiv më poshtë tregon rritje në fitim dhe kapitalin tjetër ku Euro forcohet me përqindjet përkatëse kundrejt valutës përkatëse.

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***33. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**

	2019		2018	
	+10% Euro	-10% Euro	+10% Euro	-10% Euro
Aktivët:				
Ndikimi në paranë e gatshme dhe detyrimet nga bankat	(2,104)	2,571	(2,524)	3,085
Detyrimet:				
Ndikimi në detyrimet ndaj bankave dhe klientëve	2,090	(2,554)	2,514	(3,073)
Ndikimi neto në fitim ose humbje dhe kapital	(14)	17	(10)	12

Tabela në vijim përmbledh pozicionin valutor të Bankës më 31 dhjetor 2019:

	EURO	USD	CHF	Të tjera	Gjithsej
Aktivët financiarë					
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	101,197	1,987	6,853	1,548	111,585
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	52,534	12,724	-	-	65,258
Neto kreditë dhe paradhëniet për klientët	397,311	-	-	-	397,311
<i>Kreditë për individë</i>	215,706	-	-	-	215,706
<i>Kreditë për entitete ligjore</i>	189,169	-	-	-	189,169
<i>Kreditë e rëna në vlerë</i>	(7,564)	-	-	-	(7,564)
Investimet në letrat me vlerë	14,167	-	-	-	14,167
Aktivët e tjera financiarë	3,231	7	3	1	3,242
Gjithsej aktivët	568,440	14,718	6,856	1,549	591,563
Detyrimët financiarë					
Detyrime ndaj klientëve	489,283	14,632	6,809	1,539	512,263
Huamarrjet	8,981	-	-	-	8,981
Detyrimet e qirasë	4,065	-	-	-	4,065
Detyrimet e tjera financiarë	4,263	5	-	-	4,268
Gjithsej detyrimët	506,592	14,637	6,809	1,539	529,577
Pozicioni valutor neto më 31 dhjetor 2019	61,848	81	47	10	61,986

Tabela në vijim përmbledh pozicionin valutor të bankës më 31 dhjetor 2018:

	EURO	USD	CHF	Të tjera	Gjithsej
Aktivët financiarë					
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	83,166	423	3,568	1,321	88,478
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	34,916	19,323	-	-	54,239
Neto kreditë dhe paradhëniet për klientët	383,307	-	-	-	383,307
<i>Kreditë për individë</i>	204,978	-	-	-	204,978
<i>Kreditë për entitete ligjore</i>	190,212	-	-	-	190,212
<i>Kreditë e rëna në vlerë</i>	(11,883)	-	-	-	(11,883)
Investimet në letrat me vlerë	16,254	-	-	-	16,254
Aktivët e tjera financiarë	3,643	13	6	1	3,663
Gjithsej aktivët	521,286	19,759	3,574	1,322	545,941
Detyrimët financiarë					
Detyrime ndaj klientëve	432,631	14,896	6,642	1,310	455,479
Huamarrjet	9,242	-	-	-	9,242
Detyrimet e tjera financiarë	3,509	5	-	-	3,514
Gjithsej detyrimët	445,382	14,901	6,642	1,310	468,235
Pozicioni valutor neto më 31 dhjetor 2018	75,904	4,858	(3,068)	12	77,706

Bazuar në politikat e Bankës, pozicionet valutore të hapura individuale nuk duhet të jenë mbi 5% të kapitalit të klasit 1 dhe ekspozimi total në të gjitha valutat nuk duhet të jenë mbi 10% të kapitalit të klasit 1 në asnjë moment të caktuar kohor, ndërkohë që sipas kërkesave të BQK-së, pozicioni valutor i hapur për çdo valutë nuk duhet të kalojë 15% të kapitalit të klasit 1 dhe ekspozimi total nuk duhet të kalojë 30% të kapitalit të klasit 1.

Më 31 dhjetor 2019 dhe 31 dhjetor 2018 Banka ka qenë në pajtueshmëri me këto raporte.

33. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Kurset e këmbimit të aplikuara për valutat kryesore ndaj euros ishin si më poshtë:

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Dollari amerikan (USD)	1.1234	1.1450
Franga zvicerane (CHF)	1.0854	1.1269
Funta britanike (GBP)	0.8508	0.8945

Rreziku i normës së interesit

Rreziku i normës së interesit është rreziku se vlera e instrumentit financiar do të luhetet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit në treg dhe rreziku se maturimet e aktiveve që bartin interes ndryshojnë nga maturimet e detyrimeve që bartin interes të përdorura për t'i financuar ato pasuri (rreziku i ripërcaktimit të çmimit). Pra, koha për të cilën norma e interesit është fikse në një instrument financiar tregon se në çfarë mase ajo është e ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit. Rreziku i normës së interesit ndaj të cilit është e ekspozuar Banka buron nga aktivet dhe detyrimet e saj financiare që janë të ndjeshme ndaj normës së interesit (NI). Rreziku i normës së interesit (RNI) mund të lindë në rritjen e normës së interesit të detyrimeve dhe si rezultat mund të shkaktojë kosto më të lartë të marrjes së fondeve, ndërsa në anën e aktiveve, nëse ulet norma e interesit, kjo mund të ndikojë në fitimet e Bankës. Në të dy skenarët, analiza e hendekut të kohëzgjatjes është vendimtare për të identifikuar ndjeshmërinë e NI. Analiza e hendekut të kohëzgjatjes është një metodologji e thjeshtë e RNI që ofron një mënyrë të lehtë për të identifikuar boshllëqet e rivlerësimit për monitorimin e rrezikut të normës së interesit që rrjedh nga mospërputhja e maturitetit në bilanc. Analiza e hendekut ndihmon në identifikimin e mospërputhjeve të maturitetit dhe rivendosjes së çmimit ndërmjet aktiveve, detyrimeve dhe instrumenteve jashtë bilancit të gjendjes. Analizat e hendeqeve i ndajnë aktivet e ndjeshme ndaj normës së interesit (PNNI), detyrimet e ndjeshme ndaj normës së interesit (DNNI) dhe instrumentet jashtë bilancit të gjendjes sipas karakteristikave të tyre të ripërcaktimit të çmimit. Për qëllime likuiditeti, përdoret data e maturimit, ndërsa për hendeqet e normave të interesit data e ripërcaktimit të çmimit është e rëndësishme.

Për më tepër, departamenti i menaxhimit të rrezikut monitoron ekspozimin ndaj rrezikut të normës së interesit duke përdorur metodologjinë e analizës së hendekut të normës së interesit e cila bazohet në supozimet e brendshme me kufijtë e përafërt të caktuar për maturime të ndryshme.

Qëllimi i politikës, që është e miratuar nga Bordi Drejtues (BD), është menaxhimi i ekspozimit ndaj rrezikut të normës së interesit dhe kufizimi i humbjeve të mundshme, si rezultat i modifikimit të niveleve të normave të interesit në treg dhe efektit të këtyre ndryshimeve në rezultatet e biznesit dhe vlerën e tregut të kapitalit të Bankës.

Politikat e rrezikut të normës së interesit janë aprovuar nga BD dhe rishikohen në baza të rregullta, ndërsa menaxhmenti i lartë është përgjegjës për të siguruar që politikat dhe procedurat e miratuara nga BD të ekzekutohen në mënyrë të përshtatshme. Politika e tillë e menaxhimit të rrezikut e miratuar nga BD, përcakton metodën e identifikimit, matjes, monitorimit dhe kontrollit të rrezikut në rast të modifikimit të normës së interesit.

Të gjitha instrumentet dhe pozicionet të cilat janë të ndjeshme ndaj rrezikut të normës së interesit klasifikohen në librin bankar dhe librin tregtar. Pozicionet vrojtohen në pajtim me këto segmente:

- Pozicionet e ndjeshme në normë të interesit në valutën EUR
- Pozicionet e ndjeshme në normë të interesit në valutat e tjera (vlera totale dhe sipas secilës valutë).

Menaxhmenti beson se Banka nuk është e ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit në instrumentet e saj financiare, përveç huamarrjeve të cilat janë me norma të ndryshueshme të interesit. Kreditë dhe depozitat kanë norma fikse të interesit.

Analiza e ndjeshmërisë së normës së interesit

Menaxhimi i rrezikut të normës së interesit plotësohet duke vëzhguar ndjeshmërinë e të ardhurave bankare neto të bankës dhe kapitalit ndaj skenarëve të ndryshëm të luhatjes së normës së interesit. Analiza e ndjeshmërisë së normës së interesit është përcaktuar në bazë të ekspozimit ndaj rrezikut të normës së interesit në datën e raportimit. Analiza parashih një rritje paralele të normave të interesit me 100 pikë bazë ($\pm 1\%$) në nivelin e të ardhurave bankare neto për një periudhë dyvjeçare.

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***33. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**

Rezultatet e paraqitura më poshtë paraqesin ndryshimet në fitim ose humbje dhe kapital, të cilat do të ndodhin nëse normat e interesit do të rriten ose ulen me 100 pikë bazë brenda një dhe dy viteve. Ndryshimi në të ardhurat bankare neto të parashikuara njëvjeçare të Bankës duhet të jetë +/- 8% e të ardhurave neto të planifikuara bankare, ndërkohë që ndryshimi në të ardhurat e parashikuara dyvjeçare të interesit neto duhet të jetë +/- 5% nga të ardhurat neto bankare të buxhetuara.

Analiza e ndjeshmërisë së fitimit ose humbjes dhe kapitalit ndaj ndryshimeve në normat e interesit është si vijon:

Ndjeshmëria e fitimit ose humbjes	2019	2018
Rritja në pikë bazë +100 pikë bazë zhvendosje paralele	329	43
Rënia në pikë bazë -100 pikë bazë zhvendosje paralele	(645)	(440)

Aktivitet dhe detyrimet financiare në bazë të datës së ripërcaktimit të normës së interesit dhe maturimit, cilado që është datë më e hershme, janë paraqitur më poshtë:

	Më pak se 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Më shumë se 5 vite	Gjithsej
31 dhjetor 2019						
Aktivitet financiare						
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	111,585	-	-	-	-	111,585
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	65,258	-	-	-	-	65,258
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	40,754	3,917	42,623	234,213	75,804	397,311
Investimet në letrat me vlerë	1,200	500	2,420	10,047	-	14,167
Aktivitet e tjera financiare	3,242	-	-	-	-	3,242
Gjithsej aktivitet financiare	222,039	4,417	45,043	244,260	75,804	591,563
Detyrimet financiare						
Detyrime ndaj klientëve	414,820	6,727	54,152	36,338	226	512,263
Huamarrjet	-	-	428	8,553	-	8,981
Detyrimet e qirasë	-	1	84	3,455	525	4,065
Detyrimet e tjera financiare	4,268	-	-	-	-	4,268
Gjithsej detyrime financiare	419,088	6,728	54,664	48,346	751	529,577
Hendeku i ndjeshmërisë ndaj normës së interesit	(197,049)	(2,311)	(9,621)	195,914	75,053	61,986
	Më pak se 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Më shumë se 5 vite	Gjithsej
31 dhjetor 2018						
Aktivitet financiare						
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	88,478	-	-	-	-	88,478
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	54,239	-	-	-	-	54,239
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	37,609	1,144	25,682	148,211	170,661	383,307
Investimet në letrat me vlerë	253	2,700	9,386	3,915	-	16,254
Aktivitet e tjera financiare	3,663	-	-	-	-	3,663
Gjithsej aktivitet financiare	184,242	3,844	35,068	152,126	170,661	545,941
Detyrimet financiare						
Detyrime ndaj klientëve	350,454	7,762	52,944	44,077	242	455,479
Huamarrjet	-	-	2,287	6,955	-	9,242
Detyrimet e tjera financiare	3,514	-	-	-	-	3,514
Gjithsej detyrime financiare	353,968	7,762	55,231	51,032	242	468,235
Hendeku i ndjeshmërisë ndaj normës së interesit	(169,726)	(3,918)	(20,163)	101,094	170,419	77,706

33. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**Rreziku kreditor**

Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut kreditor nëpërmjet aktiviteteve të saj të kreditimit dhe në rastet kur ajo vepron si ndërmjetës në emër të klientëve ose palëve të tjera të treta ose me rastin e lëshimit të garancive. Në këtë aspekt, rreziku kreditor për Bankën vjen nga mundësia që palët e ndryshme mund të mos i përmbushin detyrimet e tyre kontraktuale. Menaxhimi i rrezikut kreditor ndaj debitorëve kryhet nëpërmjet analizës së rregullt të kredibilitetit të debitorëve. Ekspozimi ndaj rrezikut kreditor menaxhohet pjesërisht edhe me marrjen e kolateralit dhe garancive si faktorë të tjerë për përmirësimin kreditor. Politikat dhe procedurat e rrezikut kreditor rishikohen dhe përditësohen në baza vjetore në mënyrë që të jenë në përputhje me rregulloren e BQK-së dhe standardet e Grupit.

Ekspozimi primar i Bankës ndaj rrezikut kreditor vjen nëpërmjet kredive dhe paradhënieve të saj për klientët. Shuma e ekspozimit kreditor në këtë drejtim përfaqësohet nga vlerat bartëse të aktiveve në datën e raportimit. Përveç kësaj, Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të kreditor jashtë bilancor nëpërmjet angazhimeve dhe garancive financiare të lëshuara.

Të gjitha ekspozimet kreditore rishikohen të paktën në baza vjetore, ndërsa ekspozimet e mëdha monitorohen në baza të rregullta nga departamenti i monitorimit. Departamenti i Monitorimit të Korporatës dhe Njësia e Cilësisë Kreditore kanë mandatin që të vëzhgojnë dhe monitorojnë ekspozimet e mëdha të korporatave në baza mujore dhe t'i raportojnë Komitetit Kreditor në rast të ndonjë përkeqësimi të vërejtur të kredisë. Procesi i monitorimit konsideron, por nuk është i kufizuar në: rrjedhën e parasë së gatshme dhe performancën e shitjes, kushtet e marrëveshjes së kredisë, trendin e pagesave, profitabilitetin, likuiditetin, aftësinë paguese dhe raportin e borxhit.

Përqendrimet e rrezikut kreditor (duke përfshirë ekspozimet jashtë bilancore) që rrjedhin nga instrumentet financiare ekzistojnë për palët e tjera kur ato kanë karakteristika të ngjashme ekonomike që do të çonin në pamundësinë e përmbushjes së detyrimeve kontraktuale të ndikuara nga ndryshimet në kushtet ekonomike apo të tjera.

Për matjen pasuese dhe rënien në vlerë të aktiveve, Banka vlerëson nëse ka evidencë objektive të rënies në vlerë. Nëse përcaktohet se nuk ka evidencë objektive të rënies në vlerë për një pasuri financiare të vlerësuar individualisht, qoftë ajo pasuri e rëndësishme ose jo, atëherë pasuria përfshihet në një grup të aktiveve financiare me karakteristika të ngjashme të kredisë dhe Banka i vlerëson ato për rënie në vlerë në mënyrë kolektive.

Banka ka themeluar Komitetin e Provizioneve i cili përbëhet nga Drejtori Ekzekutiv i Bankës, Zyrtari Kryesor i Rrezikut, Zyrtari Kryesor Financiar, Udhëheqësi i Rrezikut Kreditor dhe Udhëheqësi i Departamentit Ligjor. Ky komitet është përgjegjës për vëzhgimin e procesit të vlerësimit mujor dhe për vlerësimin individual për rënien në vlerë të kredive. Vlerësimi individual kryhet për ekspozimet që kanë rrezik individual kreditor të theksuar dhe bazohet gjithashtu në reagimet dhe vërejtjet e marra nga Departamenti i Alokimit dhe Monitorimit Kreditor.

Banka ka krijuar një mekanizëm më efikas të monitorimit me qëllim menaxhimin e ekspozimeve në fazat e hershme të dështimit të kredisë. Përveç kësaj, efektiviteti i agjentëve lokalë të ekzekutimit privat dhe kontraktimi i kompanive të jashtme të grumbullimit të borxhit çoi në një rikthim më të madh të kredive jo performuese.

33. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Sistemi i vlerësimit të rrezikut kreditor

Për matjen e rrezikut kreditor dhe klasifikimin e instrumenteve financiare, Banka zbaton dy qasje: një sistem vlerësimi të brendshëm të rrezikut (IBR) ose vlerësimet e rrezikut nga agjencitë e jashtme ndërkombëtare të vlerësimit që bëjnë vlerësimin e rrezikut të palëve tjera për rrezikun e Institucionit Financiar dhe rrezikun e shtetit përkatës, vlerësime të cilat janë të lidhura me nivelet e brendshme të përcaktuara me një varg të probabiliteteve të mospagimit të shpalosur në tabelën e mëposhtme:

Shkalla më e lartë e gradimit të rrezikut kreditor	Vlerësimet e brendshme përkatëse	Vlerësimet përkatëse të agjencive të jashtme ndërkombëtare të vlerësimit (MOODY's)	Intervali përkatës një vjetor i humbjeve të prituara kreditore nga probabiliteti i mospagesës
E shkëlqyer/ Shumë e mirë	[1+ / 2-]	Aaa deri në A3	0.01% - 0.04%
Mirë/ mbi mesataren	[3+ / 4-]	Baa1-Baa2	0.06-0.21%
Mesatare - Nën mesatare	[5+ / 6-]	Baa3 – Ba2	0.26% - 1.46%
Dobët - Keq	[7+ / 8-]	Ba3 – B2	2.11% - 8.06%
Spekulative - Nën-standard	[9+ /10-]	B3 – C	9.53% - 21.81%
E dështuar	[11/12]	D	100%

Përveç klasifikimit në shkallë të lartë të grupit që aplikohet për rrezikun e palës tjetër, për kreditë dhe paradhëniet për entitetet ligjore, Banka përdor një aplikacion të brendshëm të kalibruar ndaj rrezikut shtetëror i cili bazohet në inputin sasior (75%) dhe cilësor (25%) dhe me pas gjenerohet vlerësimi i klientit.

Vlerësimi i tillë nuk është i lidhur në ndonjë agjenci të jashtme të vlerësimit, ndërkohë që përdoret vetëm për vendimmarrje të brendshme kreditore. Për më tepër, për ekspozimet individuale, Banka përdor aplikacionin dhe mjetin e vlerësimit të sjelljes së kredimarrësve, për të vlerësuar portofolin e kredive individuale i cili bazohet në disa parametra rreziku.

Matja e humbjeve të pritura kreditore (HPK). HPK është një vlerësim i vlerës aktuale të mungesave të ardhshme të parasë së gatshme. Matja e HPK-së bazohet në katër komponentë që i përdor Banka: Probabiliteti i mospagesës ("PM"), Ekspozimi në mospagesë ("EM"), Humbja në rast të mospagesës ("HRM") dhe Norma e Skontimit.

EM është një vlerësim i ekspozimit në një datë të ardhshme të mospagesës, duke marrë parasysh ndryshimet e pritura në ekspozim pas periudhës raportuese, duke përfshirë ripagesat e kryegjësë dhe interesit, si dhe tërheqjet e pritura në shumat e zotuar. EM për angazhimet e lidhura kreditore vlerësohet duke përdorur Faktorin e Konvertimit Kreditor (Credit Conversion Factor – CCF) prej 46.2%. CCF është një koeficient që tregon probabilitetin e konvertimit të shumave të angazhimit në një ekspozim në bilanc brenda një periudhe të përcaktuar. PM është një vlerësim i gjasave që mospagesa të ndodhë gjatë një periudhe kohore të dhënë.

HRM është një vlerësim i humbjeve që ndodhin për shkak të dështimit për të paguar. Ajo bazohet në diferencën ndërmjet rrjedhave të parave kontraktuale dhe atyre që huadhënësi pret t'i arkëtojë, duke përfshirë edhe të ardhurat nga kolaterali. Shpesh shprehet si përqindje e EM. Humbjet e pritshme skontohe në vlerën aktuale në fund të periudhës raportuese. Norma e skontimit përfaqëson normën efektive të interesit ("NEI") për instrumentin financiar ose një përafrim të saj.

Humbjet e pritura nga kreditë janë modeluar gjatë periudhës së jetës së aktiveve financiare. Periudha e jetëgjatësisë është e barabartë me periudhën e mbetur kontraktuale deri në maturim të pasurisë, e korrigjuar për parapagimet e pritura, nëse ka. Për angazhimet kreditore dhe kontratat e garancive financiare, është periudha kontraktuale mbi të cilën një subjekt ka një detyrim kontraktual aktual për të dhënë kredi. Përgjatë jetëgjatësisë të jetëgjatësisë në bazë të maturimit kontraktual, për kartelat e kreditit dhe mbitërheqjen, ekspozimi i jetëgjatësisë matet për një periudhë prej 12 muajsh.

Menaxhmenti parashikon HPK-të për tërë jetëgjatësinë, do të thotë humbjet që janë rezultat i të gjitha ndodhjeve të mundshme të mospagesës gjatë periudhës së mbetur të jetëgjatësisë së instrumentit financiar. HPK 12 mujore përfaqëson një pjesë të HPK-së përgjatë jetëgjatësisë që rezulton nga ndodhitë e mundshme të mospagesës së një instrumenti financiar që kanë mundësi të ndodhin brenda 12 muajve pas periudhës raportuese ose periudhës së mbetur të instrumentit financiar nëse është më pak se një vit.

HPK-të që vlerësohen nga menaxhmenti për qëllim të këtyre pasqyrave financiare janë vlerësime brenda ciklit dhe këto vlerësime nuk i marrin në konsiderim informatat e parashikimeve të ardhshme për shkak të korrelacionit të dobët të variablave kryesore makroekonomike dhe ndikimit në rrezikun e kredisë.

33. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Për qëllim të matjes së PM-së, Banka përcakton mospagesën si një situatë kur ekspozimi përmbush një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme:

- kredimarrësi është më shumë se 90 ditë në vonesë për pagesat e tij kontraktuale;
- kredimarrësi është i paaftë të paguajë dhe po përjeton vështirësi financiare;
- kredimarrësi ka ndërruar jetë;
- kredimarrësi ka probleme ligjore të vazhdueshme;
- perspektiva e tregut për një industri specifike për shkak të së cilës Banka është detyruar ta ristrukturojë borxhin;
- çdo faktor tjetër që mund të shkaktojë një rast të mospagesës.

Përkufizimi i mësipërm i mospagesës zbatohet për të gjitha llojet e aktiveve financiare të Bankës. Pasuria konsiderohet të dalë nga statusi i mospagesës nëse:

- Bëhen pagesa të rregullta për një periudhë 6 mujore, me dite në vonesë më pak se 30 ditë për një pagesë të vetme (për një kësht)
- Kredimarrësi nuk ka ekspozime në vonesë më shumë se 90 ditë; dhe
- Gjendja financiare e kredimarrësit është përmirësuar deri në atë masë sa ka mundësi që ripagesat e plota të bëhen bazuar në kriteret e vlerësimit të Departamentit të Monitorimit të Bankës.

Një pasuri financiare ose një grup i aktiveve financiare zhvlerësohen bazuar në humbjen e pritur të kredisë (HPK) dhe humbjen e pritur të kredisë përgjatë jetëgjatësisë së pasurisë (HPKJ) si rezultat i një ose më shumë ngjarjeve që kanë ndodhur pas njohjes fillestare të pasurisë financiare që kanë ndikim në rrjedhat e ardhshme monetare të pasurisë financiare ose grupit të aktiveve financiare dhe mund të vlerësohen me besueshmëri.

Banka aplikon një model prej tre fazash për për rënien në vlerë, bazuar në ndryshimet në cilësinë e kredisë që nga njohja fillestare. Një instrument financiar që nuk ka rrezik kreditor të rëndësishëm kur njihet fillimisht klasifikohet në Fazën 1. Aktivitetet financiare në Fazën 1 e kanë HPK të matur në shumë të barabartë me pjesën e HPK së jetëgjatësisë së tyre që rezultojnë nga ndodhjet e mospagesës të mundshme brenda 12 muajve të ardhshëm ose deri në maturimin e kontratës, nëse kjo e fundit është periudhë më e shkurtër ("HPK 12 mujore"). Nëse Banka identifikon një rritje të konsiderueshme të rrezikut kreditor ("RRKRrK") që nga njohja fillestare, pasuria transferohet në Fazën 2 dhe HPK e saj matet bazuar në HPK përgjatë tërë jetëgjatësisë deri në maturimin kontraktual. Nëse Banka përcakton që një pasuri financiare ka rënie në vlerë nga kredia, pasuria transferohet në Fazën 3 dhe HPK e saj matet si HPK e tërë jetëgjatësisë. Në fund të çdo periudhe vëzhgimi, aktivitetet financiare klasifikohen si më poshtë:

- FAZA 1 - vonesa 0 – 30 ditë - pa rritje të konsiderueshme në rrezikun kreditor
- FAZA 2 - Vonesa 31 - 90 ditë - me rritje të konsiderueshme në rrezikun kreditor dhe
- FAZA 3 - ekspozimet e dështuara

Rënia në vlerë e kredive dhe paradhëniet për klientët bazohet në një rishikim të disa faktorëve cilësorë dhe sasiorë që lidhen me kreditë, përmbajnë dobësitë që janë të natyrshme në një kredi, ose nëse ekziston një probabilitet që një pjesë e shumës së kredisë nuk do të paguhet.

Kriteret kryesore të cilat Banka i vëzhgon për të përcaktuar se ka dëshmi objektive të një humbjeje nga rënia në vlerë përfshijnë:

- Mospagesën ose vonesën në pagesat e interesit ose kryegjësë;
- Mospagimi i interesit ose kryegjësë në institucione të tjera financiare ("IF"), subjekt i pragjeve të caktuara;
- Vështirësitë e likuiditetit të kredimarrësit;
- Shkeljen e angazhimeve ose kushteve të kontratës;
- Kredimarrësi merr në konsiderim falimentimin ose riorganizimin financiar;
- Përkeqësimin e kushteve ekonomike dhe të tregut;
- Përkeqësimi i vlerësimit të brendshëm kreditor;
- Masa të riskstrukturimit janë marrë për huamarrësin.

33. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Vlerësimi i përgjithshëm përcaktohet duke u bazuar në një model të rrezikut kreditor që merr parasysh normën historike të mospagesës prej 5 vitesh për çdo segment ("PM") dhe faktorin e humbjes në rast të mospagesës ("HRM"). Faktori i PM rezulton nga ndodhitë e mundshme të mospagesës brenda 12 muajve të ardhshëm dhe llogaritet ndaras për katër kategori të ndryshme të mospagesës. HRM (norma e rikthimit) vrojtohet për periudhë prej 36 muajsh. Të dhënat e modelit përditësohen çdo 6 muaj për pesë segmente të veçanta (kreditë për individë, kreditë për NVM, për korporata, bujqësore dhe kartelat e kreditit). Në fund, vlerat skontojnë me normën efektive të interesit (NEI) për secilën kredi, ndërsa për paradhëniet dhe kartelat e kreditit llogaritet një faktor i posaçëm i normës së skontimit. Normat përfundimtare të llogaritjes së humbjes së kredisë që rrjedhin nga modeli janë, në instance të fundit, objekt i aprovimit nga Komiteti i Menaxhimit të Rrezikut ("KMR") dhe Bordit të Drejtorëve ("BiD"). Në fund, duke përdorur ekuacionin e (EM x PM x HRM x FS) nxirren shumat përfundimtare të HPK.

Normat e rikuperimit të kredive llogariten bazuar në vëzhgimin 36 mujor për kreditë në Fazat 1 dhe 2, ndërsa për kreditë e Fazës 3 për ekspozimet <20,000 Euro. Për më tepër, për kreditë me maturitet të mbetur më pak se 1 vit ose kreditë pa maturitet, llogaritet norma e mospagesës 12-mujore dhe humbja e pritur kreditore (HPK).

Për ekspozimet > 20,000 EUR në Fazën 3, Departamenti i Arkëtimeve do të vlerësojë arkëtimet e parasë së gatshme për secilin rast individualisht dhe për secilin ekspozim kreditor bazuar në pritjet e likuidimit të kolateralit ose ndonjë burimi tjetër të rrjedhës së parave. Parashikimi i arkëtimin bazohet në vlerësimet e kujdesshme dhe reale dhe duhet të bazohet në faktorët e mëposhtëm të përmirësimit kreditor: vlera e tregut e kolateralit dhe likuiditeti i tij, rrjedha historike e parave të gatshme, kapaciteti i garantuesit/bashkë-debitorit si palë e tretë, kohëzgjatja për likuidimin/riposedimin e aktiveve dhe mjedisi ligjor i vendit si faktor i jashtëm. Vlerësimi i arkëtimeve në para të gatshme mund të mbulojë një periudhë prej pesë vjetësh që do të skontojë me një NEI ose një përafrim të saj.

Kreditë e ristrukturuara do të klasifikohen në Fazën 2 nëse ekspozimi konsiderohet se ka qenë duke performuar kur është kryer ristrukturimi, përndryshe do të mbeten në Fazën 3.

Për ekspozimet jo-performuese në Fazën 3, kriteret 24 mujore për t'u transferuar në fazën 2 plus 12 muaj shtesë si periudhë provuese, për transferimin në fazën 1 do të respektohen. Gjithsej 36 muaj monitorim do të bëhen për transferimin në Fazën 1. Për kreditë performuese në Fazën 2 gjithsej kriteri prej 24 muajve për transferim në Fazën 1 do të monitorohet. Në të dyja rastet, pagesat për një këst të vetëm duhet të jenë më pak se 30 ditë në vonesë për të gjithë periudhën e monitorimit dhe pagesa të rregullta duhet të jenë bërë të paktën gjatë gjysmës së periudhës së monitorimit, përndryshe periudha e monitorimit do të rifillojë nga zero dhe klasifikimi i Fazës së mëparshme do të mbahet.

Nëse në një periudhë pasuese shuma e humbjes nga rënia në vlerë zvogëlohet dhe zvogëlimi mund të lidhet në mënyrë objektive me një ngjarje që ka ndodhur pas njohjes së rënies në vlerë (siç është përmirësimi në klasifikimin kreditor të debitorit), humbja nga rënia në vlerë e njohur më parë kthehet duke e rregulluar llogarinë e lejimit. Shuma e kthimit njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes te pjesa e shpenzimit të rënies në vlerë nga humbjet kreditore.

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***33. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)****Rënia në vlerë e aktiveve financiare të klasifikuara si të mbajtura për arkëtim dhe shitje**

Për aktivet financiare të matura me VDATGJ, PM rregullatore dhe PM përkatëse bazuar në vlerësimet e grupit përdoren për raportim të grupit, ndërsa për raportimin e pavarur sipas SNRF-ve për këto pasuri Banka do ta përdorë min. PM prej 0.05% që është qasja e Basel-it për IRB. Nga ana tjetër, për aktivet financiare që mbahen për t'u arkëtuar dhe shitur dhe për ekspozimin e kredive ndaj bankave, duke përfshirë obligacionet qeveritare dhe gjendjet me Bankën Qendrore, banka do të aplikojë 45% të HRM siç është përcaktuar në qasjen Basel-it për IRB.

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut kreditor:

Më 31 dhjetor 2019	Ekspozimi maksimal bruto	Humbjet e pritshme kreditore	Ekspozimi maksimal neto
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	83,106	(23)	83,083
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	65,391	(133)	65,258
Kreditë për individë	215,706	(3,202)	212,504
Kreditë për klientët	183,556	(2,435)	181,121
Paradhëniet	2,175	(76)	2,099
Kartelat e kreditit	29,975	(691)	29,284
Kreditë për entitete ligjore	189,169	(4,362)	184,807
Kreditë për entitete ligjore	157,459	(3,696)	153,763
Paradhëniet	28,014	(558)	27,456
Kartelat e kreditit	3,696	(108)	3,588
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientët	404,875	(7,564)	397,311
Investimet në letrat me vlerë të borxhit	14,167	-	14,167
Letër kreditë	1,640	(3)	1,637
Letër garancitë	6,618	(24)	6,594
Garanci dhe dëmshpërblime të tjera	57	-	57
Angazhimet kreditore	83,110	(410)	82,700
Detyrimet kontigjente	91,425	(437)	90,988

Më 31 dhjetor 2018	Ekspozimi maksimal bruto	Humbjet e pritshme kreditore	Ekspozimi maksimal neto
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	63,898	(15)	63,883
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	54,341	(102)	54,239
Kreditë për individë	204,978	(4,259)	200,719
Kreditë për klientët	172,013	(3,204)	168,809
Paradhëniet	2,199	(94)	2,105
Kartelat e kreditit	30,766	(961)	29,805
Kreditë për entitete ligjore	190,212	(7,624)	182,588
Kreditë për entitete ligjore	156,032	(6,518)	149,514
Paradhëniet	30,483	(991)	29,492
Kartelat e kreditit	3,697	(115)	3,582
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientët	395,190	(11,883)	383,307
Investimet në letrat me vlerë të borxhit	16,257	(3)	16,254
Letër kreditë	1,385	(6)	1,379
Letër garancitë	6,407	(26)	6,381
Garanci dhe dëmshpërblime të tjera	89	-	89
Angazhimet kreditore	78,790	(285)	78,505
Detyrimet kontigjente	86,671	(317)	86,354

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***33. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)*****Përqendrimi sipas rajoneve gjeografike***

Në vijim paraqiten ekspozimet kryesore kreditore të Bankës sipas rajonit gjeografik më 31 dhjetor 2019 dhe 2018. Banka ka ndarë ekspozimet sipas rajoneve bazuar në shtetin e banimit të palëve të saj.

Gjithsej aktivet financiare	Vendet e OECD-së	Kosova	Të tjera	Gjithsej 2019	Vendet e OECD-së	Kosova	Të tjera	Gjithsej 2018
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	28,217	83,368	-	111,585	26,415	62,079	-	88,494
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	44,238	13,458	7,562	65,258	29,294	15,956	8,989	54,239
Kredi dhe paradhënie për klientë	-	397,312	-	397,312	-	383,307	-	383,307
Investimet në letrat me vlerë	-	14,167	-	14,167	-	16,254	-	16,254
Aktivët e tjera financiarë	-	3,242	-	3,242	-	3,663	-	3,663
Gjithsej	72,455	511,547	7,562	591,564	55,709	481,259	8,989	545,957
Detyrimet financiare								
Detyrime ndaj klientëve	-	512,263	-	512,263	-	455,479	-	455,479
Huamarrjet	-	8,981	-	8,981	-	9,241	-	9,241
Detyrimet e qirasë	-	4,065	-	4,065	-	-	-	-
Detyrimet e tjera financiarë	-	4,268	-	4,268	-	3,514	-	3,514
Gjithsej detyrimet	-	529,577	-	529,577	-	468,234	-	468,234

Shlyerjet

Shlyerjet përkufizohen si reduktim kontabël i një borxhi, i cili nuk nënkupton heqjen dorë nga kërkesa ligjore kundër debitorëve dhe si rrjedhim borxhi mund të riarkëtohet. Propozimet për shlyerje (të plota ose të pjesshme) të borxheve mund t'i dorëzohen komitetit kompetent me kusht që të ndiqen procedura të caktuara.

Rregullorja e Bankës Qendrore të Kosovës për Menaxhimin e Rrezikut përcakton kriteret për shlyerjet e kredive të klasifikuara si humbje dhe e cila merr në konsideratë llojin e kolateralit dhe ditët në vonesë. Banka ka ndryshuar politikën e saj të brendshme për të siguruar përputhjen me kërkesat e reja.

Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit shfaqet në financimin e përgjithshëm të aktivitetëve të Bankës dhe në menaxhimin e pozicioneve. Ai përfshin rrezikun e të qenurit i paafte për të financuar aktivet me afatet dhe normat e duhura si dhe rrezikun për të mos qenë në gjendje të likuidojë një pasuri me një çmim të arsyeshëm dhe në një afat kohor të përshtatshëm për të përmbushur detyrimet e saj. Banka e monitoron likuiditetin e saj në bazë ditore, mujore dhe tremujore ashtu që të menaxhojë detyrimet e saj kur ato maturohen.

Raportet e mëposhtme janë përdorur nga Banka për qëllime të menaxhimit të likuiditetit:

- Raporti i rrjedhës së parasë së gatshme dhe raportet e likuiditetit të parashikuara nga rregullorja e BQK-së (>25% dhe > 20%): në baza ditore
- Raportet e Mbulimit të Likuiditetit dhe të Hendekut të Likuiditetit për Komitetin e Pasurive dhe Detyrimeve: në baza mujore
- Raportimi në nivel të Komitetit të Pasurive dhe Detyrimeve dhe Bordit: në baza tremujore.

Raporti i hendekut të likuiditetit përgatitet nga Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut duke përdorur flukset normale të parasë dhe limitet e aprovuara nga Bordi i Drejtorëve. Për me tepër, Banka gjithashtu përdor raportet e BQK-se për hendekun e likuiditetit. Një fond kreditor në total prej 35 milionë eurosh është në dispozicion nga TEB A.S. për të mbuluar nevojat e likuiditetit të Bankës.

Fondet sigurohen duke shfrytëzuar një sërë instrumentesh, duke përfshirë depozitat, huamarrjet si dhe kapitalin aksionar. Kjo gjë shton fleksibilitetin e financimit, kufizon varësinë në cilëndo prej burimeve të fondeve si dhe në përgjithësi e ulë koston e financimit. Banka përpiket shumë që të ruajtur një ekuilibër në mes vazhdimësisë së fondeve dhe fleksibilitetit duke i përdorur detyrimet me një seri të maturiteteve.

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***33. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)**

Banka në vazhdimësi bën vlerësimin e rrezikut të likuiditetit duke i identifikuar e monitoruar ndryshimet në financimin e nevojshëm për t'i arritur qëllimet dhe objektivat afariste të caktuara brenda strategjisë së përgjithshme të Bankës. Banka gjithashtu mban një portfolio të aktiveve likuide si pjesë e strategjisë së menaxhimit të rrezikut të likuiditetit. Menaxhmenti është duke monitoruar raportet e likuiditetit ndaj kërkesave të brendshme dhe rregullative në baza ditore. Si rezultat, Menaxhmenti beson se Banka nuk ka hendek afatshkurtër të likuiditetit. Shumat e shpalosura në tabelën në vijim janë rrjedha të parasë jo të skontuara të kontraktuara:

	Vlera e bartur	Hyrjet/daljet (bruto)	Më pak se 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Më shumë se 5 vite
31 dhjetor 2019							
Aktivitet financiar							
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	83,106	83,106	83,106	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	65,258	65,258	65,258	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	397,311	437,634	54,319	28,013	115,623	220,514	19,165
Investimet në letrat me vlerë	14,167	14,605	1,286	514	2,486	10,319	-
Aktivitet e tjera financiare	3,242	3,242	3,242	-	-	-	-
Gjithsej aktivitet financiar	563,084	603,845	207,211	28,527	118,109	230,833	19,165
Detyrimet financiare							
Detyrime ndaj klientëve	512,263	513,826	414,497	6,153	54,834	38,342	-
Huamarrjet	8,981	9,000	1,000	-	2,857	5,143	-
Detyrimet e qirasë	4,065	4,103	-	368	935	2,341	459
Detyrimet e tjera financiare	4,268	4,268	4,268	-	-	-	-
Gjithsej detyrime financiare	529,577	531,197	419,765	6,521	58,626	45,826	459
Angazhimet dhe garancitë e pashfrytëzuara të kredive	91,425	91,425	91,425	-	-	-	-
Gjithsej detyrime financiare dhe angazhime	621,002	622,622	511,190	6,521	58,626	45,826	459
Hendeku pozitiv/(negativ)	(57,918)	(18,777)	(303,979)	22,006	59,483	185,007	18,706

	Vlera e bartur	Hyrjet/daljet (bruto)	Më pak se 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Më shumë se 5 vite
31 dhjetor 2018							
Aktivitet financiar							
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	88,478	88,478	88,478	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	54,239	54,239	54,239	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	383,307	423,854	55,852	27,894	111,499	213,459	15,150
Investimet në letrat me vlerë	16,254	16,756	261	2,782	9,678	3,724	311
Aktivitet e tjera financiare	3,663	3,663	3,663	-	-	-	-
Gjithsej aktivitet financiar	545,941	586,990	202,493	30,676	121,177	217,183	15,461
Detyrimet financiare							
Detyrime ndaj klientëve	455,479	457,659	350,123	7,167	54,580	45,784	5
Huamarrjet	9,242	9,624	-	-	2,399	7,225	-
Detyrimet e tjera financiare	3,514	3,514	3,514	-	-	-	-
Gjithsej detyrime financiare	468,235	470,797	353,637	7,167	56,979	53,009	5
Angazhimet dhe garancitë e pashfrytëzuara të kredive	86,670	86,670	86,670	-	-	-	-
Gjithsej detyrime financiare dhe angazhime	554,905	557,467	440,307	7,167	56,979	53,009	5
Hendeku pozitiv/(negativ)	(8,964)	29,523	(237,814)	23,509	64,198	164,174	15,456

TEB SH.A.

Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019

(Të gjitha shumatat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)

33. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Për qëllime të likuiditetit, Banka i klasifikon depozitat rrjedhëse dhe të kursimet si të pagueshme sipas kërkesës së klientëve dhe me afat maturimi brenda një muaji. Si rezultat, është rritur hendeku kontraktual i likuiditetit deri në dymbëdhjetë muaj. Megjithatë, mundësia e tërheqjes së shumave të mëdha të depozitave të klientëve nga Banka është e vogël. Prandaj, Banka nuk konsideron të ketë ndonjë hendek të likuiditetit në afat të shkurtër.

34. Shpalosjet e vlerës së drejtë

Matjet e vlerës së drejtë analizohen sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë si vijon: (i) niveli i parë janë matjet me çmime të kuotuar (të parregulluara) në tregjet aktive për aktivet ose detyrimet identike, (ii) matjet e nivelit të dytë janë teknikat e vlerësimit me të gjitha inputet materiale të vëzhgueshme për pasurinë ose detyrimin, ose drejtpërdrejt (si p.sh. çmimet) ose tërthorazi (që buron nga çmimet) dhe (iii) matjet e nivelit të tretë janë vlerësime që nuk janë të bazuara në të dhënat e vëzhgueshme të tregut (do të thotë inpute që nuk mund të vëzhgohen). Menaxhmenti aplikon gjykimin për kategorizimin e instrumenteve financiare duke përdorur hierarkinë e vlerës së drejtë. Nëse një matje e vlerës së drejtë përdor inpute të vëzhgueshme që kërkojnë rregullime të rëndësishme, kjo matje është një matje e Nivelit 3. Rëndësia e një inputi të vlerësimit vlerësohet në matjen e vlerës së drejtë në tërësinë e saj.

Instrumentet financiare që nuk maten me vlerën e drejtë por për të cilën është shpalosur vlera e drejtë

Tabela e mëposhtme përcakton vlerat e drejta të instrumenteve financiare që nuk maten në vlerë të drejtë dhe i analizon ato sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë në të cilën karakterizohet çdo matje e vlerës së drejtë.

Aktivet financiare	2019	Vlera e drejtë			2018	Vlera e drejtë		
	Vlera e bartur	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Vlera e bartur	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	111,585	111,585	-	-	88,478	88,478	-	-
Kredi dhe paradhënie për bankat	65,258	-	-	65,258	54,239	-	-	54,239
Kredi dhe paradhënie për klientë	397,311	-	-	395,274	383,307	-	-	381,525
Kredi dhe paradhënie për entitete ligjore	212,504	-	-	211,471	200,719	-	-	199,602
Kredi dhe paradhënie për individë	184,807	-	-	183,803	182,588	-	-	181,923
Aktivet e tjera financiare	3,242	-	-	3,242	3,663	-	-	3,663
Detyrimet financiare								
Detyrime ndaj klientëve	512,263	-	-	512,466	455,479	-	-	455,788
Huamarrjet	8,981	-	-	8,981	9,242	-	-	9,242
Detyrimet e qirasë	4,065	-	-	4,065	-	-	-	-
Detyrimet e tjera financiare	4,268	-	-	4,268	3,514	-	-	2,954

Ku është e mundur, vlera e drejtë e kredive dhe e paradhënieve është e bazuar në transaksionet e vëzhgueshme të tregut. Kur transaksionet e vëzhgueshme të tregut nuk janë në dispozicion, vlera e drejtë përcaktohet duke përdorur metodat e vlerësimit, siç janë teknikat e rrjedhës së skontuar të parasë së gatshme. Informacioni i përdorur në teknikat e vlerësimit përfshin humbjet e pritshme kreditore gjatë jetës, normat e interesit dhe normat e parapagimit. Për ta përmirësuar saktësinë e metodës së vlerësimit për kreditë për individë dhe kreditë më të vogla tregtare, kreditë homogjene janë të grupuara në portofolio me karakteristika të ngjashme.

Kreditë dhe paradhëniet për bankat dhe aktivet dhe detyrimet e tjera financiare përfshijnë kreditë ndër-bankare dhe zërat që janë në proces të arkëtimit. Pasi këto bilance janë afatshkurtra, vlera e tyre e drejtë konsiderohet e përafërt me vlerën e tyre bartëse.

Vlera e drejtë e depozitave dhe huamarrjeve nga bankat dhe klientët vlerësohet duke përdorur teknika të rrjedhës së skontuar të parasë së gatshme, duke aplikuar normat që ofrohen për depozitat me maturitete dhe terme të ngjashme. Vlera e drejtë e depozitave të pagueshme me kërkesë është shuma e pagueshme në datën e raportimit.

Nuk ka pasur blerje ose shitje të aktiveve financiare të nivelit të 3-të dhe ndryshimi në vlerën kontabël të balancave është rezultat i ndryshimit në vlerën e drejtë.

34. Shpalosjet e vlerës së drejtë (vazhdim)

Instrumentet financiare të matura në vlerë të drejtë në baza të përsëritura

Matjet e përsëritura të vlerës së drejtë janë ato që standardet e kontabilitetit kërkojnë ose lejojnë në pasqyrën e pozicionit financiar në fund të çdo periudhe raportuese. Niveli në hierarkinë e vlerës së drejtë në të cilin kategorizohen matjet e përsëritura të vlerës së drejtë është si në vijim:

Tabela e mëposhtme analizon aktivet që maten në vlerë të drejtë në datën e raportimit sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë në të cilën matja në vlerë të drejtë është e kategorizuar. Shumat janë të bazuara në vlerat e njohura në pasqyrën e pozicionit financiar.

Investimet në letrat me vlerë të borxheve janë pasuri që bartin interes. Për shkak se nuk ka treg aktiv për bonot e thesarit dhe obligacionet, vlera e drejtë është vlerësuar duke përdorur modelin e rrjedhjeve të skontuara të parasë së gatshme duke u bazuar në lakoren e tanishme të kthimit të përshtatshme për periudhën e mbetur deri në maturim dhe ato janë klasifikuar si Niveli 2.

Pasuria e investuar është tokë e mbajtur me qëllim të rritjes së vlerës së kapitalit. Në mungesë të tregut aktiv, vlera e drejtë e pasurisë së investuar është vlerësuar duke përdorur modelin e rrjedhës së zbritur të parave bazuar në normat aktuale të tregut për prona të ngjashme në të njëjtin treg, duke përdorur një normë të zbritjes që e pasqyron vlerësimin aktual të tregut lidhur me pasigurinë e shumës dhe kohës së rrjedhave të parasë.

	2019 Vlera e drejtë	Niveli 2	Niveli 3	2018 Vlera e drejtë	Niveli 2	Niveli 3
Aktivet në vlerë të drejtë						
Aktivet financiare jo-derivative						
Investimet në letrat me vlerë	14,167	14,167	-	16,254	16,254	-
Aktivet financiare derivative						
Këmbimet derivative të valutës së huaj	-	-	-	27	27	-
Aktivi i investuar						
Aktivi i investuar	1,590	-	1,590	-	-	-
Gjithsej	15,757	14,167	1,590	16,281	16,281	-

TEB SH.A.**Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare - 31 dhjetor 2019***(Të gjitha shumat janë dhënë në mijë Euro, nëse nuk është shënuar ndryshe)***35. Paraqitja e instrumenteve financiare sipas kategorisë së matjes**

Për qëllime të matjes, SNRF 9 "Instrumentet Financiare" klasifikon aktivet financiare në kategoritë e mëposhtme: (a) aktivet financiare me VDPFH; (b) instrumentet e borxhit me VDATGJ, (c) instrumentet e kapitalit me VDATGJ dhe (d) aktivet financiare me KA. Aktivet financiare në VDPFH kanë dy nënkategori: (i) aktivet e matura në mënyrë të detyrueshme sipas VDPFH dhe (ii) aktivet e përcaktuara si të tilla pas njohjes fillestare ose më vonë.

Më 31 dhjetor 2019	VDPFH (e detyrueshme)	VDPF (e caktuar)	Instrumentet e borxhit me VDATGJ	Instrumente të kapitalit me VDATGJ	KA	Gjithsej
Mjete monetare dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	-	-	-	-	83,083	83,083
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	-	-	-	-	65,258	65,258
Aktivet e tjera financiare	-	-	-	-	3,242	3,242
Kreditë për individë	-	-	-	-	212,504	212,504
Kreditë për klientët	-	-	-	-	181,121	181,121
Paradhëniet	-	-	-	-	2,099	2,099
Kartelat e kreditit	-	-	-	-	29,284	29,284
Kreditë për persona juridikë	-	-	-	-	184,807	184,807
Kreditë për persona juridikë	-	-	-	-	153,763	153,763
Paradhëniet	-	-	-	-	27,456	27,456
Kartelat e kreditit	-	-	-	-	3,588	3,588
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientët	-	-	-	-	397,311	397,311
Investimet në letrat me vlerë	-	-	14,167	-	-	14,167
Obligacionet eQeverisë së Kosovës	-	-	499	-	-	499
Bonot e thesarit të Qeverisë së Kosovës	-	-	13,668	-	-	13,668
Gjithsej aktivet financiare	-	-	14,167	-	548,894	563,061

36. Ngjarjet pas përfundimit të periudhës së raportimit

Në fund të vitit 2019, lajmet në lidhje me shpërthimin e COVID-19 (Coronavirus) erdhën për herë të parë nga Kina. Sëmundja u përhap me shpejtësi globalisht dhe më 11 mars 2020 shpërthimi i Coronavirusit u cilësua si një pandemi nga Organizata Botërore e Shëndetësisë. Qeveria e Republikës së Kosovës mori masa për ta ngadalësuar përhapjen e mundshme të virusit në Kosovë dhe Banka Qendrore e Kosovës ka marrë një numër vendimesh për t'i përkrahur klientët dhe sistemin bankar gjatë kësaj krize. Ndërkohë, Banka ka kryer disa skenarë të stresit të likuiditetit që pasqyrojnë supozime të ndryshme të mundshme dhe bazuar në informacionin në dispozicion për momentin konsideron se ka një nivel të arsyeshëm të kapitalit dhe likuiditetit edhe pse nuk është e mundur të parashikohet ose të përcaktohet sasia e ndikimit të plotë të situatës.

Menaxhmenti e konsideron këtë shpërthim si një ngjarje jo korigjuese pas datës së raportimit pasi dëshmitë e ndikimit negativ të shpërthimit në ekonominë globale dhe lokale janë parë gjatë muajit mars 2020 dhe nuk përbëhen nga ngjarje ose kushte që ishin të njohura në datën e raportimit.

Përveç kësaj, nuk ka asnjë ngjarje pas datës së raportimit që do të kërkonte korigjime ose shpalosje shtesë në pasqyrat financiare.

Raport i Vjetor i TEB Sh.A 2019

Data e raportit: 01.01.2019 — 31.12.2019
Adresa: "Preoc n.n . Graçanicë 10500, km 7 magjistralja Prishtinë-
Ferizaj, Republika e Kosovës" Telefon: +383 (0) 38 230 123
Faks: +383 (0) 38 224 699
Email: info@teb-kos.com
Web: www.teb-kos.com